بسم الله الرحمن الرحیم

اور او مینه

(ناول)

کتاب پېژندنه

د کتاب نوم: اور او مینه
لیکوال: نورګل اندړوال ۰۷۸۳۳۲۴۶۹۹
چاپ زیار: بغلان ادبي بهیر
خپرندوی: شهباز خپرندویه ټولنه- جلال اباد
کمپوز: عبدالمبین صافی
چاپ وار: لومړی
چاپ شمېر: (۱۱۰۰)
چاپ کال: ۲۰۲۱ زېږدیز. ۱۴۰۰ لمریز کال
د لیکوال فیسبوک: نورګل اندړوال
دلیکوال وټساپ: ۰۷۹۲۲۰۹۵۴۵

ددې کتاب چاپ، پر وېب پاڼو او ټولنیزو رسنیو د خپرولو حقوق له
خپرندویې ټولنې او لیکوال سره خوندي دي

د عتیق الله نیازي د کتاب او قرطاسي پلورنځی، د لوګر ولایت مرکز. کابل پکتیا عمومي سرک د ښاروالۍ مارکیټ
۰۷۷۲۲۳۳۴۹۴/۰۷۸۷۰۰٦٦۰۳۰
جدید مکتبه رشیدیه: جاده میوند سرچوک کابل ، ۰۷۸۲۶۹۰۸۵۰
جدید اسلامي کتاب خانه، خوست ښار افغان پلازه نوی کتاب بازار زېرزمینې
۰۷٦۵۲۲۵۵۳۴ رڼا کتابخانه، ژوندون کتابخانه :خوست
پښتو اکېډېمی بک شاپ، پېښور یونیورسټی:۰۳۱۲۰۰۹۴۹۴۰

ډالۍ

هغوی ته چې د هیواد داوږدې جګړې یې د مینې ارمانونه سوځولي دي.

مننه

د سویډن په مالمو ښار کې د مېشت هېوادوال ښاغلی استاد احمد خان اندړ څخه نړۍ مننه، چې د کتاب د چاپ لګښت یې په غاړه واخیسته او همدا راز د بغلان پوهنتون د ژبو او ادبیاتو پوهنځي د استاد پوهنیار ګل رحمان رحماني دې کور ودان وي چې د کتاب د کتنې زحمت یې په ځان وګاله.

د ښوونځي زده کوونکي د خپلو ورکړو ازموینو د پایلو اعلان ته په تمه وو، بالاخره دا ورځ هم را ورسېده، د چهارشنبې په سهار له اوږده انتظار وروسته د ټولو پایلې اعلان شوې، د ښوونځي انګړ شور ماشور په سر واخیست، هر زده کوونکي د خپلو نومرو پوښتنه کوله، اول نومره، دویم نومره او درېیم نومره زده کوونکي خو دې پایلو ته تر ټولو زیات وارخطا او تلوسه کې وو، شمشاد هم په همدې ډله کې راته، دی تر لسم ټولګي پورې له درېیمې نومرې نه و مخته شوی، خو په دې کال یې د بخت ببېدی میره شوه او په خپل ټولګي کې یې تر ټولو لوړې نومرې وړې وې.

داسې ورځې به معمولا د ښوونکو لپاره هم ډېرې جالبې وې، غوښتل یې هم زده کوونکي لږ په تلوسه او هیجان کې پرېږدي او هم یې لږ تر لږه د کال په یوه ورځ خندولو او خوښۍ ته کومه نیمه پلمه جوړه کړي، ځکه یې له وړاندې ورباندې د ناکامیو او یا ځو مضامینو کې د مشروطۍ ناسم زېري کول.

د ښوونځي سر ښوونکي اړوندو ښوونکو ته د پایلو پارچې ووېشلې او هر یوه خپل زده کوونکي ټولګي ته غوښتل، په دې ورځ معلم عبدالبصیر هم راغلی و، له پارچو سره مخامخ ټولګي ته ننوت او له سلام ورکولو وروسته یې وویل:

خبرې مه کوئ، غلي شئ، د عملنامو د وېش ورځ ده، کوچنی قیامت به ورته وو ایو، په دې ورځ باید سړی غلي او زبون وهلي وي، زموږ په رنګ کې به په داسې ورځو وینه هم وچه وه، خو تاسې دا دی جشن جوړ کړی او غالمغال مو ټول ښوونځی په سر اخیستی.

د ښوونکي بصیر په څېره کې د خوښۍ او رضایت نښو، چې ده نه شوی پټولی، زده کوونکو ته ښکاروله چې نه دا یې د زړه خبره نه ده، د پایلو پارچو کې اصلاً نور څه لیکل شوي دي.

زده کوونکو شور بند کړ، غلي شول او سترګې یې په ښوونکي بصیر وګنډلې، غوښتل یې تر ټولو وړاندې پوه شي چې د ناکامۍ او مشروطۍ خبره یې څنګه شوه؟ هسې نه چې د معلم صاحب خبرې رښتیا وي.

د زده کوونکو په منځ کې نری، دنګ او د ښکلې څېرې تنکی ځوان شمشاد هم سرګردانه و، د خپلو ټولګیوالو په منځ کې یې کله په یوه او کله په بله پښه تکیه کوله، د فزیک مضمون پارچې ته یې زیاته سودا وه، که څه هم پوښتنې یې حل کړې وې؛ خو زیات ورباندې ډاډمن نه و، ځکه د ازموینې په شپه د خپل ټولګیوال ګلاب د ورور واده کې بند و، درس ته یې وخت او موقع ونه موندہ، نه یې غوښتل د فزیک په پارچه دا بې باوري چا سره شریکه کړي، یوازې یوه ټولګیوال او سیال بابر شاه ته یې کیسه کړې وه.

ټولو زده کوونکو ښوونکي ته کتل، خو شمشاد په مېز سر اېښی و، د نورو ټولګیو د زده کوونکو شور ماشور هم روان و، د ښوونکي خبرو د شمشاد حوصله هم ختمه کړه، لړزې واخیست، خو غلی و. ښوونکي یې په منځ کې د انګیزې په موخه د لیک لوست تخته وډبوله او په غوسه ناک انداز یې وویل:

ښاغلو ټنبلانو او نقالانو! په کور کې به هم مور او پلار، یا وروڼه درته خوښ وي، چې زامن مو ښوونځي ته تللي، ښې

نومرې به يې اخيستې وي، خو متاسفانه چې د هغوی دا هيله مو نه ده پوره کړې.

يوه شېبه د ټولو په منځ کې چوپتيا خپره شوه، چا ساه هم په زوره نه وېسته، ټول هک پک و، لکه د مرغانو په سبل چې بانښه ور ګډه شوې وي، ټول هک پک پاتې شول، هلکانو يوه او بل ته کتل خو تر داسې روحي فشار لاندې راغلي وو، چې د ښوونځي فضا هم ورباندې د قفس په څېر راټولېده، بابرشاه چې لس کاله اول نومره پاتې شوی و، زړه يې ټوپونه وهل، ټولګيوال يې لالو ورته ګلان راوړي و، خو اوس يې لاندې کتل، له غوسې يې د خپلو راوړو پلاستيکي ګلانو پاڼې پرې کولې، ځان ورته بد ښکارېده، د بابرشاه په استعداد يې هم باور خامېده، د ګلانو په راوړلو په زړه کې پوره پښېمانه و. معلم بصير خان هم وضعيت او د هغوی خپګان درک کړ، ټوکه يې همدومره بس وګڼله، غاړه يې تازه کړه، ويې خندل او بيا يې غږ کړ: زما ښاغلو شاګردانو! وبښئ چې په خپله شوخي مې وځورولئ، حقيقت خبره دا ده چې تاسې د ښوونځي تر ټولو ممتاز زده کوونکي ياست، ستاسې د نګران په حيث په ډېر وياړ وايم چې نه څوک مشروط دی او نه هم ناکام شوی، مخکې له مخکې ټولو ته د ځان او ادارې له خوا مبارکي وايم.

د معلم صاحب د دې خبرې په اورېدو سره د صنف فضا ۳۶۰ درجې بدلون وکړ او خوشالي شوه، ټولو چک چکې وکړې او د ځينو په رنګ کې ايله چې وينه وغوړېده، جنت چې ددې ټولګي تر ټولو شوخ زده کوونکی و استاد ته يې په خندا وويل:

معلم صاحب! باور وکړه موږ دې له اندېښنې مړه کړو، زړه مې ولوېده که تر راتلونکو شپږو مياشتو مړ شوم، نو خون به مې ستا له غاړې وي.

ټولو وخندل او دې وخت کې د ښوونځي سرښوونکی ارمان ټولګي ته راننوت، درې کتابچې، دوه کتابونه او يو درجن قلمونه يې په لاس کې وو.

په خندا يې ويل:

هلکانو! تاسو ټولو موږ ته وياړ راښنلی، زما سرمو جګ کړی، پلرونه او ميندې که بچي راوړي، نو ستاسې غوندې دې وي، لايق او با استعداده اولادونه، د سږ کال ازموينو تر ټولو لوړه سلنه ستاسې ټولګي جوړه کړې ده.

بيا سرښوونکي ارمان شمشاد ته وکتل چې په فکرونو کې ډوب دی، ورته يې ويل: شمشاده ! څنګه خپه يې، خدای مه کړه بار موټر خو به دې د سالنګ په لاره نه وي چپه شوی؟

له مزاجه شوخ جنت بيا غږ کړ

هلکه! څنګه خپه يې، خوابښې خو به دې نه وي مړه شوې؟

بل ټولګيوال يې، هېواد وخندل او وې ويل:

ملګرې به يې ترې خپه شوې وي.

د شمشاد تندي چې له ډېرې اندېښنې، ويرې او په خپل ځان د غوسې ګونځې کړي و او په وچلي يې دولس بجې ښکارېدې سرښوونکي ته يې په تريو تندي وويل:

ښاغليه! نه پوهېږم چې نن مې ولې هسې طبيعت ګډوډ دی.

سربښوونکي ویل: ښا نو، زه نو نور ستاسې وخت نه نیسم، نن به تاسې زیات خوښ یاستئ، نومرې به اعلان کړم، خو ګورئ چې ماته به شیریني راوړئ.

د سربښوونکي خبرې لا پای ته نه وې رسېدلې، چې معلم بصیر ورغبرګه کړه:

زده کونکو! څه فکر کوئ چې سږ کال به لومړی مقام چا ګټلی وي؟

لکه د ښوونکي پوښتنه چې خورا سخته وي، هېچا هم څه نه ویل، ټول په خپله خیالي دنیا او ګومانونو کې ورک وو، د ډېرو علمي سویې نږدې سره برابرې وې، ځکه خو مخکې له مخکې ورته دا اټکل ګران و.

ښوونکي بیا وپوښتل:

ووایئ، اول نومره به څوک وي؟

یو ځل بیا په یوه او بل کې سترګې خښې شوې، خو ډېرې سترګې په شمشاد او بابر شاه راټولې وې، دوی پخوا هم خپلو کې سیالي کوله او په لوړو نومرو به کامیابېدل، خو دا ځل شمشاد خپله هم بابر شاه ته وکتل او په سترګو یې ویل چې دا ښاغلی دی.

شوخو هلکانو په خپلو کې په ټوکو ویل:

د اول نومره ګی میراث خور خو معلوم دی، واقعا تکړه دی، د چا پلار یې هم نه شي ورځخه نیولی، بابر، بابر... بابر شاه او په همدې کې شمشاد هم د هغه نوم واخیست او ویې ویل:

ماته مه ګورئ، بابر شاه ته دې مبارک وي.

بابرشاه ددې خبرو په اورېدو، په ویاړ او غرور سره اوږې وغورځولې، په فاتحانه انداز یې ټولو ته وکتل، خو نظر یې د منني پر ځای له غروره ډک و:

زه درس وایم، په ځان پیسې لګوم، ستاسو په څېر ټنبل نه یم چې میراثي اول نومره شم، بیا یې شمشاد ته وکتل او د پېغور په ډول یې ورته وویل:

د شمشاد په څېر هم نه یم چې د ازموینې په شپه واده ته لاړ شم او بیا مې استاد مشروط کړي.

ددې خبرو په اورېدو سره سربښوونکي ارمان په دېوال ټومبلې توره تخته وډبوله او بابرشاه ته غوسه شو، په لوړ غږ یې وویل:

زده کوونکو! زما په مخ کې تاسې د هېچا د سپکاوي حق نه لرئ، په چا ملنډې مه وهئ، نه شمشاد او نه هم بل څوک ستاسې د ټوکو دي، اوس به رښتیا هم نومرې اعلان شي او څوک چې د لومړي مقام مستحق وي او خواري یې کړې وي؛ نو ټول به مبارکي ورکړو.

بیا یې غاړه تازه کړه او شمشاد ته یې وکتل

هلکانو! تاسې ټول زموږ د سر سترګې او اولادونه یاست، شمشاد ستاسې په ټولګي کې هغه تکړه ځوان دی چې له بل تکړه زده کوونکي بابرشاه جان څخه یې یوه لسیزه وروسته اول مقام ګټلی، سږ کال مو همدی اول نومره دی، له زړه نه دې ورته مبارک وي.

شمشاد او ځینو ملګرو یې د لاسونو په شوخې پړکا شور جوړ کړ، ځینې خپه او ځینې خوښ شول، شمشاد په خپل ځای کې ودرېده، د واه چیغه یې کړه، ټولګیوال یې غورځنګ د شمشاد خواته ورغی، خوشحالي وه، شمشاد یوه شېبه په دې فکر کې لاړ چې هسې دی ویده دی او خوب به ویني، په غورځنګ یې سترګې خښې کړې، په ځیر ځیر یې ورته وکتل، د هغه په سترګو کې یې خپله خندانه څېره ولیده چې اننګي یې د خوښۍ ګرمې اوښکې

لمبوي. غورځنګ شمشاد په غېږ کې ټینګ ونیوه هغه یې ښکل کړ، د ولاړو ټولګیوالو د لاسونو شوخې پړکا ښوونځی په سر اخیستی و او سترګې یې په غورځنګ او شمشاد خښې کړې وې، څو شېبې وروسته ټول سره کېناستل.

د شمشاد اول نومرګي چې ټول هک پک کړي وو، ټولګي کې یې یوه او بل ته کتل، ټولګیوالو یې د بابرشاه لپاره راوړي ګلان د شمشاد په غاړه کې وراچول او مبارکیانې یې ورکولې.

چې غوټې پسې وهې په لاس به درشي
چا ویل چې په دریاب کې ګوهر نشته

د مبارکیو تر څنګ په ټولګي کې ګونګوسې په دې خبرې شوې چې څنګه بابرشاه ندی اول نومره شوی؟

سرښوونکي غږ کړ:

شمشاده! اوس د تختي خواته راشه او خپله ډالۍ ترلاسه کړه.

شمشاد د خوښۍ قدمونه اخیستل، خو د ساعت وړاندې وېرې او اندېښنې اغېز یې لا اندامونه رېږول، په لړزېدلو قدمونو ور روان شو، سرښونکي شمشاد په تندي ښکل کړ، اطلاعنامه، مبارکي او ډالۍ یې ورته په خپل لاس وسپارله.

شمشاد بېرته خپل ځای ته راغی، غورځنګ هم د شمشاد په غاړه کې لومړی ګلان او بیا خپل لاسونه واچول، دواړو دومره وخندل چې آن له سترګو یې اوښکې روانې شوې، بل ټولګیوال یې اباسین شمشاد ته غېږه ورکړه، په تندي ده هم ښکل کړ، بیا یې تر څو شیبو خندا وروسته ټوکې پیل کړې، ویل یې کېدای شي بله ازموینه کې زه اول نومره شم، ددې خبرې په اورېدو په ټولګي کې خندا زور واخیسته ټولو خندل، غورځنګ لومړی په غوسه او بیا

بې په کړس وخندل، ویل یې د خدای ج بنده ګانو د شمشاد د اول نومره ګۍ فکر د چا په سر کې و؟ دغه دی اوس اول نومره شو.

شوخ مزاجه جنت راودانګل د سترګو په رپ کې یې د شمشاد له مخه د پنځه مچکو ټقونه ووېستل، ورغبرګه یې کړه بچو د جنت یاران تل په غرونو کې لارې باسي دا زما خبره ومنئ او سبقونه ووایئ داسې به اول نمره یاست، خپلواک ورغږ کړ.

لنډیه! لږ دا خواږه نصیحتونه ځانته هم ووایه.

جنت په ځانګړې انداز د خولې ډول ورته شروع کړ او په خندا یې وویل: لالا مو تیار د حاضري کلینر دی، شمشاد مو له پیل او زه مو له پایه اول نمره یم.

بل ټولګیوال یې خپلواک په خندا ویل:

ګلان مو بابر شاه ته راوړل خو د شمشاد په غاړه کې مو واچول، څوک د چا نصیب نه شي خوړی.

شمشاد چې له ډېرې خوشالۍ خبرې نه شوې کولی په ټولګي کې بې قدمونه ووهل بیا یې ویل:

نصیب مې خپل دی رارسیږي
خلکو زما په نصیب مه تړئ شرطونه

شمشاد او ټولګیوال یې د لېسې له دروازې بیرون ووتل، د شمشاد په مخ د خوشالۍ اوښکې راروانې وې. مخامخ د نجونو د لېسې دروازه هم خلاصه شوه او د شمشاد د ګاونډي لور سوله په ژړا له لیسې راووته، هغې د نښتر په څېر دنګ قد، زړه راښکوونکې څېره، د مارانو په څېر تاوتاو تورې زلفې، غټې بادامي سترګې، د خنجر په څېر تېره بڼو یې د سترګو خمار

لا پیاوړې کاوه، یوه لوښت غړې، سپین کاغذي مخ، نرۍ پوزه او د ململو په شان پستو لاسونو یې د هر نظر تېر خپل ځانته راکاږه، هر پل یې په ناز لکه د زرکې اخیسته او په ټوله کې یوه بې جوړې نجلۍ وه چې سترګې ترې نه اوښتې.

سولې ددې لپاره ژړل چې سږکال په ټولګي کې نه وه اول نومره شوې، د اوښکو لیکې یې په سپینو اننګو کې لارې جوړې کړې وې او د دغې ناخوښۍ بار یې په اوږو پروت وه، ورو ورو د سر په خوا رهي شوه، چې نا ببره یې د هلکانو په ښوونځي یې سترګې ولګېدې، پام یې شو چې د شمشاد په غاړه کې ګېډۍ ګلونه پراته او په مخ یې د خوښۍ څپې خورې دي.

لس متره لرې ودرېده، څو دقیقې د شمشاد په ننداره کې ډوبه وه، بېرته یې مخ د خپل ښوونځي خواته واړوه، ویې کتل چې چا نده ځارلې او هېڅوک هم له خپل ښوونځي نه ورته ګوري، د خپل ښي لاس د شهادت ګوته یې په غاښ کړه، بیا یې غاښونه په خپلې لاندنۍ شونډه خښ کړل، ټیکرې یې له ځانه تاو کړ، د ځان د سمبالولو هڅه یې وکړه، له لاسي دستکوله یې کاغذي دستمال راوویسته، مخ یې پرې پاک کړ، بیا یې بل کاغذي دستمال راوویسته او له سترګو راغلې اوښکې یې پاکې کړې، خپل ګلکسي ټیلیفون یې راوویست، مخ یې بېرته د نجونو د ښوونځي په لور واړوه، د ګلکسي ټیلیفون په ښیښه یې خپلې نازکې ګوتې تېرې کړې، درې واره یې د ټیلیفون کوډ دننه کړ خو خپل شاتګ او د شمشاد پرمختګ اغېز، بیخي یو ډول کړې وه چې آن د خپل ټیلیفون کوډ یې هم هېر شوی وو، څو دقیقې یې سوچ وکړ او بیا یې په خپل وچلې لاس کېښوده، د مبایل کوډ یې دننه کړ،

سکرین خلاص شو، د ټیلیفون د مخې په کمره کې یې خپلې څېرې ته په ځیر وکتل، په ښي لاس یې چپه غومبورې وسولاوه او د اوښکو راغلې نښې یې ترې پاکې کړې، بیا یې ځانته په ډېر ځیر ځیر وکتل، پښه نیولې روانه شوه، د شمشاد خواته راغله خو بیا یې هم جرات ونکړ چې هغه ته نژدې ورشي.

له ځانه سره ویل:

چې هاغه زما د انا خبره ده څوک له غمه او څوک له خوشالۍ ژاړي.

سولې خپل مخ په پړوني کې راپټ کړ، یو خوا او بله خوا یې وکتل، غوښتل یې شمشاد ته د اول نومره ګۍ مبارکۍ ورکړې ځکه چې د شمشاد څېره، پوهه اوخوی یې خوښېده، خو ورسره د مخامخ کېدو پلمه یې نه موندله، همدا ښه موقع وه چې له شمشاد سره خبرې وکړې او د هغه زړه ته لار پیدا کړي.

پښه نیولې د شمشاد خواته ور روانه شوه، په زړه کې یې څو خبرې تاو راتاو شوې، بېرته ودرېده، لړزېده، اندېښنه یې وه چې څوک یې ونه ویني، د خپل پلار فتح خان او وړور روښان غوسه یې ذهن ته راغله، لومړیو کې یې ویل نه به ځي، که کورنۍ یې خبره شي ژوندۍ به یې پرې نه ږدي، دوه قدمونه یې واخیستل، شمشاد ته یې وکتل، بیا یې ویل ما خو دا وخت په خوب لیده خو الله ج په وېښه رانصیب کړ، زړه یې وړاندې او بېرته کېده چې که له شمشاد سره وګوري څه به وشي، بیا یې په ټولې بینا نړۍ د رندې ګُمان وکړ او د شمشاد خواته ور روانه شوه.

غواګانو د ذکات په پیسو یې زمونږ درې کاله ګزاره کېږي، مونږ او هغوی د ځمکې او آسمان په څېر توپیر لرو، نه سره جوړېږو.
بیا یې زړه کې وګرځېده، چې د سولې ریباري هم هر سړی نه شي کوی، د ولور پوره کول خو یې یو خوب دی، د هغې د پلار په مېلمستون کې زما په څېر کسان پیالو کې چای اچوي او میلمنو ته بوټونه سموي.
شمشاد پنځه ورونه درلودل، پلار یې کلونه وړاندې ناڅرګندو کسانو له ښاره کور ته په لاره په شهادت رسولی و، او مور یې ملالۍ د ورځنیو چارو د مخ ته وړو لپاره په خپل کور کې خیاطي کوله.
شمشاد د خپل پلار څېره نه وه لیدلې، دوه کلن ترې پاتې و، په تخیلي ډول به یې د هغه څېره په ذهن کې انځوروله.
د شمشاد او سولې دوي کورونه له ښاره پنځه کېلو متره لرې و، له درې هدیرو، زرګونه ونو، شپږو نهرونو او د کندوز تر مست سیند به تېرېدل او بیا به د مرکزي بغلان ښار ته رارسېدل.
د ښوونځي د رخصتیو له پیل سره سم سولې په ښار کې د انګلیسي او ریاضي کورسونه پیل کړل، څو د روښانه راتلونکي لپاره خپل مزل لا ګړندی کړي، سبا یې د کورس په خوا کې شمشاد ولیده چې هغه هم راغلی، حیرانه شوه، چې شمشاد به دلته څه کوي، د ورتګ لپاره زړه نا زړه وه، دنیا او د خلکو سل خبرو یې ذهن ورګډوډ کړ، ځان سره یې خبرې پیل کړې او سوچونو کې د شمشاد لیدو لپاره یې لارې جوړولې، لږه شېبه په خپل ځای کې غلې ودرېده، زړه کې تېر شو کاش

شمشاد ته مخامخ په داسې حال کې ودرېده چې په څېره کې یې له ورایه له شمشاد سره د کلونو وړاندې څه پټه رشته ښکارېده، ورته یې ویل:
شمشاد جانه مبارک! بیا یې د خپل ټیکري څنډه په خوله کې ونیوله، خپله شونډه یې په غاښ کړه، شمشاد ته یې مخامخ وکتل او د هغه په سترګو کې یې د هېنداري په څېر خپله څېره ولیده، شکي شوه چې شمشاد هم دې سره دلچسپي لري او په زړه کې یې د سولې لپاره څه شته.
سولې خدای پاماني وکړه خو شمشاد لا په خپل ځای ولاړ و، ټولګیوالو یې سوله او شمشاد یوځای ولاړ ولیدل، هغوی یې څنګ ته راغلل، ټوکې یې پیل کړې، په نیمه یې شمشاد پوه کړ چې نجلۍ څوک وه؟
شمشاد وخندل، ویل یې سبا راپسې نورې خبرې جوړې نه کړئ، هغه نجلۍ مې د اکا لور وه، غورځنګ، پښتون ته او پښتون بیا خیبر ته وکتل، د هر یوه په شونډو د شیطانۍ موسکا خپره وه، خو د شمشاد د خپګان وېرې په زوره د خندا اجازه نه ورکوله.
شمشاد چې د بخت ستوری یې نن ښه بیدار شوی و، یوه شېبه په یوه خیالي دنیا کې سوچونه وکړل، هغې سره یې د یوځای والي تصویر په خپل ذهن کې رسم کړ، بیا په بل فکر کې ډوب شو، زړه کې یې ویل سوله هم..
د ښار په لور روان شول، په لاره کې یې فکر کاوه چې سوله زمونږ د کلي د خان لور ده، د پلار مېږې یې چې په ریاضي کې تکړه سړی نه وي نه شي شمېرلی، د پلار په ځمکو کې یې اته سپارې ګرځي، شپږ بزګر یې په کروندو کې شپې سبا کوي او د

شمشاد یې خواته راشي او سلام ورکړي، نا ببره یې فکر ته ورغله دا خو کلی ندی ښار دی، دلته خو د لیدو لپاره څه ناڅه رڼا شته، په شمشاد یې سترګې خښبې کړې،خواته یې ورغله، سترې مشي یې ورسره وکړه د هغه په دیدن یې سترګې رڼې کړې او بیا یې ترې پوښتنه وکړه:

چې اې! تاهم کورس پیل کړی؟

شمشاد چې د سولې په لیدو یې د زړه څپې په ښوربېدو شوې حیران وه، چې سوله دلته څه کوي، د قسمت وېش او کار ته بیخي سوچي وه، شمشاد لکه د قاضي په ړاندې محکوم مجرم، هېڅ هم د خبرو لپاره نه درلودل، یوازې یې سولې ته کتل او په خیالي نړۍ کې یې لکه د تور باز په ټول ښار د واکمنۍ وزرې خورې کړې وې.

سولې ورغبرګه کړه:

اې ! سبا راځې؟

شمشاد د سولې په څېره خپلې سترګې ګنډلې وې، ورته یې ویل:

هو کورس وایم، زریالي لالا راولېږلم چې درسونه دې وواېه او زمونږ په څېر باید نالوستی ونه اوسې.

بیا یې ویل:

هو راځم نو نور څه کار لرم.

سولې چې تر څو نورې خبرې له خولې ویستې نزدې ټولګی رخصت او زده کوونکي راووتل، سوله پرته له خدای پاماني ترې روانه شوه.

شمشاد چې د سولې سره یې ورځ تر بلې د زړه تارونه لا ورنږدې کېدل د زده کوونکو په راتګ یې ورته ویل:

زما چې وار راغی ستا پلار راغی

شمشاد سولې پسې، چې د ټولګي په لور یې ګړندي قدمونه اخیستل ورکتل او شته ماحول یې ډېر زیات خوښ شو، پرېکړه یې وکړه چې اوس خو به خامخا همدې کورس کې درس وایې، نو ړوند له خدای څه غواړي دوه سترګې، ځان سره یې راغبرګه کړه:

یو پلو مې یار لونګین مې په دا بل پلو
یه! وړوکې دې پلو راواوړه
جانان زما د ګلو ونه
له هرې څانګې یې ځولۍ ګلونه وړمه
یه! وړوکې دې پلو راواړه

سولې چې د شمشاد په اړه یې فکرونه ورځنۍ دنده ګرځېدلې وه، ځیني وخت به ترې نا ببره کارونه هم ترسره شول، یوه ورځ سولې په کور کې دیګ پخاوه، د شمشاد په اړه دومره سوچونو کې ډوبه وه چې د مالګې پرځای یې دیګي ته په ناپامۍ کې بوره ور واچوله، وریجې یې پخې کړې، کاسو کې یې وریجې واچولې خو سوله د شمشاد زړه راښکوونکې څېرې یوې بلې خیالي نړۍ ته وړې وه، د هغه لیدو خوند یې له هېڅه سره نه شو پرتله کوی، لاس تر زنې د کوټې په کُنج کې کېناسته،مور یې غوټې پوښتنه وکړه چې سولې راځه ډوډۍ وخوره، سولې ورته

په ځواب کې ویل چې زړه ته مې نه کېږي، پلار یې فتح خان ویل، سولې لورې ناروغه خو به نه یې؟
سولې ورته په ځواب کې ویل نه پلار جانه هسې مې زړه ته نه کېږي، دا وخت د سولې لالا روښان د وریجو خوړل پیل کړل،لومړۍ مړۍ یې چې وخوړه ویې خندل،ټول هک پک شول چې روښان د څه لپاره او ولې خاندي، پلار، مور، ورونو، او د ورونو مېرمنو یې سترګې پرې راخښې کړې، پلار یې په غوسه ورته ویل هلکه د څه لپاره خاندې؟
روښان بیا وخند ل، ویل یې سولې داسې وریجې ندي پخې کړي چې ویې خورئ، د مله کول وریجو کې یې د فابریکې لبلبو ورګډ کړي مور یې ویل ولې؟
پلار یې چې د شکرې ناروغي درلوده او په کمه مالګه تیار خواړه یې خوړل، ویل یې:
افرین زما سولې نن دې زما په زړه خواړه برابرکړي، مور یې غوټې وخندل ویل یې:
سولې! لکه چې د مالګې په ځای دې دیګې ته بوره ور اچولې؟
سوله حیرانه شوه......
پلار یې که څه هم خندل په غوسه یې ویل غلې شئ، زما د نازولې لور په پاخه کړي دیګې پورې مه خاندئ.
په خندا او ټوکو ټولو ډوډۍ وخوړه، سولې دسترخوان ټول کړ او خپلې کوټې ته لاړه، غوښتل یې ارامه ویده شي، هسې یې هم ورځ د شمشاد په فکرونو تېره کړې وه، دشپې تر دولسو بجو خوب ورنغی، د ټیلیفون ږغ یې بل کړ، خپله بړستن یې ټوله کړه، غوښتل یې کتابچه او قلم راواخلي، مخکې له دې چې

کتابچه راوخلي هغه شېبه یې ذهن ته راغله چې د شمشاد په څېره یې خپلې سترګې ګنډلې وې.
بیا یې دا ټپه وویلې.

چې نیمه شپه شي ټول ویده شي
په ما میلمه شي د شیرین جانان غمونه

قلم او کاغذ یې راواخیستل، غوښتل یې شمشاد ته څه ولیکي، ذهن ته یې د خلکو خبرې راغلې، د پلار خاني او د شمشاد غریبي یې د خپل فکر یوه برخه کړه، غوښتل یې شمشاد ته د خپل زړه خبرې ولیکي، ګوتې یې وربږدېدې، قلم یې بېرته کېښود، د لیک لیکل یې پرېښودل، بیرته یې د خوب ځای ته لاړه، دوه ساعته بیا تېر شول خو سوله لا ویښه وه، غوښتل یې ځان ته ډاډ ورکړي، ځان یې نه شو راضي کولی، د شمشاد مینې یې په زړه کې اور بل کړی و، د زړه تناره یې لمبې کولې، د شپې تیارې ورته ډول ډول پیغورونه ورکول، د کوټې د څلور چوپو دیوالونو یې اته ډوله مفهومه او تعبیرونه اخیستل، بې واکه یې له سترګو اوښکې روانې وې، په خپل ټیکري یې اوښکې پاکې کړې، بیا یې قلم او کتابچه راواخیسته، دا ځل یې د ګوتو پر ځای زړه رېږدېده، دوه واره یې لیک ولیکه خو له سترګو یې په کاغذ څڅېدلو اوښکو د کاغذ رنګ بدل کړ، سولې فکر وکړ چې که دا لیک شمشاد ته ورکړي هغه به پوه شي چې سولې راپسې ژړلي او بیا یې لیک لیکلی، د پیغلتوب غرور یې په کاغذ راغلې اوښکې ونه شوې زغملی، اوښکې یې وچې کړې او بیا په بل کاغذ یې په شنو او سرو قلمونو شمشاد

ته لیک ولیکه، درې بجې ویده شوه، له درې بجو یې د سهار تر شپږو بجو همدا لیک په زړه پورې نیولی و.

سهار یې لیک په خپل لاسي بیک کې ځای پرځای او بیا د سهار ناشتې تر خوړلو وروسته د کورس په لور روانه شوه.

په ټوله لار یې زړه درزېده چې شمشاد به یې دغه لیک واخلي کنه؟

بیا یې ویل هسې نه چې شمشاد بیا وخت ونلري نو څنګه به لیک ورته وسپاري؟

په ټوله لاره د کورس ټولګیوالو یې زرنج کې کیسې کولې، سوله په فکرونو کې ډوبه وه، ملګرې یې بریښنا ورته په خندا ویل:

سولې په وچلي دې ولې دولس بجې دي؟ څه شوي؟

سولې ویل:

هسې نن لږ ناروغه یم سر مې درد کوي.

نجونو وخندل، ویل یې:

سر دې خیر چې زړه دې درد ونه کړي

بیا بریښنا ویل:

زما خو زړه درد کوي

هوسۍ په کړس خندا ورته ویل:

بریښنا ته خو په سمسور میینه یې؛ نو د سولې به ولې زړه درد کوي؟

سولې د زړه په زور وخندل او ویل یې:

هوسۍ ریښتیا وایي بریښنا ته خو میینه یې، بیا یې له ځانه سره په زړه کې تېره کړه چې خبره خو زما هم د مینتوب ده نو ځکه........

په خبرو خبرو ښار ته ورسېدلې، د کورس مخې ته له زرنج ښکته شوې، دزرنج غرهار د ټولو سرونه په درد کړي و، سولې نجونو ته پلمه وکړه چې یو قلم اخلم او تاسو ټولګي ته درځئ، په همدې پلمه د کورس په دروازه کې ودرېده چې ګوندي شمشاد وګوري، څلور خوا یې و څارلې، وې لیدل د کورس مخې ته د دوهم پوړ په بالکن کې شمشاد ولاړ دی، سولې یو عجیبه حس د شمشاد پر وړاندې درلوده، د هغه په لیدو تازه کېده، څار یې وکړ، یوخوا اوبل خوا یې وکتل، ټول هلکان او نجونې په خپلو درسونو کې بوخت وه، ځان سره یې کړل:

غوړې لا غوړې، ورو ورو د شمشاد څنګ ته ورغله، مخامخ ورته ودرېده، مخکې له دې چې سوله له شمشاد سره ستړې مه شې وکړي، هغه ورته وکتل او په حیرانتیا یې ویل:

سولې ته؟

سولې ورته ځواب ورکړ:

هو زه، ولې حیران شوې؟

شمشاد ویل:

نا!!! خو نن څنګه لس دقیقې وړاندې کورس ته راغلې یې؟

هغې چې د شمشاد دیدن یې له خدای ج نه غوښته په خندا یې ویل:

شمشاده! کیسې ډېرې سر یې یو، یو څه مې راوړي، زه باور درباندې لرم، هیله ده چې باور او زړه مې مات نکړې، هسې خو

پوهېږي چې ټول زړه او په ځانګړي توګه د نجونو زړونه د هندارو په څېر دي، چې که هر څومره پیوند شي بیاهم مات ښکاري او ټول د مات په سترګه ورته ګوري.

شمشاد چې نور یې د زړه فشار ورو ورو عادي کېده،

د سولې سترګو ته یې کتل او په خندا یې ویل:

ښااا د هلکانو زړونه خو ستاسې نجونو د لاسه پیوند پیوند دي، آن ځیني زړونه دومره مات شوي چې په دې دنیا یې پیوند کول هم ناشونی کار دی.

سولې شمشاد ته سترګه ووهله، هغه وخندل، بیا سولې خپله شونډه په غاښ وچیچله، ښکته یې وکتل، شمشاد خوښ و او خندل یې، سولې خپل دستکول ته لاس کړ او لیک یې ترې راوویسته، شمشاد ته یې ویل:

ګوره شمشاده! له دې خبرې هېڅوک خبر نه شي کنه نو بیا درنه سوله خپه کېږي، شمشاد څه ونه ویل خو سر یې وخوزاوه او سوله یې پوه کړه چې سمه ده.

بیا سولې هغه لیک شمشاد ته ورکړ چې پکې یې له شمشاده د هغه د ټیلفون دشمېرې غوښتنه کړې وه او هغه خبرې یې ورته لیکلې وې چې د زړه یې وې خو په خوله یې نه شوې کولی.

شمشاد د لیک په اخیستو حیران شو، په زړه کې یې سل رنګه خبرې تاوراتاوې شوې،خو سترګې یې د سولې په دیدن نه مړېدې او په ځیر ځیر یې ورته کتل.

سولې ورته ویل:

زه مې له ملګرې ښاپېرۍ سره یو دوه خبرې لرم، نو درنه ځم بیا یې ورته ویل:

شمشاد جانه که دې ځواب درلوده ویې لیکه همدلته دا لیک په ځمکه وغورزوه، زه یې پورته کوم او که دې ځواب نه درلوده نو لیک څېرې کړه؛ خو پام چې څوک خبر نه شي او چاته څه ونه وایې.

د شمشاد ذهن بیا له باغو ورواوښت، لاسونه یې لړزېدل، حیران و چې سولې به څه ورته لیکلي وي؟

لیک یې په ډېرې بیړې سره خلاص کړ، په لیک کې سولې لیکلي و:

غوښتل مې شمشاد جان درته ولیکم خو نه پوهېږم، چې ته به زما وړاندیز ومنې کنه؛ نو ځکه مې درته شمشاد جان ونه لیکل.

ډېرې شپې شوې چې خوب مې تښتېدلی دی،

علت یې ندی مالوم

پوهېږې!

له ماشومتوبه مې ستا څېره او نوم خوښېده،

د ژوند مانۍ مې په تا ودانه ده، په هر څه او هر ځای کې تا وینم، پوهېږم د کلی دود او دستور به مونږ خپلې خوښې ته پرېنږدي خو که زړه د کرکر غر هم وي مینه یې اوبه کوي......

د پاڼې په منځنۍ برخه کې سولې په سره قلم لیکلي و:

شمشاده زه درسره مینه لرم!!!

پخوا مې هم درسره مینه درلوده، څه مې نه شو ویلی او نه مې کوم عکس العمل ښودلی شو، ځکه چې زه د کلي د خان، ملک او د ملا لور یم، خو نور مې د زړه مانۍ بې له تا کنډواله ده، صبر مې تر همدې بریده و، شپه او ورځ مې ته په خیال او فکر کې یې، ته راته په ځیر وګوره، چې په دې ورځو کې مې څنګه

رنګ زیړ شوی، لکه سیم نری او لکه د مني پاڼه زیړه پیړه شوې یم، که بې تا مې ژوند کولای شوی کله مې هم درته دا لیک نه لیکه، خو بې له تا ژوند تریخ او پیکه دی، ستا مینې مې په زړه منګولې ښخې کړي، د ورځې پیل او پای مې ستا په یادونو کې ورک دی او د شپې چوپتیا راته ستا د مینې ژمنې راکوي، هجر دې سخت او نشتون دې زما له صبره وتې خبره ده، زما ګرانه مینه درسره لرم.

بـــې لـــه تـــا ژونـــد نـــه تېریـــږي
پـــه رېښـــتیا ژونـــد نـــه تېریـــږي

شمشاده! تېره شپه مې بیخي ډېر یادېدې، ستا څېره مې د سترګو په نینیګک کې پرته وه، روحاً له تا سره وم خو جسم ته مې کوټې، دیوالونو، کړکۍ، دروازې، د هجر تیارې او د شپې چوپتیا ستا د نشتون پېغورونه راکول.
سترګې به مې چې پټې کړې نشتون به دې هڅولم چې سترګې خلاصې کړم.
د لیک په وروستۍ برخه کې یې لیکلي و: د ټیلیفون شمېره دې راکړه، کله کله به دې له حاله ځان خبروم.
دلیک په پای کې راغلي وو: تېره شپه مې په دې ټپه زړه ټکور کړ کنه نو هېڅ خوب نه وړلم ستا په اړه مې ډول ډول فکرونه کول.

مییینـــه صـــبر وظیفـــه کـــړه
د دریـــابونو ماهیـــان غـــاړې تـــه راځینـــه

شمشاد چې لیک یې په لاس کې و، د خپل د مودو ورک ارمان په اوبو کې یې لامبو وهله، غلی ولاړ و هېڅ یې نه ویل، سولې د سترګو له کونجو ورکتل، شمشاد مسکی شو، د بغلان ساړه باد یې د تورو ویښتانو پیکی یو او بل خوا اړوه، حیران دریان ولاړ و ته به وایې چې په دې ښار کې د شمشاد د پاچاهي اعلان تازه شوي او یوازې دی د دې مست ښار لیوني واکمن دی، د ځان سره یې بنګېده او په زوره زوره یې خندل.
په څلور مترۍ کې یې ولاړو هلکانو ویل:
دا لیوني شوی دی
بل ور زیاته کړه:
مه خاندئ له کلي چې ښار ته راشي لومړیو ورځو کې همداسې وي.
درېیم یې خوله ورجوړه کړه:
د کوم هندي فلم صحنه به یې خیال ته راغلې وي.
څلورم یې چې میراغا نومېده او ټولو له زیاتې مینې ورته میرو ویلې او د ګاونډي په لور یې مین وو، ویل یې:
دا هلک مین دی، تاسو مسخرې مه کوئ، مینان چې د خپل یوځای والي وخت یادوي په زړه کې خوښیږي او همداسې خاندي، نورو ته هماغه شېبه د ړندو ګمان کوي، اوس دا هلک خدای خبر چې چېرته دی او څه کوي، خو روحاً تش کالبوت دلته زمونږ مخې ته ولاړ دی او مونږ یې په اړه خبرې کوو.
شمشاد له ځانه سره فکرونه هم کول، خوزړه یې له خوشالۍ ټوپونه وهل، لیک یې په سینې پورې کلک نیولی و او د کورس مخې ته په بالکن کې ګرځېده راګرځېده.

بیا یې له ځانه سره ویل سوله خو زما خوښېده، زه د هغې لیوال وم نو په ما کې به څه ښه والی وي، چې سوله په ما میینه شوې ده؟

شمشاد چې د کلي د یوې غریبې کورنۍ غړی و او پلار یې هم په کوچینوالي کې د لاسه ورکړی و او بلې خوا سوله د کلي د خان لور او د مشهورې کورنۍ څخه وه، زړه ته یې نه لوېدله چې مینه دې ورسره ولري، له ځانه سره یې فکر وکړ، یوه شېبه چوپ او خپه شو ویل یې:

سوله په ما هسې مسخرې کوي او غواړي ما ځانته کم راولي، ځکه یې دومره کیسې راته لیکلي او د ټیلفون شمېره مې غواړي.

د شونډو لاندې یې دا بیت ځان سره دکلمه کړ:

ته خان یې او خبرې دې خانانو غوندې غټې
نو څنګه به دې یار شم زه غریب یم صاحبه

شمشاد په همدې فکرونو کې و، سولې چې نوره یې حوصله ختمه وه پرې راغږ یې کړ:

شمشاده څه دې وکړل نه دې د لیک ځواب راکړ او نه دې خبرې کړې؟

لکه د مجنون په څېر فکرونه کوې او.......

شمشاد چې له خوشالۍ په خپلو جامو کې نه ځایده ویې خندل، بیا یې په ماته غاړه سولې ته ویل:

اې! ما فکر کاوه چې ته به څومره ارامه نجلۍ یې خو ته ډېره شوخه یې، دا ما ولې ځوروې؟

سوله چې شمشاد ورته د همدې دور سیف الملوک ښکارېده او تازه د شمشاد مینې یې په زړه منګولې لګولې وې ویل یې:

ما خو هېڅ هم ندي کړي، د لیک لیکل که ګرمتیا وي او په تامینېدل جرم دا ملامتیا او جرم مې قبول دی.

شمشاد بیا وخندل، خوشاله شو، د شمشاد خندا سوله هم په خندا راوسته، دواړو خندل، ددوی خندا لا پای ته نه وه رسېدلې چې د انګلیسي استاد یې بهیر پرې راغږ کړ:

والکه وا نجلۍ راځئ چې درس پیل کېږي.

شمشاد چې هم خوشاله وه او هم د سولې له تاثیر لاندې راغلی و سولې ته یې ویل:

سیلۍ راځه ټولګي ته!

سولې مسکۍ شوه ویل یې:

په تا څه شوي زه سوله یم، پام چې استاد ته دې دننه خپل نوم د شمشاد پرځای شمشتو ونه وایې.

ددې خبرې په اورېدو هم شمشاد او هم سولې وخندل.

دواړه ټولګي ته ننوتل او درس پیل شو، استاد ویل:

ټولګی نوی جوړ شوی نجونې او هلکان دې ټول په وار سره ځانونه راوپېژني.

ټول استاد ته ځیر و، استاد د انټرچنج کتاب درس ورکاوه او پاڼې یې اړولې، شمشاد یو وار سولې او بیا یې لیک ته کتل، استاد او ټولګیوال ورته ړانده ښکارېدل.

شمشاد سولې ته شمېره ولیکله او تر درس وروسته یې لیک بېرته سولې ته وسپاره، خو سولې ته یې ویل چې د ټیلفون ښینښه یې ماته ده، شمېره نه ښیي او بطرې یې هم سم چارج نه

ساتي نو که ډېری وخت يې ټيلفون بند و خپه کېږي دې نه، بيا
يې ورته غږ کړ:
اې سولې جانې! د شپې راته زنګ ونه وهې چې لالاګان مې په
کور کې وي.
سوله د کلي له نورو نجونو سره يوځای کورس ته راتله، تګ او
راتګ يې هره ورځ له کلي تر ښاره او له ښاره تر کلي په زرنج کې
و، د سولې اقتصادي وضعيت ښه و خو نورو نجونو وسه نه
درلوده چې د زرنج په ځای موټر امله کړي.
ورځې تېرېدې، کورس کې يې بله ورځ د شمشاد لاسونو او مخ
ته وکتل چې سره اوښتي، ځکه چې پلی(پیاده) پنځه کیلومتره
تر ښاره تللی و، سوله پوه شوه چې شمشاد پیسې نلري او پلی
له کوره تر ښاره کورس ته راځي.
شمشاد رخصتۍ کې سولې ته وکتل ويې خندل ويل يې:
سولې ته خو ښه يې! په دې سړه هوا کې دغه ده تر کورسه راغلې
يې ما فکر نه کاوه چې ته دې په واورینو او سړو ورځو کې هم
درس ته راشې، بيا يې ورته په ځيرځير وکتل او په کرس خندا
کې وويل:
پلار او مور دې هسې په تا د سولې نازک نوم ايښی ته لکه تکړه
جنګیالۍ د تودو او سړو پروا نه ساتې.
سولې غوښتل ورته څه وايي، خو د املې ملګرې يې ښکلا پرې
غږ کړ، چې سولې زرنج چمتو دی.
سولې خپل لاسي دستکول ته لاس کړ، دوه زره افغانۍ يې ژر
ترې راوويستې او شمشاد ته يې ورکړې، ورته يې ويل:
ځانته دې کورتۍ او بوټونه واخله.

شمشاد له سولې پیسې نه اخیستې ويل يې:
ناااا مننه! پیسې لرم.
هغې ورته ويل:
خبرې مه اوږدوه پېسې مې ستا په نامه راوړې او که راسره مینه
لرې نو وايې خله.
بیا یې ورته غږ کړ اې زما شمشاد جانه ته کور ته پلی ځې؟
هغه ځواب ورکړ:
هو نو، زه یو تکړه هلک یم؟
سوله نجونو ته ورغله او هلته یې ملګرو ته ویل چې شمشاد هره
ورځ آن له کوره تر ښاره او بیا له ښاره تر کوره په دې سړه هوا کې
پلی تګ راتګ کوي، نورې ملګرې یې غلې شوې، زرلښتې
ویل سولې خورې د زرنج ښې خوا ته چې کوم د سامان
صندوقچه شته په هغه دې کیني او هره ورځ دې له مونږ سره ځي
او راځي، پیسې دې نه ورکوي خوارکی خو هسې هم زمونږ
کلیوال دی.
ټولو وخندل ویل یې:
بیخي ښه خبره ده هلئ شمشاد ته غږ کړئ.
د زرنج چلوونکي میرویس ویل:
وروسته تر دې به زه له شمشاد سره په لاره د هغه غره او ده غره
کیسې کوم، تاسې خو لوستې نجونې یاستئ او مونږ سره کله
خبرو ته وخت لرئ؟ سولې دوی شمشاد له ځانه سره د کب
میاشتې تر دولسمې نیټې کورس ته بوته او راوسته، یوه ورځ
چې یخ شمال وېرونکی غږ کاوه او له آسمانه هم واوره ورېده،
سولې د شمشاد ټیلیفون ته زنګ وواهه، د شمشاد د ټیلیفون

ښينبه ماته وه او شمېره پکې نه ښکارېده، شمشاد چې خپلو څارويو ته هماغه شپېه وانښه چمتو کړې و يخنۍ لړزاوه، په لړزېدلو ګوتو يې د اوکې بټن کېکاږله او په تيزۍ يې وويل:

بلې څوک يې؟

د ټيلفون شانه په خوندور آواز سولې ورغبږ کړ:

هلو زه يم!

شمشاد ويل سولې ته يې؟

سولې په خندا لومړۍ ورته ويل:

هو زه يم!حيران شوې چې څنګه مې زنګ ووهه کنه؟

هغه ويل:

نه خوږې، هسې مې پوښتنه وکړه

هغې ورته ويل: دا وخت نو تاته څوک زنګ وهي، ته نه پوهيږې چې ته په چا ډېر ګران يې، بيا سولې ورته ويل:

اې شمشاده ! څوک خو به دې څنګ کې نه وي؟

شمشاد اخو او ديخوا وکتل بيا يې ويل:

د ګرانښت خو درته نه وايم، که مې درته ووېلې چې څومره راته ګرانه يې نو بيا دې بې ما طاقت نه کېږي، ويې خندل ويل يې:

دومره راته ګرانه يې لکه ستا ګيلې او زما هسې خبرې.

سولې ورته ويل:

که وزګار يې د کلي دوکان خواته همدا اوس را روان شه، زه به د دروازې له درزه دروګورم بيخي درپسې خپه يم، بيګا مې هم ډوډۍ ونه خوړله، مور مې ويل ډېرو درسونو دې اشتها سوځولې له ډوډۍ پاتې يې، دوه هډوکي شوې يې، او...

شمشاده ! پوره نهه ورځې وشوې چې ستا څېره مې سترګو

سترګو ته کېږي، ستا د نشتون نهه ساعته راته نهه ورځې او نهه ورځې راته سم نهه کالونه ښکاري.

هغه غلی شو

بيا سولې پرې غبږ کړ، اې ته لکه چې ماپسې نه يې خپه ځکه نغواړې چې راشې !

شمشاد ويل:

سمه ده اوس در روانيږم خو بوټونه مې شليدلي، هسې نه چې يخ مې شخ کړي او تر تا درونه رسيږم بيا يې کټ کټ وخندل.

سولې ويل:

راځه درته په تمه يم بيا يې له ځانه سره ويل:

د شمشاد په خامه مينه مې زړه سوری سوری کړ، د يوې داسې مسافرې په څېر يم چې خپل منزل رانه ورک دی، د نهيليو پر ګړنګ ولاړه يمه، شمشاد جانه دغه ګړنګ ستا له سترګو سره اړيکه لري، خير دی سترګو ته دې رپ ورنکړې چې د ښو په خوزولو سره به دې زما هيلې له ګړنګونو وغورزوې، بيا يې د ځانه سره ويل:

هيلې مې د منې د پاڼو په څېر دي، شمشادجانه وفا دې زما هيلو ته پسرلی دی او جفا دې د منې هغه شمال دی چې په راتګ سره به يې زما د هيلو پاڼې ټولې تويېږي، بيا يې دا بيت له ځانه سره دکلمه کړ

د زړګيه بم مې ستا د سترګو په ريموټ تړلی
يو سترګک ووهه زما د شهادت لپاره

سوله په همدې فکرونو کې د خپلې دروازې شاته د شمشاد په تمه ولاړه وه.

شمشاد خپل دواړه لاسونه په خپلو تخرګو کې منډلي و، د ژمي ساړه باد يې وېښتان رپول، بیا یې له ځانه سره ویل:
زما او سولې نږدې لرې والی د افغانستان د اوسني تاريخ د پاڼو په څېر دی چې تکرار نلري، تېر به شي خو هېر به نه شي.
د سولې دروازې ته راورسېده، اِیسته اِیسته یې کتل، ورو ورو یې قدمونه اوچتول، د سولې له دروازې د تېرېدو په وخت کې یې په دې فکر وکړ چې څوک یې ونه ویني، د کلیوالو له خبرو یې هم ویره زیاته وه، په کوڅه کې یې ښکته او پورته وکتل.
سولې پرې ورغږ کړ، هغه ځان غلی کړ، بیا یې په شمشاد غږ کړ، د سولې دوه غږونو ته یې هېڅ ځواب ورنکړ، بیا سولې پرې راغږ کړ، اې شمشاده! له ما خپه یې، شمشاد په مینه ورته ویل:
سلام سولې جانې، ته څنګه یې؟ نا نا نه یم خپه کوڅه او دبامو سرونه مې وڅارل چې څوک مې ونه ویني، ددواړو په زړه کې یو عالم خبرې وې، خو د خلکو له خبرو ډېر ډارېدل، بیا سولې شمشاد ته په ورو خندا ویل:
اې شمشاده ګوره چې زما او ستا له اړیکې څوک خبر نه شي:
نه هېچاته مې هم ندي ویلي او نه یې وایم، سولې یې بیا په خبرو کې ورګډه شوه ویل یې:
شمشاده ته خو چې کوټه کې یوازې شې سوله سوله وایې، ګوره نور چې په کوټه او کور کې هم یوازې وې زما نوم یاد نه کړې.
شمشاد په ډېرې مایوسۍ ورته ویل سولې دا ته څه وایې؟ ولې یې ونه وایم؟
سوله یوه شېبه چوپ شوه، بیا یې په خندا ویل ګوره شمشاده کوټې دیوالونه لري، دیوالونه موږکان او موږکان غوږونه، نو

که کوټه کې دې هم سوله وویل، اول دیوالونه،بیا موږکان او ورپسې خلک خبرېږي.
شمشاد اِیسته اِیسته کتل بیایې ورو ویل:
هو سولې مور مې هر وخت وایي چې دیوالونه خبرې کوي، هغه به همدا موږکان ښيي، دې وخت کې سوله دروازې ته رانږدې شوه، د دروازې له درزه یې شمشاد ته یو کاغذ ورکړ، په دې کاغذ کې یې د مینې د اظهار سربېره لیکلي و چې زما تر تا او ستا تر ما رارسېدل آسانه کار دی او دا هرڅه شوني دي خو فولادي عزم غواړي.
د کاغذ منځ کې یې درې زره افغانۍ هم هغه ته ایښې وې.
د پسرلي په لومړیو ورځو کې چې د ښوونځي د نوی کال پیل وو، د شمشاد مشر ورور زریالی ښار ته تللی و، په کومه خبره یې د سیمیزو پولیسو د یوه قومندان زمان الدین ورور سره شخړه راغلې وه، د قومندان ورور جمعه الدین بېباک د شمشاد ورور زریالی یې دومره وهلی و، چې ټولې ډډې یې توري او شنې وې.
زریالي په ښار کې امنیې قومندانۍ ته څو عریضې وکړې، خپل ټپونه یې هم مسؤلینو ته وروښودل خو د زمان الدین قومندان ورور ونیول شي خو چا هغه ونه نیوه.
د ځانه سر ه یې ویل چې دلته د زوروراوبه په بره خېژي، بیا یې ویل افغانستان دی، زما په څېر به د ډېرو کسانو غم نه خوړل کېږي.

بله ورځ زمان الدین قومندان بیا د شمشاد ورور په ښار کې ځکه وهلی و، چې ولې یې دده په ورور جمعه الدین بېباک عریضه کړې ده .

زریالي ناهیلی کورته راغی، له کشرانو ورونو سره یې سلا مشورې وکړې چې څه وکړي؟ یوه ورور یې ویل چې د قومندان کورته ماین ږدو، بل یې ویل نا! مونږ به یې هم ښار کې ووهو، دریم یې ویل مونږ به هم د سیمیزو پولیسو وسله راوړو او له هغه په ګټې اخیستو به جمعه الدین بېباک ووهو، څلورم ورور یې ویل مونږ ملاتړ نه لرو هغوی زورور دي خو زریالي ویل:

زه خپل غچ په خپله اخلم او له حکومت سره مخالفت پیل کوم.

د شمشاد مور ملالۍ ډېرې زارۍ زریالي ته وکړې خو هغه ویل چې زه د قومندان ورور د ښار په منځ کې وهلی یم نه یې پرېږدم.

زریالي د حکومت د مخالفه وسله والو په ډله ورګډ شو، د حکومت پروړاندې یې ګڼو عملیاتونو کې برخه واخیسته او د وخت په تېرېدو سره یو نوموتی قومندان شو.

شمشاد د پولسم ټولګي په دواړو ازموینو کې بیاهم اول نومره شو.

د ښوونځي په وروستیو ورځو کې سولې شمشاد سره د ښوونځي په دروازه کې وکتل، سولې چې خپلې دوه سترګې د شمشاد لیدو ته اته کړې وې په ځیر ځیر یې ورته کتل، مسکۍ شوه، ویې خندل

شمشاد غلی ولاړ و او سولې ته یې کتل

سولې په کړس وخندل ویل یې:

اې! زه دې یادېږم؟

هغه ځواب ورکړ:

ته خو هره شپه راته یادېږې، زما د زړه په کور کې دې د یاد ماڼۍ جوړې کړې، ستا مینه مې د بڼو په څوکو کې ده سترګې نه پټوم او باڼه نه خوزوم، ډار مې له دې دی چې د مینې دنیا دې زما د سترګو په رپولو او د بڼو په خوزېدو سره ړنګه نه شي.

سولې بیا پوښتنه وکړه، شمشاده زه دې څه وخت او څنګه یادېږم؟

شمشاد ویل:

هره شپه تر ډېره ستا په یادونو سبا کوم، سترګې مې رڼې وي، که څه هم ګوره منی دی هوا سړه شوې خو زه په بام او یاهم بیرون په برنډه کې ویده کېږم، آسمان کې ستورې شمارم او ستا غم پرې غلطوم، ددې لپاره چې مور او ورونه مې پوه نه شي چې زه ولې ویښ یم نو کتابونه هم راسره وي، هغه هم وایم، د کیمیا هر استحصال او د ریاضي هره معادله په تا جوړوم.

ریښتیا دا څه کوې ورمه شپه دوه ستورې یو بل ته ډېر نږدې شوې و، ما اول فکر وکړ چې کله به مونږ داسې سره نږدې کېږو، ناڅاپه یو یې ولوېد، شکر مې وویست، ویل مې ښه ده چې دا زه او سوله نه وو کنه نو څومره ژر به سره جلا شوې وو، خبرې یې خلاصې شوې بیا یې په کړس کړس وخندل سولې په دواړو لاسو کې خپل لاسي بیک ټینګ نیولی و، شمشاد ته یې ویل:

کـــه د دنیـــا شـــرمونه نـــه وای
لکـــه تـــاویز بـــه دې پـــه غـــاړه زنګېدمـــه

بلـه شـپه د حکومـت د مخالفـه وسله والـو او ملي اردو تـرمنځ جګړه وشوه، ساعتونه جګړې دوام وکړ، شمشـاد یې مشر ورور زریالي تـه زنګونـه وهـل، لومړیو کې یې ټیلفـون نـه رُخ کېـده، وروسته له هغه یې ټیلفون نه اوکې کاوه، د شپې تر درې بجو شمشاد، څلور ورونه، مور یې ملالۍ، ورینداړګانې او وریرونه یې ټول ویښ و، مور یې ملالۍ ویل:

زړه مې بدې بدې ګواهي راکوي، پـه زوی مې زریـالي څه شـوي نه وي، شمشـاد د زریـالي ټیلفون تـه زنګونـه وهـل، نـورو ورونـو یې ویل، زریالی وروستیو ورځو کې جګړې ته نه ته.

دزریالي مېرمنې نازو ویل:

نـا لالا دا ځـل چې زریـالی راغلـی و ویـل یې، جنګي قومنـدان ټاکل شوی او وروسته تردې په ولسوالۍ کې د جنګ قومنده او مشري ده پورې تړلې ده.

ملالۍ په خپل ځای کې وخوزېده، ویل یې:

اوف خدایه ج دا شپه څومره اوږده شوه، پخیر یې سبا کړې.

ددوی خبـرې نـه وې خلاصـې چـې د چورلکـو غرهـار شـو، د راکېټونو غږونه هم ډېر شـول، شل دقیقې چورلکې وګرځېدې، بیا د ډېسي توپ غږونه شول.

شمشـاد ویـل دا مرمـۍ د ملي اردو دي، خـو ورور یـې بریـالي ویل:

نـاا شارتکي مرمۍ دي د حکومت مخالف وسله وال پـرې د ملي اردو مرکزونه ولي.

ماشـومان او لویـان چـوپ شـول، چـا آه نـه کـاوه، آن پـه کلي کې سپیو هم نه غپل، په دې وخت کې د چورلکو غږونه ډېر شول، راکېټونه یې وتوغول، وروسته له هغه چې له چورلکو راکېټونه د حکومت په مخالفه وسله والو وتوغول شول د ډزو غږونه بندل شول، کراره کراري شوه، ځاي ځای سپیو غپل پیل کړل، دې کلي تـه د څېرمـه کلیـو جومـاتونو کې ملایـانو د سهار اذانونـه وکړل، خوپـه دې شپه چرګانو هم څوک ویښ نـه کړل ځکـه چې ویرېدلي و او هسې هم څوک پـه دوه درې کلیـو کې نـه و ویـده شوي.

ملالۍ پـه لړزیدلی غږ ویل:

شمشـاد! تـه دې یو وار بیا زریـالي لالا تـه زنـګ ووهـه چې کـه رُخ شي.

شمشاد د زریالي ټیلفون ته زنګ وواهه خو ټیلفون یې د بـل چـا سره و.

شمشاد په ډېرې بېړې سره مخکې له سلام ویل:

زریالی لالا څه خبره ده، څنګه یې، چیره یې اوڅه کوې؟ خو د زریالي بل ملګري ځواب ورکړ چې وښـه ته څوک یې،

شمشاد ورته ځان ورو پېژندہ.

هغه لومړی چوپ شو، تر شل ثانیو سکوت وروسته بیا شمشاد غږ کړ چې بلی وو ایئ لالامې چیرته دی؟

د زریالي ملګري ځواب ورکړ چې زریالی نور زمونږ پـه منځ کې نشته او د چورلکو پـه راکیټي برید کې یې ژوند د لاسه ورکړی، ټول سوځېدلی دی، نور یې ټیلفون بند کړ.

شمشاد چیغه کړه، مور یې ویل:

شمشاده زریالي مې چیرته ده؟ د زریالي میرمن نازو ویل:
هی خدایه ج لکه چې په زریالي څه شوي؟
ورونه یې هم په بېړه کوټې ته راننوتل، شمشاد یوازې ژړل او هېڅ یې نه ویل، څو شیبې چیغې او کوکې وې خو پرته له شمشاده نور څوک نه پوهېدل، چې څه شوي اودی ولې ژاړي؟
وروسته شمشاد په ژړا کې ویل لالا مې مړ شوی دی.
بیا چیغو زور واخیسته، ملالۍ، نازو، د زریالي ورونو او اولادونو په لوړ اواز ژړل، د کور په شا اوخوا کې یې ټول خلک ددوی په چیغو خبر شول.
د نژدې ګاونډي مېرمن یې زرغونې خپل خاوند ته ورمنډه کړه او په بېړه یې له خوبه راویښ کړ، ویل یې:
پورته شه چې د زریالي دوی کور کې چیغې دي، ترڅو چې فضل امین خپله لُنګۍ په سرکوله او د شمشاد دوی د کور خبر یې اخیسته کوڅه ټوله د ګاونډیانو ډکه شوې وه.
کوڅه کې ځینو ویل:
د شمشاد مور بوډۍ شوې ده هغه به ناروغه شوې وي او وضعیت به یې سم نه وي خو د سولې پلار ملک فتح خان ویل بیګا جګړه وه، چورلکې هم راغلې هسې نه چې په زریالي څه شوي وي؟
بیا یې د کلي د ولسي تړون په مشر مرجان غږ وکړ، ویل یې مرجانه راځه دروازه مې ډېره وټکوله څوک راونه وتل دننه به ورشو چې څه خبره ده؟

کوڅه کې ټول کلیوال هک پک ولاړ و، شمشاد او کورنۍ یې په لوړ اواز چیغې وهلې، ملک فتح خان او مرجان اکا د شمشاد دوی کور ته دننه شول.
په حویلۍ کې هېڅوک نه و، په کوټه کې ټولو د زریالي په غم ژړل، مرجان اکا ناړې کړې ملالۍ ورینداړې، وا ملالۍ ورینداړې بیرون راووځه، دا غږ د شمشاد مور ملالۍ واوریده، بیرون راووته، دواړو سپین ږیرو ورته ویل:
ورینداړې څنګه چل دی ولې چیغې وهئ؟
خو د شمشاد مور چې هر څومره هڅه وکړه څو فتح خان او مرجان ته ووایي، چې زوی یې زریالی په بېګانۍ جګړه کې وژل شوی دی، دا چې ستونی یې له سلګیو ډک و او ژړا نیولې وه ویې نه شو ویلی، مور یې بیا کوټې ته منډه کړه، فتح خان او مرجان اکا هک پک ولاړ و، دې وخت کې شمشاد له کوټې راووت، ده هم ژړل، فتح خان ترې پوښتنه وکړه، د شمشاد خوله او ژبه ګونګۍ شوې وه او سمې خبرې یې نه شوې کولای، خو د کلي دواړه مشران یې پوه کړل چې لالا یې زریالی وژل شوی دی.
تر زریالي کشر ورور یې توریالي خپلې اوښکې پاکولې او له کوټې بیرون راووت، دا مهال د نیم کلي لویان او ماشومان د دوی د حویلۍ په انګړ کې سره راټول و، کلیوالو توریالي ته ویل:
د زریالي جسد په کوم ځای کې دی چې رایې وړو، دوی لا دا خبرې نه وې خلاصې کړې چې په دروازه کې یو سراچه موټر او اته موټرسایکلونه ودرېدل.

د راغلو کسانو ټوپک له خاورو ډک و او میلونه یې ځمکې خوا ته و، د فتح خان مشر زوی بادام ګل رامنډه کړه، دننه حویلۍ ته راننوت او له تورياليي یې د چپرکټ پوښتنه وکړه؟
توریالی چوپ شو، خو مرجان بادام ته اشاره وکړه، چې کټ دې له خپل کوره راوړي.
سوله ډېره وارخطا وه ځکه ټولو کلیوالو د شمشاد دوی د کور خواته منډې وهلې، په کلي کې سم شور جوړ و، له شپنۍ جګړې وېریدلي خلک هک پک په کوڅو کې ګرځېدل، ځینو خو لا خپل سرونه هم نه و ږمنځ کړي او ببر سرونه کوڅه کې تاوېدل، سولې فکر کاوه چې په شمشاد څه شوي، زړه یې وړاندې او بېرته کړ خو د شمشاد ټیلفون ته زنګ ووهي او پوښتنه یې وکړي خو بیا یې له ځانه سره ویل هسې نه چې ټیلیفون یې بل چا سره وي او څوک پوه شي چې د ملک فتح خان لور سوله د شمشاد ټیلیفون ته زنګ وهي، لس دقیقې تېرې شوې بیا یې زړه صبر ونکړ، خپل زړه یې د زمرۍ کړ، ګوتې یې لړزیدې د شمشاد شمېره یې په خپل ټیلیفون کې ونیوله او هغه ته یې زنګ وواهه، دوه واره یې زنګ وواهه خو شمشاد بوخت و او د خپلې سولې ټیلیفون یې پورته نکړ، د سولې په زړه کې شک په یقین بدل شو، لاړه د کوټې په کنج کې کېناسته، په زړه کې یې ژړل خو په سترګو یې اوښکې نه راتلې، سوله بیخي ناکراره وه، بیا یې د شمشاد ټیلیفون ته زنګ وواهه، شمشاد ټیلیفون اوکې کړ ویل یې:
بلې!
سوله پوه شوه چې شمشاد ژاړي، ویل یې:

څه شوي شمشاد جانه ته چیرته یې؟
شمشاد شل سانیې چوپ پاتې شو، بیا یې زړه راغټ کړ او په لړزیدلی غږ یې سولې ته ویل:
لالاجان مې زریالی په بیګانۍ جګړه کې وژل شوی دی.
سولې بیا پرې غږ کړ الله ج دې وبښي، تاسو ته د زړه صبر
شمشاد ورته ویل، مننه سولې بیا غږېږو اوس چیرته روان یم
د زریالي جنازه د یو عالم ویر او غم سره د شمشاد کورنۍ خاورو ته وسپارله، مور یې ملالۍ ډیرې بدې ورځې کولې، ویل یې ملا مې ماته شوه خود کلي سپین سرو ښځو ډاډګیرنه ورکوله او ځینو ورته ویل چې الله ج درکړی و الله ج بېرته درنه واخیسته او.....
د زریالي د درېیمې تر خیرات وروسته جانباز خان چې د شمشاد د پلار تره و د شمشاد دوی کور ته راغی او د هغه د مور په ګډون یې ټولو ته لومړی تسلیت وویلې او بیا وپښېده، ویل یې:
مونږ او تاسو پښتانه یو، د زریالي غچ به اخلو، بیا چوپ شو، په خپله ګیره او بریتو یې څو واره لاس تېر کړ، خپل نصوار یې راوویستل او تر ژبې لاندې یې کړل، څو شیبې یې خپلې سترګې هم پټې کړې، بیا وپښېده ویل یې:
ښا ښاا هلکانو، اوس تاسو کوم یو د زریالی په ځای ټوپک اخلئ؟
د شمشاد ورونه چوپ شول، شمشاد ویل:
لالامې دې الله ج وبښي مونږ به خپل کار کوو، دده خبرې نه وې خلاصې جانبازخان پرې غوسه شو، ویل یې:

غلی شه مشران چې ناست وي کشران نه غږېږي ،
ته چې ښوونځي ته تللی یې بیخي بې عقل شوی یې.
شمشاد غلی شو، یوه شېبه بیا چوپتیا په کوټه کې خپره شوه، جانبازخان غږ کړ چې هلکانو تاسو اوس ځوک د زریالي پرځای ټوپک اخلئ، شمشاد او ورونو یې یوه بل ته کتل، جانباز په غوسه کریغه کړه چې بېغرتي هم ځانته حد لري، توریالي ویل:
که مې د مور او ورونو خوښه وي، زه به مې د لالا ټوپک واخلم اووینه به یې سرېدو ته پرې نه ږدم.
مور یې ملالۍ ویل نا! زویه نا !!!
د جانباز خولې له ډېرې غوسې قف کړی و او پاتې نصوار یې هم په توف داني کې ورتوف کړل او په غوسه یې ویل:
ملالۍ لورې مونږ مه شرموه، پرېږده چې دا هلک یې د ورور نوم تازه وساتي، بیا ټول چوپ شول خو توریالی تیار شو، چې د حکومت له مخالفه کسانو سره وسله واخلي او د حکومت پروړاندې وجنګېږي، لومړیو کې توریالی هم عادي جنګیالی و،
درې میاشتې وروسته یې د ورور په ځای نظامي قومندان شو وختونه تېرېدل، د هرې ورځې په تېرېدو سره به ملالۍ اوښکې تویولې، بدې ورځې به یې کولې او خبره به یې همدا وه چې توریالی زوی یې د زریالي په څېر نامراده نه شي او یوه لپه اولادونه یې خاورې په سر نه شي.

****

سولې او شمشاد دولسم ټولګی پیل کړ، د کب د میاشتې په پنځلسمه ددوی ښوونځي پیل شو که څه هم پسرلی نه و رارسیدلی، خوطبعیت عاشقانه څېره ویستلې وه، زړونه یې وړل، د مرغیو شنهار بیا د مینو زړونو لپاره یوه نایابه موسیقي تولیدوله، ونو پُنډک کړي و، غرونو، تالو او دښتو خپلې ژمنۍ جامې ورو ورو ویستې او پسرلنې شنې جامې یې په تن کولې.
د نجونو او هلکانو د ښوونځیو دولسم ټولګي په دوهمو پوړونو کې وو، له همدې ځایه به شمشاد د سولې دوی ټولګي ته ورکتل، شمشاد به په خپل ټولګي د هغې کړکۍ خواته کېناسته چې د سولې دوی ټولګی ترې ښکارېده.
ټولګیوال یې ودان، پتمن او مینه ناک شمشاد ته پخوا ویلی و، چې غواړي لوستې نجلۍ سره واده وکړي، هغو ورسره ټوکې کولې پیل کړې، ویل یې:
شمشاده لکه چې راتلونکې ورینداردلته ښوونځي کې ده؟
شمشاد ویل:
نا زه نه چاسره مینه لرم او نه مې له چاسره ژمنه کړې چې واده درسره کوم.
ټولو وخندل، شمشاده به د ټولګي د تختې پرځای د سولې دوی ښوونځي ته کتل، میاشت لا نه وه پوره شوې چې طبعیت هم له شمشاد او سولې سره نا اعلان شوې دوښمني پیل کړه، د دواړو ښوونځیو ترمنځ ولاړو غمازو ونو پاڼې وکړې، له ټولګیو یې د یوه او بل په دیدن بندیز ولګاوه، د ونو په شنو کېدو سره

شمشاد ته د سولې ټولګۍ او سولې ته د شمشاد دوی ټولګۍ نه ښکارېده.

يا لوېټه په مخ او يا دې مخ ته لاس نيولی
خو څه له غرونو پناه او څه له دېوالونو پناه

د سولې ملګرې برېښنا پوهېده چې سوله له شمشاد سره مينه لري.

بله ورځ يې سولې ته ويل:

مه خپه کېږه خير دې که ستا او د شمشاد تر منځ ونو غمازي پيل کړه د ښوونځي دروازه خو شته، هلته مو ديدن سره کوئ، يوبل ته ګورئ او خبرې مو سره شريکوئ، ليرې خو نده، سولې سروخوزاوه او له سترګو يې راغلی دوه درې څاڅکي اوښکې په پټه له برېښنا پاکې کړې چې هغه يې ونه ويني، بيا يې د زړه په زور وخندل ويل يې:

نااا هيڅ خبره نشته ، د ځانه سره يې ويل:

خاورې به درس زما په ياد شي
ټولګې کې ناسته يم شمشاد شمشاد کومه

د پنجشنې ورځ وه، د سولې زړه ډېر تنګ و او د شمشاد د ليدو ترې وه، له لاسي بيکه يې خپل ټيليفون راووېسته، د ټيليفون په ښيښه يې خپلې نازکې ګوتې کش کړې، بيا يې د شمشاد شمبرې ته وکتل، د شمشاد شمبرې ته يې د نوم پرځای زړه ليکلی و، له ټولګې بيرون ووته او شل دقيقې وړاندې له رخصت کېدو يې د شمشاد ټيليفون ته زنګ وواهه، دوه واره يې هڅه وکړه خو هڅه يې ناکامه شوه، لومړيو کې د شمشاد

ټيليفون کار نه کاوه او نه هم شبکې ځواب ورکاوه چې ټيلفون بند دی که بوخت؟

لس دقيقې تېرې شوې، سولې په بيړې هڅه کوله چې شمشاد سره خبرې وکړي خو بياهم ټيلفون نه رُخ کېده، بيرون ووته او د ښوونځي په دروازه کې ودرېده، اخوا او دېخوا يې کتل، لاسي بيک به يې کله په يوه لاس کې ونيوه او کله په بل لاس کې، لس دقيقې پرې لس ساعته تېر شول، د ښوونځي دروازې سره يو خوا او بل خوا تله، سترګې يې د شمشاد دوی د ښوونځي په دروازې ګنډلې وې، رخصتي شوه، له ښوونځي هر زده کوونکي هڅه کوله چې ژر خپل کور يا ښار ته لاړ شي، ريښتيا هم ځينو زده کوونکو ته ښوونځي د زندان په څېر وي، هڅه کوي چې ژر ترې لاړ شي، سولې په ځير ځير د ښوونځي دروازې ته کتل، پام يې شو چې شمشاد له ښوونځي راووت خو ملګري يې ورسره و.

سولې څو واره له لرې ورته په لاس اشاره وکړه چې شمشاد به يې ووينې خو هغه يې له ملګرو سره داسې بوخت و لکه د مومن خان او شيرينۍ کيسه چې ورته پيل کړې وي.

سولې اوف اوف کړل........

بيا يې ويل کاش ټيليفون يې روښانه وی
ناڅاپه د شمشاد د ټولګيوال پټمن پام شو ،

چې سوله د ښوونځي په دروازه کې ولاړه ده او ددوی ننداره کوي.

ويل يې اوهو هلته وګورئ، دا نجلۍ بېچارګۍ چاته ګوري دوه سترګې يې څلور شوې،

شمشاد سولې ته وکتل، هغې لاس ورته وخوزاوه، بل ټولګیوال يې بهير غږ کړ چې شمشاده ته لاس خوځوي، ودان وخندل ويل يې:

ځومره په ځير ځير مونږ ته ګوري

شمشاد غوښتل چې د سولې خواته ورشي خو ودان له لاسه ونيوه، ويل يې ټول وخاندئ زه ټپه وايم، بيا يې ويل چې شمشاد دې ډېر وخاندي،شمشاد هم دده خبره ومنله او ويې خندل.

ودان د سولې انتظار ته په اشارې ويل:

ديدن ته دوه سترګې څلور کړه

څلور اته کړه اته شپاړس کړه مېينه

ټولو وا وا کړل خو ودان ويل:

نور تا او هغه نجلۍ نه ځوروو، ورشه اوورسره وګوره

شمشاد د سولې خواته ورغی، مخامخ ورته ودرېده، داسې يې يوبل ته په ځير ځير کتل لکه په ژوند يې چې يو بل نه وي سره ليدلي

سولې ويل:

څنګه يې؟ ته نو بيخي کلک زړه لرې راپسې هېڅ نه خپه کېږې

شمشاد چې خپلې سترګې د سولې په مخ ور ګنډلې وې هېڅ يې نه ويل

بيا سولې ورته ويل:

څنګه دې وچلی تروش دی او په تندي دې دولس بجې دي، په ما غوسه يې او که په ځان؟

شمشاد وخندل ويل يې:

سولې ستا په مخ کې د خبرو جرات نلرم، تا چې ووينم حيران يم چې کوم ځای ته دې وګورم ځکه ډېر درپسې خپه کېږم

دې وخت کې د سولې ټولګيوالې رخسار پرې راغږ کړ چې اې شمشاده! زمونږ سولې سره دې څه کيسې پيل کړي، چې هېڅ نه خلاصيږي؟

شمشاد چوپ شو، رخسارته يې ور وکتل ويل يې:

وبښه لکه چې ستاسې وخت مې ونيوه، شونډې يې وربېږدېدې ويل يې:

هسې مې سولې سره لږ کار و.

رخسار مسکۍ شوه ژر يې خپل مخ د ټيکري په څنډه پټ کړ ويل يې:

هسې نه چې پټې خبرې وکړئ او زه مو مزاحمه شم.

سولې وخندل ويل نااا

د ښوونځي څلورنيمې مياشتنۍ ازمويني تېرې شوې، پايلې بيا اعلان شوې او ددولسم ټولګي په دې ازموينه کې بيا شمشاد اول نومره شوی و.

د شمشاد ورور توريالی به کله کله کورته راته او ډير وخت به يې د حکومت پرضد جګړې کولې، يوه ورځ شمشاد ورته ويل لالا وضعيت بيخي ښه نه دی، هره ورځ چې تاسو جګړې کوئ نو له هوا مو د ملي اردو چورلکې په توغندو ولي، ځانته پام کوه، مور يې ملالۍ ويل توريالی زويه د زريالي مړينې مې زړه سوری کړ، غم يې دروند دی، وګوره وضعيت مې ځومره خراب شوی دی، سترګو مې ديد هم پريښی او په وجود ماته شوې يم، بيا يې په ژړا شوه ويل:

زما توريالیه زويه د زريالي ښېره مې هېڅ له سترګو نه لیرې کېږي، هره ورځ چې دا بيرونۍ کوټې ته وګورم زريالی مې يادېږي، هغه ددې کوټې په جوړېدو ډېرزحمت ګاللی و، ورو ورو يې د خپل ټيکړي په څنډه خپلې اوښکې پاکولې، د ملالۍ د دې خبرو په اورېدو سره د شمشادله سترګو هم اوښکې روانې شوې خو توريالي هېڅ نه ويل، څو شيبې ټول چوپ شول
بيا ملالۍ غږ کړ چې توريالیه زويه زما د زړا خاطر وکړه بيا جګړې ته مه ځه، هغه چې تاسو يې وژنئ ميندې، پلرونه، اولادونه،کورونه او هيلې لري، مه کوه زويه نور مه ځه، په دې وخت کې دتوريالي جېب کې مبايل وشرنګېده، مخکې تر اوکې کولو شمشاده ورته په خندا ويل چې توريالی لالا څوک دی خو هغه ځواب ورنکړ او ټيلفون يې اوکې کړ ويلې بلې!........
مخکې تر مخې ښې يې ورته ويل چې سمه ده همدا اوس درزم ملالۍ ويل څوک و، څه يې ويل؟ خو توريالي خبرې بلې خواته بوتلې او ويل چې ادې زه به نو لاړ شم ، د کوټې تر دروازې ووت مازديګر مهال د کلي دوکان خواته شمشاد وخوزېده څو له ملګرو سره يې وګوري، سوله په خپله دروازه کې ولاړه وه، له لرې يې په شمشاد سترګې خښې کړې وې، په زړه کې ويل زما بې جوړې، ښايسته او په قد دنګ شمشاد!
شمشاد د سولې له دروازې تېر شو، سولې يې ښه په مړه ګېډه ديدن وکړ خو شمشاد چې لا سولې پسې ډېر هم خپه شوی و ويې نه ليده، سولې د شمشاد شمېرې ته زنګ وواهه، کله يې چې شمشاد ټيلفون اوکې کړ سولې په کړس کړس خندا پيل کړه ويل يې:

اې! همدې ځای کې چې ولاړ يې ودريږه، ونه خوزيږې، خبرې درسره په ټيلفون کوم خو ښايسته ځيره دې په خپلو سترګو ګورم.
شمشاد په خندا ورته ويل:
ښاا ته نو په بام ولاړه يې او له هغه ځايه زما ديدن کوې، بيا يې په غوسه ورته ويل:
له بامه ښکته شه هسې نه چې پلار او يا مشر ورور دې دربانده را نه شي.
سولې ورته وخندل ويل يې:
زه د دروازې له درزه درته ګورم، شل دقيقې وشوې ديدن دې کوم، بيا يې وخندل، هههههههه
ته لا خبر هم نه يې
شمشاد خپل سر وګراوه، په وېښتانو کې يې ګوتې تېرې کړې، شاعرانو خو دروغ ندي ويلي، يو وخت مې يوه ټپه اورېدلې وه او ويلي يې و چې:

مازديګر ښه وي ديدن کېږي
ورکه دې ورځ شي انتظار کې تېره شينه

بيا سولې ويل:
شمشاده توريالي لالا او ملاله ادې څنګه ده؟
هغه ويل:
ملاله ادې ښه ده خو د توريالي لالا دې الله ج مل شي، د هرې ورځ پيل او پای يې په جګړه وي، زه پرې ويرېږم چې يا ځان مړ نکړي او يا بل څوک

ددوی خبرې نه وې خلاصې، چې د شمشاد ملګرې زرغون پرې راغږ کړ ویل یې شمشاده څنګه چل ده؟
دغو ورځو کې په ټیلفون کې ډېر بوخت یې؟
شمشاد سولې ته ویل:
اې اوس مې یو ملګرې راغی، ده سره خبرې کوم، بیا غږېږو
سوله او شمشاد د ژوند او مینتوب په داسې پړاو کې و چې کله به یې طبعیت،
کله به د سولې او کله به هم د شمشاد ملګرو غمازي کوله او د دوی تر منځ به یې د وصل کړی په فصل بدلولې.
که څه هم شنو ونو د پاڼو په کولو سره په ښوونځي کې د شمشاد او سولې تر منځ د جدایي دیوال اباد کړی و او په ښوونځي کې هم نجونو او هلکانو دوی پسې څار کاوه چې سوله او شمشاد څه کوي خوبیا هم دوی یا په کلي کې د دروازې له درزه او یا هم د ښوونځي په رخصتي ساعت کې یو د بل په دیدن سترګې مړولې او ښه په مینه به یې یو بل ته کتل.
منی په راسېدو و او دې منې په اصل کې د شمشاد او سولې لپاره د ښوونځي په دروازه کې د دیدنونو د پای زېری ورکاوه خو بیا هم دواړه خوښ ځکه و چې خپلې لوړې زده کړې به وکړي.
ورځې تېریدې او شپې سبا کېدې، شمشاد او سولې د یوځای کېدو هیلې په دې موسم کې درلودې، بزګرو د خپل فصل حاصلات راټول، مېږیو غنم او وریژې خپلو غارونو ته وړلې او په هوا کې زاڼو د طبعیت سندرې ویلې خو ښکاریانو ټوپک په لاس د زاڼو مرګ ته ملا تړلې وې او دا فکر ورسره نه و چې دا زاڼې هم بچیان او ځالې لري.

توریالی له دوه تنو ملګرو سره یې د جنګ په لومړۍ کرښه کې جنګېده او پنځلس جنګیالیو یې ترې شل متره وروسته په مقابل لوري ډزې کولې، د هرې شیبې په تېرېدو سره جګړه سختېده، له ښاره د کېدونکو ډیسي توپونو او هاوانونو غږ شېبه په شېبه زیاتېده، د سهار اته بجې جګړه پیل شوې وه خو دا مهال یولس بجې وې، توریالي په خپله لاسي مخابره کې د توپان دولس په نوم په مخابرې غږ کاوه خو چانه ځوابوله، د حکومت د بریدګرو جنګیالیو شمېر ډېر وو، له ښاره غټو مرمیو هم د توریالي دوی د جګړې سیمه تر هدف لاندې راوستې وه، د توریالي جنګیالیو دده په شمول هېڅ هم نه ویل، شپږو تنو یې کیڼ اړخ په درې سوه مترۍ کې هغه دوه پوړیزه کور تر اور لاندې نیولی و چې سیمه ایز پولیس پکې ځای پر ځای شوي او په دوی یې د راکټ او ګیرنوف(پیکا) ډزونه کول، شېبه په شېبه د ډزو غږونه ډېرېدل.
توریالي بیا هڅه کوله چې توپان دولس مخابره باندې غږ وکړي او هغه یې خبرې ځواب کړي، پرله پسې توریالي توپان دولس، توپان دولس غږونه کول او هم مهاله یې ورسره مخامخ د ملي اردو په هغو سرتېرو دفاعي ډزې کولې چې غوښتل یې دوی ته ځانونه رانژدې کړي.
دا وخت له ښي اړخه هم د یوې لوړې کلا له څنډو ملي پولیسو د توریالي دوی په ځای د راکټ ډز وکړ او دوی یې له اور لاندې ونیول، توریالي خپلو نهو جنګیالیو ته د تعرض قومنده وکړه او ښي اړخ ته یې په پولیسو د ۸۲ ملي متري توپ او راکیټ د ډز کولو امر هم وکړ، جګړه تر بل هر وخت ګرمه شوه....

توریالي په خپله لاسي مخابره کې د توپان دولس او مرکز نهه شبکو غږونه کول خو چاپي مخابره نه ځوابوله، له مخامخ هدیرې څخه د ملي اردو ټانګ د توریالي دوی سنګر په مرمیو وویشته، دوړې شوې، د باروتو بوی شو، سمندر اخ کړل، توریالي په راکېټ د ملي اردو په ټانک د راکېټ ډز وکړ، هڅه يې داوه چې خپل ځای بدل کړي خو ملي اردو ډزې کولې او دوی ته يې وخت نه ورکاوه چې خپل ځای بدل کړي.

جګړه ډېره توده وه، په کلیواله اصطلاح چې مور او زوی پکې نه پېژندل کېدل، غمي د خپل ټپي شوي ملګري سمندر پښه تړله او په ملي اردو يې ډزې هم کولې....

کېڼ اړخ ته د توریالي ملګرو د سیمه ایزو پولیسو سنګر په راکېټ وویشته، اتل غږ چې دوه سیمه ایز پولیس يې وویشتل، توریالي ټولوته مرال ورکاوه او خپله يې هم ډزې کولې، د سیمیزو پولیسو پیکاچي شریدونه خالي کول او بې حده ډېرې ډزې يې کولې، اتل او انګار چې غوښتل په سیمه ایزو پولیسو د راکېټ ډز وکړ د سیمه ایزو پولیسو په مرمیو ولګېدل، دا دواړه هم ټپیان شول؛

غورځنګ په توریالي غږ وکړ چې انګار او اتل دواړه ټپیان شول.

توریالي بیا په توپان دولس شبکې غږونه پیل کړل خو ځواب يې نه و.

ښي اړخ ته د توریالي د ملګرو په منځ کې د ملي پولیسو د هاوان ګولۍ ولګېده، درې جنګیالي يې ټپیان شول، چا خپل ټپونه په خپله تړل، چا له نورو مرسته غوښته، څوک بې هوښه و

او چاهم ډزې کولې او هم يې د ملګرو ټپونه تړل.

له ښي اړخه پتنګ د ملي پولیسو په هغه لیکه د ګرنوف یو شرید تش کړ چې دوی خواته را روان شوی و او په توریالي قومندان يې غږ وکړ چې څلور تنه يې وغورزول.

توریالي او یوه ملګري يې هم په ملي اردو ډزې کولې، هم يې ملګروته روحیه ورکوله او هم يې په مخابره کې غږونه کول.

غوسه ډېره ورغلې وه، په مخابره کې يې په توپان دولس غږ وکړ، بیا يې غږ وکړ توپان دولس، د ولسوالۍ مسوول قومندان ځواب ورکړ چې اورم يې، توریالی تور او شین واوښت، په غوسه يې ورته ویل:

دا څه ریشخند وهئ، اوس دوه بجې دي او زه له یوولسو بجو راهیسې په مخابره کې غږونه کوم خو تاسو..

قومندان ورته ویل:

څه ستونزه وه، وایه چې څه شوي، توریالي په غوسه ورته ځواب ورکړ، څه وشي شپږ جنګیالي مې ټپیان شوي دي، مرمۍ مې په خلاصېدو دي، مخامخ ملي اردو رابانديې تعرضونه کوي، ښي اړخ نه ملي پولیس له ټانګو سره د وړاندې راتګ هڅه کوي مونږ يې مخه نیولې او چپ اړخ ته د میرواکا په کلا کې سیمیز پولیس ځای پرځای شوي دي او ولې مو........

بیا يې ورته ویل:

له ټپي ملګرو مو ډېره وینه تللې ده، یو موټر هم راولېږئ، قومندان ورته ځواب ورکړ سمه ده خو تاسو ټپیان د سیمې په خلکو راوباسئ او پانسمان يې کړئ.

توریالی په غوسه ویل:
زه مرم تاسې مې سر لاندې ګوړې لټوئ، دلته په کلي کې هېڅوک نشته، مونږ کلابند یو او تاسو وایئ چې ټپیان په کلیوالو امن ځای ته ورسوئ.
قومندان ورته ویل:
په لاره کې هم د حکومت ځانګړي ځواکونو کمین ناست دی، بیا چوپ شو ترلږه شېبه سکوت وروسته یې ویل سمه ده مرستندویه کسان در رسېږي نیم ساعت نوره هم جګړه وکړه.
مخابره یې کېښوده ملګرو ته یې ډاډ ورکړ چې تازه دمې جنګیالي رارسېږي اود ټپیانو د لېږد لپاره یې هم یو موټر راغوښتی، لږ صبر پکار دی.
جګړه توده شوه، توریالي غږ کړ چې مرمۍ مه خلاصوئ، یو یو ډز کوئ، کچیرې مرستندویه جنګیالي ناوخته راورسېږي نو مرمۍ مو خلاصیږي او حکومتیان مو ژوندي نیسي او.....
د جګړې شدت شېبه په شېبه ډېرېده، ملي اردو، سیمیز او ملي پولیس ددوی سنګرونو ته رانژدې شول، هرچا ډزې کولې، د باروتو بوی و، شنې او توري لوخړې پورته کېدې، توریالي اخ کړل، نور په ځمکه راولوېده، د څنګ جنګیالي یې باتور چیغې کړې، ویل یې:
هله توریالي قومندان مرمۍ وخوړه
باتور په سینه کشې ځان توریالي ته راورساوه، په اړخ یې واړوه، ویې لیدل چې د توریالي په تندی یوه مرمۍ لګېدلې، څو واره یې پرې غږ کړ چې توریالی قومندانه توریالی قومندانه، خوتوریالي غږ نه کاوه، پنځه دقیقې وروسته تازه

دمې جنګیالي د توریالي دوی سنګرونو ته راورسېدل، توریالی او نور ټپیان یې تر روغتیایي مرکزه ورسول، په روغتیایي مرکز کې ډاکټرانو ویل چې توریالي د ژوند پور پرې کړي دی او زنې یې ور وتړلې.
د شمشاد دوی په کلي کې د جګړې اوازه وه، چا ویل لیزري قطعې جګړه کړې، ځینو ویل چې واړه ډلګې جګړې ته تللي خو ځینو ویل چې جګړې ته د توریالي ګروپ تللی دی.
شمشاد او تر توریالي کشر ورور یې ننګیالی خبر شول، د توریالي شمېرو ته یې زنګ وهل، ټیلفون یې ګُل و، هک پک یې اخوا دېخوا کتل، د خپل کلي له حکومت ضد قومندان آخک یې د توریالي پوښتنه وکړه، هغه لومړی غلی شو، بیا یې ویل زه خبر نه یم.
شمشاد تک تور اوښتی و او په کلي کې یې له یوه او بله پوښتنه کوله چې جګړې ته څوک تللي او له توریالي لالا یې معلومات لري کنه، ځینو ویل مونږ خبر نه یو، ځینو ویل ناآ هغه جګړې ته نه و تللی او ځینو نورو ورته ویل چې له کوزکلي خبر واخلئ هلته یې کلینیک ته مړي او ټپیان راوړي.
د سولې پلار ملک فتح خان ته د کوز کلي د کلینیک مشر ډاکټر پښتون زنګ وهلی و چې توریالی په جګړه کې وژل شوی او جسد یې هلته په کلینیک کې دی، پاتې اوه ملګري یې هم ټپیان دی چې دوی تر درملنې لاندې نیولي خو د درې تنو وضعیت یې د اند ښنې وړ دی.
ملک فتح خان ننګیالي ته زنګ وواهه او خبر یې کړ چې توریالی په جګړه کې وژل شوی دی، بیا یې ورته ویل:

چې د خپل کور نظم دې برابر کړي، مړي پسې دوی له سپين ږيرو سره يوځای ځي.

ننګيالی په لړزيدلو قدمونو خپل کور ته روان شو، تر خپل دروازې يې ژړل، دروازې ته په رسېدو سره يې خپل کيڼ جېب نه دستمال راووېسته او اوښکې يې پاکې کړې څو مور يې ملالۍ خبره نه شي چې توريالی هم مړ شوی دی.

ننګيالي په دربهار خپلې کوټې ته ګامونه اخيستل، ملالۍ له خپلې کوټې پرې راغږ کړ، ويل يې ننګياله څنګه وارخطا يې؟

هغه د خپلې کوټې دروازه راخلاصه کړه او مور ته يې ځواب وکړ چې هسې لږ ضرور کار لري، په کوټه کې پړمخې اوږد وغزېده، ژړل يې، اوښکې يې له سترګو باران روانې وې، خو غږ يې نه ايسته، ميرمن يې هيلۍ کوټې ته راننوته، د ننګيالي په ليدو حيرانه ودرېده، غوښتل يې چې له ننګيالي يې د ژړا د لامل پوښتنه وکړي او يا ملالۍ مور خبره کړي خو ننګيالي ورته لاس وخوزاوه.

هيلۍ ننګيالی په غېږ کې کلک ونيوه، څو شيبې يې ځانته نږدې کړ، بيا يې پوښتنه ترې وکړه چې ولې ژاړې، د هغه اوښکې په مخ را روانې وې، په ژړا يې هيلۍ پوه کړه چې لالا يې توريالی وژل شوی او جسد يې د کوز کلي په کلينيک کې دی.

هيلۍ هم په ژړا شوه، دې هم ژړل خو د ننګيالي اوښکې يې په خپل پړوني پاکولې او هڅه يې دا وه چې په دې کارسره هغه ته ډاډګېرنه ورکړي.

ننګيالي هيلۍ ته ويل:

ملالۍ ادې ترهغو خبره نه شي تر څو چې دځوانيمرګ توريالي لالا جسد راوړو، ته کور پاک کړه او بندوبست وکړه خو پام چې ملالۍ ادې خبره نه شي.

مازديګر و، ننګيالي په منډه له حويلۍ ووت، ملالۍ پرې ور غږ کړ چې ننګياليه چيرته منډې وهې؟

هغه ځواب ورنکړ خو هيلۍ خپله ژړا کنټرول کړه، اوښکې يې وچې کړې او بيا يې ويل:

ملالۍ ادې هغه وليبال ته لاړ او ويل يې د شپې ته ميلمانه راځي تاسو کور پاک کړئ.

هيلۍ په کور کې اخوا او دېخوا منډې وهلې، کور يې پاکاوه، د توريالي مېرمنې زرلښتې ويل:

هيلۍ ننګيالی لالا څنګه په منډه راغی او په منډه لاړ خير خو به وي؟

هيلۍ ورته ځواب ورکړ چې بيګاته ميلمانه لري او بيرون يې ملګري په تمه و ځکه په بېړه له کوره ووت.

زرلښتې ويل:

هيلې خورې د توريالي ټيلفون ګُل دی ورته په انديښنه کې يم، کارته مې هېڅ لاس نه ورځي، خير دی ته نو نن زحمت وباسه او زما د ديګې نوبت وکړه، هيلې ويل:

سمه ده، ته ورشه او ارامه دې له اولادو سره يوه شېبه ويده شه، د ډوډۍ وخت کې دې زه له خوبه راويښوم.

څو شيبې تېرې شوې، ملالۍ هيلۍ ته غږ کړ چې ميلمانه راځي نو زرلښته دې هم له خوبه راويښه کړي خو هيلۍ ورته ويل هغه

لړ ناروغه ده کار یې زه کوم.
شمشاد په کلي کې اخوا او دیخوا ګرځېده چې د توریالي لالا پوښتنه یې وکړي، حیران پاتې و، لوری ورنه ورک و، له ډېرو شمېرو دایرولو یې د ټیلفون د بټنو رنګ تللی و، بیا د حکومت د مخالف قومندان چونغر خان نظامي مرکز ته ورغی، زړه یې اخوا او دیخوا کړ، بیا یې په لړزیدلي غږ او پټه غاړه ورو ویل: قومندان صاحب زما د لالا احوال راته راکړه، هغه چوپ شو، په خپل مخ یې دواړه لاسونه کېښودل، له شمشاد یې پټې د خپلو سترګو راغلي دوه ځاځکي اوښکې وچې کړې، بیا یې ویل خو ټیلفون یې بند دی.
چونغر قومندان وپښېده، ځان یې وښوراوه، خپله مخابره یې راواخیسته او په چنار شبکې یې غږ وکړ، هېڅ ځواب ورنکړ، بیا یې غږ وکړ بیاهم ځواب نه و، دریم واریې چې په چنار شبکې غږ وکړ هغو ځواب ورکړ، چونغر قومندان هڅه کوله چې له چنار شبکې معلومات راواخلي او شمشاد پرې پوه نه شي خو شمشاد د چونغر قومندان څنګه نه خوشې کاوه.
چونغر قومندان لومړی په سیمه کې د جګړې د وضعیت پوښتنه ترینه وکړه، مقابل لوري ځواب ورکړ چې اوس وضعیت کابو شوی دی، توریالی قومندان یې له یوه ساتونکي سره مړ او اته جنګیالي یې ټپیان دي چې په کلینیک کې تر درملنې لاندې دي، شمشاد چیغې کړې، ویل یې زما توریالی لالا وژل شوی؟
چونغر قومندان خپله اړیکه له چنار شبکې سره پرېکړه، شمشاد ته ویل:

نا ا هغه بل توریالی وژل شوی ستا لالا رک روغ دی.
شمشاد له چونغر قومندانه خدای پاماني وکړه او د خپل کور په لوري روان شو، څو قدمه یې واخیستل، څو ساعتونو ډول ډول سوچو اغېز پرې کړی و، ټول ځان یې لړزېده، د خپلې واسکټ له جېب یې ټیلفون راووېسته، د توریالي ټیلفون ته یې زنګونه وهل، دوه واره یې زنګ وواهه ټیلفون چا پورته نکړ، دریم وار یې چې زنګ وواهه د توریالي ټیلفون ننګیالي اوکې کړ، مخکې له هغه چې خبرې وکړي شمشاد یې د مور چیغې واورېدې، ویل یې:
لالا څه خبره ده، ننګیالي په ژړا او غوسه ورته ځواب ورکړ، خبره ورانه ده ژر کور ته ځان راورسوه، شمشاد د کلي له برسره د کور پر لور منډې پیل کړې، شمشاد مخکې و او د کلي بر سر کې د توریالي له مرګ ناخبره کسانو ورپسې نارې وهلې چې څه شوي؟
شمشاد د هېڅا خبرو ته غوږ نه نیوه او مخ په خپل کور یې منډې وهلې، د چونغر قومندان له مرکزه د شمشاد دوی تر کوره درې کیلومتره لاره وه، شمشاد خپلې څپلۍ یې ووېستې، هغه یې هم په لاس کې واخیستې او هڅه یې کوله چې خپله منډه تېزه کړي خو د پښو غړي یې تښتېدلي و، د زیاتې هڅې سره سره یې د پخوا په څېر تېزه منډه نه شوه کولای، هسې یې هم د زړیالي مړینې د شمشاد د زړه زور اوبه کړی و.
شمشاد په منډه تر خپلې کوڅې ځان راورساوه، ویې لیدل چې دوه سراچې، یو فولړ موټر، څلور موټرسایکلونه او لسګونه د حکومت مخالفه وسله وال ولاړ دي، هره خوا ته ګوري، کلیوال

هم راټول دي، ټولو خپل لاسونه تر زنو لاندې نیولي و او خپه ولاړ دي.

شمشاد په بېړې سره خپل کورته ننوت، په دروازه کې یې خپل نژدې خپلوان ولیدل، مخامخ برنډې ته یې چې وکتل د توریالي د جنازې چېرکټ ایښی و، حیران ودرېده، همدلته ولاړ پاتې شو، بیا یې غوښتل چې د توریالي چېرکټ ته ځان ورسوي، ورو ورو ور روان شو، د چېرکټ سر ته یې مور ملالۍ ناسته وه په لوړ اواز یې چیغې وهلې، د توریالي پښو ته یې میرمن زرلښته او ماشومان یې ولاړ و، ټول له ډاګې ډاګې لړېدل او په زوره زوره یې ژړل، د کلي یو شمېر سپین سرې ښځې هم راغلې وې او نورې هم راروانې وې، ملالۍ به د توریالي په جنازې ور ټیټه شوه او بیا به یې سر پورته کړ.

د توریالي جسد نور ټول روغ و او یوازې یوه مرمۍ یې په تندي باندې لږېدلې وه، شمشاد د توریالي د مړي سر ته ور ورسېده، غوښتل یې ور ټیټ شي او د توریالي په بې روحه تن خپل مخ کېږدي، خو مور یې ملالۍ شمشاد په غېږ کې ونیوه او دواړو په ګډه چیغې وهلې، د شمشاد دوی د کلي تر ټولو زړې مېرمنې وړانګې ملالۍ ته ډاډګېرنه ورکوله او بیا یې ورته ویل خیر دی مه ژاړه دا هلک دې له ژړا مړ کړ، ملالۍ خپل ژړا کنټرول کړه، د شمشاد له سترګو اوښکې راروانې او په زوره زوره یې ژړل چې غږ یې د کلي بر سرته هم ته، څو شېبې یې همدلته په ژړا تېرې کړې، بیا راولوېده او بې هوښه شو، کلیوالو رامنډې کړې، ملالۍ هم د توریالي جسد پرېښود او شمشاد یې غېږ کې

راونېوه، ننګیالي او بل ورور بریالي رامنډې کړې، ویل څه خبره ده؟

د توریالي په غم د غمجنو ژړا چې څو شیبې وړاندې کلي خبرول د شمشاد په بې هوښه کېدو چوپ شول، ننګیالي او بریالي خپلې اوښکې پاکولې او شمشاد یې پورته کړ، ننګیالي کېناسته او د شمشاد سر یې په خپل زنګانه کېښود، ټول هک پک ولاړو، د شمشاد په بې هوښه کېدو د ټولو له سترګو اوښکې روانې وې خو په زور چا نه ژړل، زرلښته دا وخت د توریالي سرته ناسته وه، د هغه مخ ته یې کتل او اوښکې یې تویولې، شمشاد ته یې مور ملالۍ د بورې شربت په خولې کې ور وڅڅاوه، یوه شېبه تېره شوه او شمشاد سترګې وغوړولې، ویې لیدل چې ټولو د توریالي جسد پرېښی او ده باندې راټول دي، په خپل ځای کې کېناسته او خپله ژړا یې بیا پیل کړه او څو شیبې یې وژړل، شمشاد د توریالي د تابوت سرته ناست او په لوړ غږ یې د بې کسۍ کوکې وهلې، بریالي ورغږ کړ، شمشاد په ژړا و رته ویل څه وایې لالا؟

بریالي ویل:

زه ښار ته ځم، د سخات لپاره توکي راوړم، تاته جانباز اکا غږ کوي او دروازه کې درته په تمه دی.

جانباز اکا خپل زوی سپین غر ته غږ کړ، سپین غر یې چچ غوږونه مخې ته ودرېده، جانباز په غوسه ورته ویل:

هلکه د بیګا لپاره ډوډۍ ټولو کسانو ته په خپل کور کې تیاره کړئ او بیا دیګی دلته راوړئ، سپین غر هڅه وکړه چې له جانباز پوښتنه وکړي، خو جانباز په غوسه ورته ویل څه ته راته

ګورې نه دې یم لیدلی؟
هله زر کوه لاړشه او هغه برګ پشیرلی پسه حلال کړه او ډوډۍ راوړه.
د شمشاد دوی له کوره د چیغو اوازونه پورته کول، ویر جوړ و، ملالۍ خپل د کور مشر زوی له لاسه ورکړی و، د توریالي دنګ قد، ښایسته څېره، خماري سترګې او تور وېښتان د هېرېدو نه و، هیلۍ خپل ویښتان غوڅول او ننګیالي هم په چوپه اوښکې تویولې.
بریالی جانباز ته ورو ویل:
اکا شمشاد راغی، جانباز په خپله ږیره لاس تېر کړ، په بریتو یې ګوتې ووهلې،بیا یې د خپلو نصوارو قطۍ د لاس په ورغوي وواهه، شمشاد ته یې ویل:
شمشاده! جنازه سبا نهه بجو ته شوه، اعلانونه ټولو جوماتونو ته ولیکه.
ټوله شپه ملالۍ، زرلښتې، هیلۍ، شمشاد، بریالی او جانباز د توریالي جنازې ته په کتو سبا کړه، زرلښته، ملالۍ او شمشاد درې واره بې هوښه شول، پرته له جانبازه نورو ټولو ژړل، ملالۍ ویل: اوف خدایه ج دا شپه څومره اوږده شوه، هېڅ نه سبا کېږي، کله چې شپه په سبا کېدو شوه نو شمشاد او ملالۍ دومره ژړلي و چې غږ یې ناست او خبرې یې سمې نه شوې کولای.
بالاخره شمشاد خپله دویمه ستره تکیه توریالی ورور هم خاورو ته وسپاره، مخکې له دې چې امام په هدیره کې وعظ اونصیحت ترسره کړي شمشاد د توریالي په کبر اوږد وغزېده او تر ژړا وروسته بې هوښه شو، ملګري یې شهزاده او پامیر هغه

موټر کې د کلي روغتون ته یوړ، نیم ساعت وروسته په روغتون کې په هوښ راغی.
د توریالي په کبر ولاړ دیني عالم قاري جمعه الدین خلک امن او ټیکاو ته راوبلل او ټینګار یې دا و چې دنیاوال په افغانستان کې د خپلو ګټو د دوام لپاره دلته د جګړې تنور ګرم ساتي.
بیا یې ویل افغانستان ددنیا لپاره تر ټولو ښه تنور دی هر یو پکې په خپله خوښه ډوډۍ پخوي خو د غه تنور زمونږ او ستاسو د زلمیو په تنو تود دی.
شمشاد، بریالي، ننګیالي، ملالۍ او ټولې کورنۍ یې یوه له غم ډکه ورځ پای ته ورسوله، هغه ورځ چې ډېره ترخه او خواشینونکې وه.
فتح خان د شپې ډوډۍ هم د شمشاد دوی کور ته راوړه او ملالۍ ته یې ویل:
وریندارې خیر دی، ته خو مشره یې، ډېر ویر مکوه، هلکان دې له ژړا مړه کړل، زغم او صبر ولره، بیایې ویل د الله ج امانت و بېرته یې درنه واخیسته.
هماغه شپه ټول کلي د توریالي د مرګ او د شمشاد د کورنۍ لپاره اسویلي او افسوسونه کول خو لاس ته یې هېڅ هم نه ورتلل.
فتح خان خپل کور ته لاړ، خپه ښکارېده، سولې ته یې ویل:
لور مې یو ګیلاس تریخ چای راته راوړه، د سولې مور ویل د سولې پلاره ډوډۍ تیاره ده، مخکې له دې چې فتح خان څه وو ایي په لوړ غږ یې ویل:

سولې وه سولې هلـه ډوډۍ ژر راوړه پلار دې نن ډېر ستړی شوی دی وږی به هم وي، اول ډوډۍ راوړه بیا چای.

د فتح خان وچلي چې له ډېر خپګانه ګونځې کړي و او سترګو یې شپول وهلی و، ویل یې:

ناا ډېر ستړی او خپه یم هېڅ مې زړه ته نه کېږي یوائې چای راته راوړئ.

سولې چای ورته راوړ، بیا یې ویل:

ولې پلاره ډوډۍ نه خورې؟

د فتح خان په مخ د اوښکو باران جوړ شو، ویل یې ننۍ ورځ ډېره سخته او له خپګان ډکه وه، د تورياليي مرګ یو خوا او د شمشاد بې هوښه کېدل او ژړا بله خوا، ډېر یې خپه کړم، هغه ډېرې بدې ورځې کولې، سولې په خپله خوله لاس کېښوده، یوه شېبه غلې شوه، بیا یې ویل پلارجانه څوک بې هوښه شول؟

پلار یې ویل نور به څوک بې هوښه کېدل، شمشاد ژړل څو واره بې هوښه شو اخر مې هلکانو ته ویل چې کلینیک ته یې ورسوئ، کله مو چې د تورياليي جنازه خاورو ته سپارله شمشاد بې هوښه و.

سولې خپله جوړه کړې مړۍ له ډېره خپګانه په غوري کې پرېښوده، څو شیبې یې هېڅ و نه ویل، مور یې سر وخوزاوه، سولې ته یې وکتل ویل یې:

په څه فکر کې لاړې چې جوړه کړې مړۍ دې په غوري کې پرېښوده؟

سولې ویل:

هسې د پلارجان خبرو ته مې لږ فکر وکړ.

خپلې کوټې ته لاړه او دغه شپه یې داسې تېره کړه لکه په سکروټو چې ولاړه وي، د شمشاد لپاره ډېره خپه وه، هره شېبه یې شمشاد سترګو ته کېده، څو واره یې په زړه کې دا خبره راغله چې شمشاد ته به زنګ ووهي او پوښتنه به یې وکړي خو زړه نا زړه به یې بېرته ټیلفون کېښود، دا شپه یې همداسې تېره کړه، شمشاد او سولې دواړو د کانکور د ازموینې لپاره هره ورځ او شپه درس ویلې، چمتووالی یې نیوه څو په دې ازموینه کې د خپلو خوښو پوهنځیو ته بریالي شي خو د تورياليي مړينې دواړه له درسه ووېستل.

پنځلس ورځې شمشاد هېڅ درس ونه ویلې، د کانکور ازموینه، وروستي پلانونه او خپلې زده کړېزې هڅې هرڅه ترې پاتې شوې.

د تورياليي تر مړينې وروسته ورته د هر سهار او ماښام پیل پیکه اوبدرنګه و، ملالۍ به هم اوښکې تویولې او....

پنځه څلویښت ورځې تېرې شوې، د څلویښتې تر خیرات وروسته ملالۍ چې خپل سر په

سره ټوټه تړلی و، ویل یې

شمشاده زویه، تورياليي ته دې الله ج جنتونه نصیب کړي، ته دې نو نور خپل درس ووایه چې د کانکور ازموینه دې په مخکې ده.

شمشاد یې د مور ددې خبرې په اورېدو لومړی په خپل ځای کې چوپ پاتې شو، آه یې ونه کړ، د څو شېبو په تېرېدو یې ورو ویل سمه ده ملالې ادې.

د کانکور ازموینې د چمتووالي کتاب یې له ځانه سره واخیسته او له کوره ووت، غوښتل یې د سولې له احواله ځان خبر کړي،

کتاب یې خلاص نه کړ، په لاره یې لړزیدلي قدمونه اخیستل، ورو یې له ځانه سره ویل چې که درس هم ووایم او کانکور کې هم د خپلې خوښې پوهنځي ته بریالی شم د اقتصادي ستونزو له امله زده کړې نه شم کولای.

توریالی لالا یې ور په زړه شو، په غوسه یې دا ټپه د شونډو په سر تېره کړه.

که غم له غمه شرمېدلی
په ما به نه راتلل جوړه جوړه غمونه

څو قدمونه یې نور هم واخیستل، د سولې دوی په دروازه یې سترګې ولګېدې، ډېره موده یې د سولې بادامي سترګې، کنج کنج بانه، توري او مارډوله زلفې، چناري پزه او د مالوچ په څېر سپین مخ نه و لیدلی، هغه یې په ذهن راوګرځېده، په کوڅه کې یې ایسته ایسته وکتل، هېڅوک ورته معلوم نه شول، ځکه شمشاد غوښتل چې د سولې خوږ او زړه راښکوونکی غږ په خپلو مېینو غوږو واوري، خپل ښی لاس یې د واسکټ کیڼ جیب ته تېر کړ، ټیلفون یې راووېسته، په ښیښه یې ورته ګوتې تېرې کړې، د سولې شمېره یې د زړه په سر لیکلې وه.

د سولې شمېره یې ډایله کړله، ټیلفون یې غوږ ته نژدې کړ خو د اتصالات شبکې ورته ویل چې تاسو په خپل حساب کې د اړیکې ټینګولو لپاره کافي کریډټ نلري، بېرته یې د ټیلفون د پرې کولو بټن کېکاږله، په غوسه یې ویل:

زما خواره نصیبه......

د سولې دوی دروازې ته یې په ځیر ځیر وکتل، مسکی شو، په زړه کې یې تېره شوه:

که دیدن وشي که ونه شي
د یار په کلي تګ راتګ مزه کوینه

څو قدمونه یې نور هم واخیستل د کلي دوکان ته ودرېده، د شمشاد له قسمته د هغه دروازه هم بنده وه، زړه نا زړه یې د دوکان دروازه وټکوله، د ژمي لومړۍ ورځې پیل شوې وې، هوا سړه وه، شمشاد خپل لاسونه په جېبونو کې اچولي و، بیا یې ددوکان دروازه په خپله پښه وټکوله، شمشاد په بېړه دروازه ټکوله، کتاب یې قات کړ او د خپلو کالیو د اړخ جېب ته یې واچوه، غوښتل یې بیا د دوکان دروازه وټکوي خو دوکاندار په خپله حویلۍ کې وټوخېده ویل یې:

څوک یې درغلم یوه شېبه، دوه درې شیبې نور هم ودرېده، دوکاندار له دننه د دوکان دروازه خلاصه کړه، شمشاد په بېړه ویل:

کاکا ښه یې، اتصالات کریډټ کارت مې پکار دی، دوکاندار ځان اخوا او دېخوا کړ، شمشاد په بېړه بیا ورته ویل:

کاکا – کاکا د اتصالات کریډټ کارت راکړه، دوکاندار خپلې شونډې راټولې کړې، ددوکان له دروازې بیرون راووت او له خولې شنه نصوار بیرون توف کړل، په خپله مخکنۍ لمنه یې خوله پاکه کړه، شمشاد ته یې په خندا ویل:

وراره ولې بېړه کوې؟ خیر دی کارت درکوم، بیا یې وخندل ویل یې:

هلکه شمشاده لکه چې کومې ملګرې ته دې زنګ وهې، ډېر په بېړه ښکارې، شمشاد غلی شو، ورو یې ویل:

نا نا کاکا هسې یو ټولګیوال مې زنګونه ووهل، غږ یې نه راته اوس غواړم زنګ ورته ووهم، دوکاندار له جېبه کارتونه راوویستل، شمشاد ته یې کارت ورکړ، بیا یې ورته ویل شمشاده وراره زه نو کار لرم دوکان بېرته بندوم.
دوکاندار سره په خبرو کې شمشاد کارت خپل ټیلفون ته ور زیات کړ.
په سرک کې یې ټولې خواوې وڅارلې، بیا یې د سولې ټیلفون ته زنګ وواهه، سوله یې له موره څو قدمه لرې شوه او ټیلفون یې اوکې کړ شمشادویل:
سلام سولې څنګه یې، درپسې خپه شوی وم، مور مې ویل درس دې وایه، اوس ښکته ځمکو خواته تلم چې درس ووایم ستاسې دروازې سره وم یو زنګ مې درته وواهه.
سولې ویل اې شمشاده اوس چیره یې؟
شمشاد ویل ستاسې دروازې سره یم که وزګاره یې دروازې ته راشه
سولې په کور کې یوخوا اوبل خوا وکتل ویل یې:
سمه ده شمشاد جانه یو شېبه ګورم چې پلار او لالا مې کور کې نه وي دروځم.
ټیلفوني اړیکه یې پرې کړه، یوه شېبه چوپ ودرېده، بیا یې د خپل کتاب په پلمه د پلار کوټې ته لاړه، ډاډه شوه چې پلار او ورور یې په کور کې نشته
ورو ورو یې قدمونه اخیستل او له دروازې بیرون راووته.
شمشاد پنځوس متره لرې د سولې له دروازې ولاړ و، په سرک کې یې ښکته او پورته قدمونه اخیستل، هغې ورته لاس

وخوزاوه، د شمشاد زړه دربهار پیل کړ، په وجود یې یو ډول لړزه راغله، ډارېده چې څوک یې ونه ویني، خواته یې ورغی ویل یې:
څنګه یې سولې؟
هغې ځواب ورکړ ښه یم خو دومره نه، پخوانۍ مزه مې نشته
شمشاد په حیرانتیا ورته ویل:
ولې سولې؟ څه دربانده شوي دي؟
سولې په کوڅه یو خوا او بل خوا وکتل، ویل یې تشویش مه کوه، هسې ستا په اړه ډېر وخت فکرونه کوم، ته مې یادېږې،
بیا یې په کړس وخندل ویل یې:
شمشاده ته خو په ما مېین نه یې، زه دربانده مېینه یم ځکه خو هر وخت ستا په اړه فکر او غم کوم.
شمشاد مسک شو ویې ویل:
ګوره لېونۍ دومره ډاډه په دې لوی سرک کې کیسې مه کوه هسې نه چې څوک مو ووینې، بیا یې ویل سولې ته هېڅ د خلکو له خبرو نه ډارېږې؟
سولې په خندا ویل: اې شمشاده دا ټپه دې نده اورېدلې؟

چې دوه مېین سره یوځای شي
په ټولو خلکو د رندو ګمان کوینه

شمشاد وخندل ویل ښاا نو
سوله موسکۍ شوه، مخکې له دې چې څه ووایي، شمشاد ورته ویل زه دې په اړه شپه او ورځ غم او فکر کوم.
سولې په خندا ویل بیاهم کمه ده
شمشاد وخندل ویل یې هغه څنګه؟

سولې ورته ویل:
زړه دې نو غواړې چې د ملک لور پرته له غمه او فکره خپله کړې؟
دواړو وخندل، خندا یې لا نه وه خلاصه چې شمشاد خپل کتاب له جیبه راووېسته ویل یې:
زه نو سولې جانې درنه ځم، د کانکور ازموینې لپاره درس وایم سولې اجازه ورکړه، شمشاد په سرک خوشاله روان شو، ځکه د سولې دیدن او له هغې سره په خبرو کولو یې زړه خوشالېده، له خوشالۍ یې زړه ټوپونه وهل، په سرک یې د کتاب پاڼې اړولې او میده میده قدمونه یې اخیستل.
تر ډېره یې په شمشاد پسې کتلې، بیا کوټې ته راغله او خپل کتاب راواخیسته څو د کانکور ازموینې ته چمتووالی ونیسي، کتاب یې لاس کې ونیوه، روحاً له شمشاد سره او تش کالبوت په کور کې وه، پسته او سپینه څنګل یې له خپلې زنې لاندې کړې وه، هغه سره د یوځای والي فکرونه یې کول.
د سولې مور غوټۍ د کوټې ور خلاص کړ، سوله د شمشاد په یادو کې دومره ډوبه وه چې مور ته یې هېڅ پام نه شو، غوټۍ خپل غوږونه چچ کړل، په رډو رډو سترګو یې ورته وکتل، یوه شېبه یې هېڅ ونه ویل، حیرانه ودرېده، سولې ته یې په ځېرځیر وکتل، بیا یې په غوسه او په خندا ویل:
اې څه خبره ده څه فکرونه کوې؟ د میینانو په څېر فکرونه کوې، د چا څېره دې د خپلو سترګو په کتابچه کې نقاشي کوله؟
سولې ژر بیرته په بالښت تکیه وکړه، مور ته یې وکتل چې په ځیر ځیر ورته ګوري، بوخه په دروازه کې ولاړه ده، په خندا یې

ویل:
په دې کتاب کې جالبې او مهمې پوښتنې شته هغې ته حیرانه شوم چې د کانکور په ازموینه کې به یې څنګه حل کوم او د خوښې پوهنځي ته به بریالۍ کېږم.
نالوستې غوټۍ وخندل د سولې په لور ور روانه شوه، سوله یې په غېږ کې ټینګه ونیوله، ویل یې:
سولې لورې، اورېدلي مې دي چې ډېری لوستې نجونې ژر میینېږي نو که په چا دې زړه بایللی وي، غوټۍ مور ته دې ووایه هسې دې هم پلار وایي چې سولې لور ته مې وایم چې په خپله خوښه واده وکړي.
سولې وخندل ویل یې:
نا ادې ته هم څنګه فکرونه کوې، زه د درس غم کوم ته د واده د سولې خبره نه وه خلاصه، غوټۍ یې خبره پرې په خوله کې ور وچه کړه ویل ګوره سولې پلار دې چې کومې خبرې وکړې عملي کوي یې.
سولې وخندل، خندا یې په بیخي ډېره کړه
غوټۍ ورته ویل:
سولې ګوره چې ستا په زړه مې خبره وکړه څنګه خاندې او خوشاله یې؟ خو ګوره د پلار یوه خبره دې له هیره ونه وځي.
سولې په خندا او حیرانتیا ویل غوټۍ ادې کومه خبره؟
مور یې ویل:
سولې لورې پلار دې وایي چې سوله لوستې ځوان او په داسې کورنۍ کې ورکوم چې ښه مالداره او شتمن واوسي.
سولې په غوسه ویل:

پلار مي عجبي خبرې کوي، شتمن کور دې ورک شي، هره ورځ به ګله ګله میلمانه راځي او زه به ورته چای او ډوډۍ تیاروم، دومره مې له وسې نه کېږي، زه غواړم پوهنتون ووایم او وروسته له واده دنده ځانته پیدا کړم.

غوټۍ وخندل، ویل یې:

سولې لورې په کوم لوستي او غریب هلک میینه شوې یې، ستا چې خوښ وي مونږ پکې هېڅ هم نه وایو.

سولې ویل:

نا ادې هېڅ خبره نده، سوله ستا لور ده په هر عادي ځوان نو نه میینېږي.

شمشاد خپل کتاب میده میده لوسته او قدمونه یې اخیستل، یو وخت یې پام شو چې په کتاب لوستلو آن د کندوز د سین څنډې ته یې ځان رسولی.

د سین په غاړه په یوې غټې او سپینې تېږې کیناسته، هغه دوه شپې وړاندې له سولې سره د یوځای کېدو خوب لیدلی و،

مخ یې روانو اوبو ته واړوه، بیا یې خپل خوب ورته وویلې.

مرغانو د ژمي په دې ساړه موسم کې ډول ډول غږونه کول، اوبه چې تر پښو په سین کې کمې شوې وې په تېږو به چې لګېدې یو ډول سندریز غږونه ترې وتل، موسیقي یې خپروله، کتاب یې خلاص کړ، یوه پاڼه درس یې زده کړ، بیا یې جېب ته لاس کړ او ټیلفون یې راوویسته، غوښتل وګوري چې ساعت څو بجې دي خو یوه ټپه یې ذهن ته راغله په هغې پسې یې بله ټپه د شونډو په څوکو تېره کړه، بیا یې سوله یاده کړه، کتاب یې بېرته بند کړ، سر یې په زنګنو کېښوده،

ځان یې په خپله کورتۍ کې راپټ کړ، څو شیبې همداسې تېرې شوې، د ټیلفون په پیغام خونه یې ګوته کش کړه، سولې ته یې په پیغام کې ولیکل:

خاورې به درس زما په یاد شي
کتاب په لاس یم مسیجونه درلېږمه

پیغام یې سولې ته ولېږه، په هوا کې د کارغانو غږونه شول، کاغ کاغ یې کاوه، شمشاد له ځانه سره وخندل ویل یې:

ما لا د ژمي د سوند توکو غم ندی خوړلی خو کارغان بیا واوره غواړي.

کتاب یې بیا خلاص کړ او په همدې سپینې تېږې ناست او د سین په غاړه یې درس پیل کړ، پوره دوه ساعته یې درس وویلې د سین د غاړې ساړه باد یې غوږونه ور یخ کړل، کتاب یې بند کړ، بیرته د غره ډډې خواته روان شو

ژمی و او ونو خپلې شنې جامې ویستلې وې، پاڼې یې نه درلودې، ځکه ډېرې لرې سیمې هم د شمشاد د سترګو له نینیګکه ښکارېدې.

کین اړخ ته یې خپل مخ واړوه او د بغلان د بورې فابریکې لوړې او لوېې ودانۍ ته یې وکتل، په غوسه یې ویل:

دا فابریکه ښه بوره نه جوړوي، هسې نړیوال شهرت لري، ځکه د دې فابریکې بوره دومره خوږه نده لکه د سولې نوم.

سولې وروسته له غرمې دوه بجې د شمشاد پیغام وکوت، د هغه ټپه یې ولوسته په زوره زوره یې وخندل او خپلې کوټې ته ننوته، ورځې بیګا کېدې او شپې سبا کېدې د شمشاد پنځم وړور نومیالی چې درې کاله یې په ایران کې وتلی و د توریالي د

مړینې لـه خبرېـدو وروسـته بیرتـه خپـل هیـواد تـه راغـی.
ملالۍ ویل:
زویه ښه شو چې راغلی، بیخي خوب نه ورلم، ځوانیمرګ زریالی اوتوریالی مې یادېدل ته مې هم یادېدې، دُعا مې الله ج قبوله کړه.
نومیالی له غم ډک ناست ، سترګې یې له ژړا ډکې ډکې کیدې ویل یې:
ادې یادېدل خو پکې شته، زه هم په ایران کې خوښ نه وم، د پردې وطن مسافري او هلته مزدوري کول اسانه نده، ټوله کورنۍ مې یادېده، بیا یې له خپله ځایه پورته شو او د ملالۍ په زنګانه یې سرکېښوده، یوه شېبه غلی څملاسته، بیا یې ویل:
ته مې ملالې ادې بیخي ډېره یادېدې، لس ورځې نورې هم تېرې شوې، په دې ورځو کې شمشاد او سوله د پخوا وختونو په پرتله ډېر بوخت و، دواړو په ځان شپه او ورځ یوه کړې وه درس یې ویلې چې په کانکور ازموینه کې ډېرې نومرې ترلاسه کړي او د خپلې خوښې پوهنځي ته بریالي شي.
بله شپه ټول په کور کې ناست و، بریالي ویل:
شمشاده ته دې زده کړې کوه، بیا یې د ننګیالي، نومیالي، شمشاد او ملالۍ سترګو ته وکتل، هېڅا هېڅ هم ونه ویلې.
بریالي ویل:
توریالی لالا دې الله ج وبښي، لاس او پښې به یې کولې سرکال د پاچا ځمکه کې غنم هم هغوی خپله کښت کوي، نومیالی هم له ایرانه راغی، شمشاد وروړک هم ښایي د کانکور په ازموینه کې

بریالی شي ځکه ډېر درس وایي زه پرې باور لرم نو لګښت مو زیات او عاید مو کم شو.
ملالۍ په خپل ځای کې وخوزېده، په تریو تندي یې بریالي ته ویل:
هلکه کومه خبره خو کوې شف شف مه کوه خبره دې سپینه وکړه
شمشاد ویل:
ملالې ادې بریالی خبره په نیمه کې کوي خو زه په یوه نیمه هم نه پوهېږم، ټولو وخندل، بریالی یوه شېبه چوپ شو، بیا یې ویل:
زه یوه خبره کوم راباندې غوسه نه شئ، ملالۍ نوره هم غوسه شوه، تندي یې ګونځې وکړې، وچلې یې تروش نیولی و، پوهېده چې بریالي کوم تصمیم نیولی او غواړي کومې خواته لاړ شي.
بریالی غلی شو خو شمشاد ویل:
ادې ته یې پرېږده چې بریالی څه وایي؟
ملالۍ د وچې شیریني قاپ ځانه ته رانژدې کړ، یو شیرینک یې خولې ته واچوه او د شنه چاې پیاله ورته شمشاد له ترموز ډکه کړه،
ویل یې:
اورم یې ووایئ.
بریالي ویل:
مورې، د کور روزګار مخ ته وړل اسانه کار ندی، کښت او کار هم نشته وروسته تر دې به څه کوو او څه به کېږي؟
ملالۍ یې خبرې ور پرې کړې په غوسه یې ویل:
هلکه څه غواړې ووایي؟

د بريالي له سترګو څو څاڅکي اوښکي راغلې، ژر يې وچې کړې چې ملالۍ يې ونه ويني، بيا يې ويل که مو خوښه وي، که مو خوښه وي، که مو خوښه وي؟

دا خبره يې څو واره تکرار کړه اخر شمشاد ورته ويل:

لالا ته ووايه چې څنګه کار دی او په څه شي کې خوښه غواړې؟

بريالي سوړ آسويلی ووېسته، ورو يې ويل:

زه غواړم چې ستاسې په خوښه د روزګار د چلولو لپاره ملي اردو ته لاړ شم او په حکومت کې دنده وکړم، که پنځلس ذره افغانۍ زه کور ته هره مياشت راولېږم نو چانه به نه پوروړي کېږو، بيا يې ويل:

د توريالي لالا د ګور او کفن پيسې مو چې له جانباز اکا په پور اخيستي هغه به هم خلاصې کړو.

شمشاد وخندل ويل يې:

هو د جانباز اکا پيسې که ژر بېرته ور نه کړو، د ورځې به پنځه واره راځي او هرځل به شپږ کپې نصوار هم خولې ته اچوي، ټولو وخندل، ملالۍ هېڅ هم نه ويل خو نوره هم غوسه شوه، ورونه يې ټول همغږي و چې بريالی دې ملي اردو ته لاړ شي، ملالۍ په خپل ځای کې نېغه کيناسته او ويل يې:

هلکه برياليه دا خپلسري تصميمونه مه نيسه چې ګټه نه کوي، بيا يې ويل:

زريالي او توريالي هم زما ونه منله اخر خو دې انجام ورته وليده، خبرې ټولو بس کړې، درې ورځې نورې هم تېرې شوې، سولې شمشاد ته پيغام رالېږلی و او پکې ليکلي و چې بايد نن په ټيلفون خبرې ورسره وکړي.

سولې د شمشاد د ليدو مينه د ټيلفون په خبرو هم ماتوله، شمشاد بيا د سين غاړې ته لاړ، کتاب يې ولوسته، ټيلفون يې وکوت چې پيغام ورته راغلی.

شمشاد مخکې له دې چې پيغام خلاص کړي بيخي خوشاله شو، پيغام يې وکوت، ژر يې د سولې شمېرې ته زنګ وواهه...

سولې د شمشاد ټيلفون پرې کړ، لږې شېبې تېرې شوې، د شمشاد ټيلفون ته يې زنګ وواهه، تر سترې مه شې وروسته سولې شمشاد ته ويل:

اې شمشاده ! د کانکور ازموينه راورسېده، ته د کوم ولايت پوهنتون انتخابوې؟

شمشاد وخندل ويل يې:

زما سولې زه ټول د بغلان پوهنتون پوهنځي انتخابوم

سولې ويل ښاا خو زه د کابل پوهنتون انتخابوم

شمشاد وخندل ويل يې:

دا خبرې دې نه منم ته پرته له ما هلته کله اوسېدی شې؟

سولې پوښتنه وکړه، ولې شمشاده د بغلان پوهنتون ټاکې او ولې له بغلانه ليرې نه ځې؟ شمشاد لومړی چوپ شو، له ځمکې غږ ووت له شمشاد نه، بيا سولې پرې راغږ کړ، لکه چې ځواب مې نه لرې؟

شمشاد ويل:

نااا خو که د بل ځای پوهنځي ته بريالی شم نه يې شم ويلی، غريو نيولی شو، ويل يې:

زريالی او توريالی لالا مې مړه شول، نوميالی لالا مې هم له ايرانه بېرته راغلی دلته وزګار ګرځي، د پاچا کاکا ځمکه هم

راروان کال مونږ ته په اجاره نه راکوي چې غنم پکې کښت کړو، بریالی، ننګیالی او نومیالی لالا هم وزګار دي نو بل ولایت کې زه کله پوهنتون ویلی شم.

سوله له خپلې پوښتنې ددې خبرو په اورېدو پښېمانه شوه، ویل یې:

سمه ده زه هم د بغلان پوهنتون انتخابوم چې لخیره یوځای واوسو، د توریالي د مړینې دوه میاشتې تېرې شوې، جانباز په هغو دیرش ذره افغانیو پور پسې د بریالي دوی کور ته ورغی چې د توریالي د مړینې په شپه یې ترې په پور اخیستې وې

جانباز بریالي ته په تروش تندي ویل:

د توریالي د مړینې دوه میاشتې تېرې شوې، زما د پیسو غم مو و نه کړ لکه چې خوړلې مو ګڼلې دي، بیا یې یوه کپه شنه نصوار خولې ته واچول، پوزه یې کش کړه، د لونګۍ شمله یې شاته واچوله او ویل یې:

بریاله بچو مه خپه کېږه ماته هم پکار دي، بریالي یو ساعت ورته غږېده اخر یې په په پټه غاړه جانباز اکا قانع کړ چې پور یې څو ورځې وروسته ورکوي.

د همدې ورځې په سبا بریالي ډېر فکرونه وکړل چې له کومې لارې د جانباز اکا پور ورخلاص کړي، یو وار یې فکر دا و چې یو جریب ځمکه به خرڅه کړي او د جانباز پور به ورکړي، بیا یې سوچ وکړ چې که دا کار وکړي نو تربرونه به یې وایي چې بریالی دوی پوروړي شول د پلار هډوکي (د پلارځمکه) یې خرڅه کړه.

بریالی په همدې ورځ له ننګیالي او نومیالي سره هم مشوره وکړه چې دی به ملي اردو ته لاړ شي څو د کور اړتیاوې پوره کړي او د جانباز پور هم ور خلاص کړي.

کلي کې یې ملګرو سره مشورې وکړې چې غواړي ملي اردو ته لاړ شي، ځینو نژدې ملګرو ته یې ویل:

په شمشاد مو پام وي، زده کړو ته یې هڅوئ، بې پروایي ونه کړي.

شپه شوه، بریالی، ننګیالی، نومیالی، شمشاد، ملالۍ او د کورنۍ ټول غړي یې سره کېناستل، نومیالي چې کوژده کړې وه او واده یې پاتې و، مور ته یې په خندا ویل:

ملالې ادې! زه غواړم چې د خسر کور ته مې لاړ شم، مور یې سمه ده ونه ویل خو د سرپه خوزولو یې ورته اشاره وکړه چې سمه ده، نومیالي، بریالي ته وکتل، شمشاد ویل:

نومیالی لالا لېمې ورېنداري دوه میاشتې مخکې راته ویلي و چې نومیالي پسې خپه یم او کله چې راغی بیا به ته هم زمونږ کور ته ورسره راځې.

ننګیالي ویل:

هو لېمې ورینداري په ماهم ټینګار کاوه چې ته هم بیا له نومیالي سره راشه

بریالی په خندا شو هههههههه لاسونو ته یې پړق ورکړ بیا یې وخندل ویل یې:

لېمې ماته ویل چې که نومیالي ته له ځانه سره رانه وستې نو هېڅ ورسره ګورم نه.

نومیالی په شونډو کې مسکی شو، کوټه کې یې د کورنۍ ټولو غړو ته وکتل، د ښي لاس غټه او د شهادت په ګوته یې خپل برېتونه کش کړل، د لاس په ورغوي یې د چاي خالي پیاله ټېوله....
بریالي چې د ملالۍ تندي ته وکتل پوه شو چې ډېره غوسه ده، غونج په خپل ځای کې کیناسته، خپلې غزولې پښې یې راټولې کړې، نومیالي ته یې په سترګو کې اشاره وکړه چې غلی شه خو هغه پوه نه شو،
شمشاد نومیالي ته وکتل، بیا یې ویل:
ملالي ادې نومیالی لالا څومره خوشاله ده، بیا یې کټ کټ وخندل ویل یې:
نو د چا څنګ ته ورځي، لېمې ورینداره په ده ګرانه ده خو په لېمې بیا نومیالی بیخي ډېر ګران ده.
ملالۍ په غوسه ویل سمه ده ټول لاړ شئ، نومیالی به لیلا وي او تاسو یې دیرا، بیایې ویل:
خلک به دا متل درپسې وکړي.
یوه لیلا - لس یې دیرا
بریالي ویل:
سمه ده ملالي ادې زه نه ځم، بیا یې ویل:
ماته به ادې سبا ته اجازه راکړې زه نو ملي اردو ته ځم، مجبوریت دی له ښې ورځې نه ځم.
ملالۍ بریالي ته وکتل، سترګې یې پر ور رډې کړې، له غصې توره او شنه واوښته، بیا یې ویل:

بریاله ځوان یې، وینه دې ګرمه ده، الله ج روزي رسان دی، خیر دی ښه ډوډۍ به نه خورو وچه او لمده به خورو، ماشومان به دې درباندې راټول وي.
شمشاد بریالي ته ویل:
ادې رېښتیا وایي تا ندي اورېدلي چې د کور ګټه د لاهور ګټه ده، همدلته کار کوه لالا، اردو څه کوې، د هېواد وضعیت کړکېچن دی، تاوتریخوالي ډېرشوي، جګړو زور اخیستی، د ملي اردو دنده ډېره خطرناکه ده.
بریالي چې خپلې سترګې د کوټې په چت کې ګنډلې وې، شمشاد او ملالۍ ته یې وکتل، پوه شو چې د ملالۍ غوسه کمه شوې، بیا یې ویل:
تاسو ولاړ شئ او ماته هم سبا اجازه راکړئ چې زه هم پخیر لاړشم.
ملالۍ سوړ آسویلی ووېسته، په مخ یې اوښکو لارې جوړې کړې، د کوټې قالینې ته یې کتل، د خپل لوی کتان ټیکري په یوه څنډه یې اوښکې پاکې کړې، ویل یې:
بریالیه زویه، تر تاسو زه ډېرې اندېښنې کوم، چې د کوراړتیاوې به څنګه پوره کوو، د نومیالي واده ته به کله تیاریږو، د شمشاد پوهنتون به څنګه شي او داسې نورې ستونزې....
خو پوهېږې ګرانه زویکه، زړه مې نور اړې اړې دی، د غمو زغم نلري، د ځوانیمرګ توریالي او زریالي مرګ مې ملا راکوپه کړه، سترګې مې د پخوا په څېر دید نه کوي، که په سترګو هره شپه نه ژاړم خو زړه مې هره شپه د ژړا کوربه وي، د زریالي او

توریالي میرمن او اولادونه راته پاتې شول، د هریوه میرمن چې وینم زړه مې قلم قلم کېږي، خدای ج مو دې پاتې ژوند ښه لري او زما له زړه خبر مه شئ.

د ملالۍ خبرې نه وې خلاصې، بریالي یې بیا ورونو ته وکتل، هېڅ یې ونه ویل، سر یې وخوزاوه، ورو یې له ځانه سره ویل:

نوڅنګه وکړو موري؟ ټولې لارې بندې دي، دومره ځمکه هم نشته چې کښت یې کړو او اردو ته لاړ نه شم،

نصیب به مو همدا وي ادکې.

ملالۍ زړه نا زړه ویل:

سمه ده بریالیه زویه، زما زړه نه ده خو ته چې ډېر شله یې، اجازه درکوم ژمنه به راسره کوې چې جګړې ته به نه ځې.

ننګیالی په خپل ځای کې وښورېده ورغبرګه یې کړه:

سمه ده موري، بریالي لالا خو تر لسم ټولګي پورې ښوونځی لوستی دی، هلته به لخیره برید مل شي، کومه ښایسته شعبه کې به دنده ترسره کوي، بیا یې په کړس وخندل ویل یې:

ملالې ادې که کومه شعبه کې اوړی یخ سوري او ژمی ګرمې بخارۍ ته تېر کړي داسې به تیار او ښایسته شي چې والاکه یې زه او ته وپېژنو، د څوارلس کلن ځوان به څېر به شي.

نومیالي ویل:

بریاله لالا ګوره اردو کې ستا په څېر چالاکه او ځیرک خلک ښه چلیږي، ستا خو هسې هم خوله او سترګې خبرې کوي، هلته هم همداسې اوسه، ځان تکړه که، د ملالۍ په سترګو کې یو عالم خبرې، په زړه کې یې ددنیا پراته غمونه ښکارېدل، په تن هم ډېرو غمو کمزورې کړې وه خو بریالي ته یې اجازه ورکړه چې

ملي اردو ته لاړ شي، شپه ملالۍ همداسې په اندېښنو تېره کړه چې سبا یې زوی ترې بېلېده او ملي اردو ته - ته خو نومیالي دا شپه ښه په خوشالۍ تېره کړه ځکه چې سبا یې د خُسر، کور ته روان و او شمشاد بیا پرته له دې هرڅه خوښ و.

د سهار اوه بجې بریالي ځان تیار کړ چې ملي اردو ته وخوزیږي، کور کې ټول ورته راټول شول، بریالي یې له خپلې مېرمنې سره مخه ښه وکړه، نومیالي او ننګیالي سره یې مخه ښې ته چمتو والی ونیوه خو شمشاد ته یې ویل:

باید د مرکزي بغلان تر ښاره یې ملتیا وکړې او ورسره ګډ تر هغه ځایه لاړ شي.

ملالۍ نه غوښتل چې بریالی خپه رخصت کړي، د مخې ښې په موخه د بریالي خواته راغله، د هغه په غاړه کې یې لاسونه واچول، بیا یې غېږ کې کلک ونیوه، څو شېبې همداسې ولاړ پاتې شول، د کورنۍ ټولو غړو ورته هک پک کتل، ملالۍ په خپلو دواړو لاسونو د بریالي مخ په لاسو کې ونیوه، هغه یې لومړی په مخ او بیا په تندي ښکل کړ، د مخې ښې د مراسمو چمتو والی یې ونیوه.

عام دود د بغلان په دې پښتون مېشته سیمه کې د مخې ښې لپاره موجود و، کله به چې څوک لرې مسافرۍ ته تلل دا دود به عمر خوړلو میرمنو ترسره کاوه.

ملالۍ له خپلې کوټې قرانکریم راواخیسته، مخکې له دې چې ترې پوښونه لرې کړي ښکل یې کړ، د حویلۍ په دروازه کې ودرېده، درې واره یې بریالی ترې لاندې یو خو اوبل خوا تېر کړ، مخکې تر تګه ملالۍ بریالي ته ویل:

په بیک کې مې درته کلچې او د غنمو نیني ځای پرځای کړي دي، کچیرې وږې شوې نو ویې خوره.

بریالی روان شو، د ملالۍ په لاس کې له اوبو ډکه یوه پلاستیکي زړه کوزه ګګه وه، بریالي پسې یې اوبه وشیندلې څو په مخه یې رڼایي شي.....

شمشاد بریالی په ښار کې د کابل په لور رخصت کاوه، ښې ډېرې اوښکې یې تویې کړې خو بریالي ونه لیده، په شمشاد ښار خولې لګولې، ځمکې ځای نه ورکاوه، آسمان هم ورته ظالم ښکاریده چې دده تر سیوري لاندې یې بریالی وروړ له مجبوریته اړ شو چې ملي اردو ته لاړ شي.

همداسې خپه د کور په لور پلی روان شو، سوله یې ور په زړه شوه، زړه نا زړه یې هغې ته زنګ وواهه، ډاریده چې که د سولې پلار فتح خان په کور کې وي نو هغې ته مزاحمت کیږي خو بیا یې هم زړه صبر ونه کړ او زنګ یې ورته وواهه.

سوله یې د پلار په څنګ کې وه تیلیفون یې ژر بې غږه کړ، پلار ته یې ویل:

ټولګیوالې یې بربښنا زنګ وهلی، خپلې کوټې ته لاړه، له کړکۍ یې د خپل کور ټول غرې وڅارل، بیا یې د شمشاد شمېرې ته زنګ وواهه، سلام او ستړی مه شې یې سره وکړه، سوله د شمشاد له خبرو پوه شوه چې په کومه خبره خپه ده، د خپګان پوښتنه یې ترې وکړه، شمشاد ژړغونی غوندې شو، بیا یې ویل:

زما سولې ډېر خپه یم بیخي ډېر، ځان نه شم کنټرول کولای، بریالی لالا مې لاړه ملي اردو ته، خو ته چاته مه وایه، دا خبره ډېره نه شي، خوله یې په زور خلاصه کړه، زړه نازړه یې ویل:

سولې شل ورځې د کانکور ازموینې ته پاتې دي، ته له کوم پوهنځي سره مینه لرې؟

هغې ویل:

ته یې ووایه

خو شمشاد ټینګار کاوه چې نا سولې اول یې ته ووایه

سولې په خندا ویل:

زه خو د اقتصاد پوهنځي سره مینه لرم غواړم هغه پوهنځي ووایم خو ته یې هم زما لپاره انتخاب کړه، که خدای ج کول دواړه به یوځای په یوه ټولګي کې واوسو

شمشاد ویل نااا سولې زه اقتصاد پوهنځی نه وایم، نه مې خوښیږي، غواړم زه د بغلان پوهنتون پښتو ادبیات ووایم، زما انتخاب همدا دی، لومړی همدا ټاکم او تا هم مجبوروم چې ته یې هم وټاکې.

لس دقیقې شمشاد او سولې په دې خبرې وکړې، سولې ټینګار کاوه چې د کابل پوهنتون اقتصاد پوهنځی یې خوښ دی او باید شمشاد هم هغه وټاکي او شمشاد بیا ویل چې د بغلان پوهنتون پښتو ادبیات یې خوښ دي سوله هم باید دلته پوهنتون ووایي.

سولې نه منله او خبره یې داوه چې پوهنتون په خپله خوښه وایي

سولې شمشاد ته ویل:

شمشاد جانه ډېر مه شله کېږه زه کابل کې پوهنتون وایم، بغلان مې هېڅ ندی خوښ، شمشاد په غوسه ورته ویل:
سولې ستا دا خبرې په دې معنا دي چې ته ماسره مینه نه لري او زما په خوښه پوهنتون نه انتخابوې.
د شمشاد له دې خبرې وروسته سولې په زوره زوره وخندل خندا یې نه وه خلاصه، شمشاد یې ورته ویل:
خانده خانده، متل مې اوریدلی و خو لیدلی مې نه «په چا غم په چا ښادي په چا کراره کراري»، سوله غلې شوه، تر لږې چوپتیا وروسته یې ورته ویل:
اې شمشاده زه درسره ټوکې کوم، خوښېږي مې چې تا ډېر وزوروم، ستا غوسه هم عجیبه ده، او زه بیخي بل ډول یم، اوس دېته ګوره چې ستا له غصې هم خوند اخلم بیا یې ویل:
شمشاده زوروره زما لومړنی د خوښې پوهنتون کابل او پوهنځی اقتصاد دی خو ستا لپاره د بغلان پوهنتون د ادبیاتو پوهنځي پښتو سوله ټاکم.
شمشاد وخندل ویل یې:
هغه متل لکه چې رښتیا دی
سولې ورته ژر ویل کوم متل؟
شمشاد ویل:
بیردي ویلو ته مې پرېږده، زریالي لالا به مې هر وخت ویل چې یار د یار لپاره خوري د غوایي غوښې او توریالي لالا به مې دا ټپه هر وخت ویلې

یارمې هندو زه مسلمان یم
د یار لپاره درمسال جارو کومه

سولې وخندل،بیا یې ویل:
شمشاد جانه ښکلوم دې، پلار مې راغی بل وخت غږېږو، مینه درسره لرم.
پنځلس ورځې نورې هم تېرې شوې، په شمشاد او سولې د هجر پنځلس ورځې پنځلس کاله تېر شول، یو او بل یې ډېر یادېدل، د خلکو خبرې، ټولنیزې ستونزې، ناوړه دودونه، د شمشاد او سولې چوپتیا او کم جرات هغه څه و چې دوی یې دېته اړ کړي و چې په یوه کلي کې په اونیو اونیو یو د بل دیدن ونکړي.
سولې د شمشاد د نشتون درد په زړه کې دننه تېروه، هېڅوک یې د باور نه و چې ددې اړیکې یې خبر کړي وای، بله ورځ د کانکور ازموینې کارتونه وویشل شول، دواړه په یوه ورځ ورغلي و چې کارتونه تر لاسه کړي، دشمشاد او سولې دُعا خدای ج قبوله کړې وه او د دواړو ای ډي سره ډېر کم توپیر درلود او په یوه ټولګي کې یې ازموینه شوه، ترڅو چې ازموینه پیل کېده ځینو نجونو او هلکانو هڅه کوله چې د ټیلفون په ګوګل کې څه زده کړي، ځینو نورو بیا یو له بل سره مشورې کولې او هغو چې ازموینې ته چمتووالی نه و نیولی نورو تکړه نجونو او هلکانو ته یې غاړې پټې پټې کولې چې بیا به مونږ ته نقل راکوئ که چیرې د ازموینې فورم مو یو، ځینو ژمنې کولې او ځینې په خپل غم کې ډوب و.

له وړاندې ازمویني پرې اغېز کړی و خو شمشاد او سولې ته په مړه خېټه د یوه او بل دیدن، د زړه رازونه سره شریکول بیا یو کانکور نه سل کانکوره و، یو بل ته یې په ځیر ځیر کتل، ازموینه یې بیخي هېره وه.
د سولې خوا او شاته نور هلکان او نجوني ناستې وې خو شمشاد او سولې نورو ناستو ته د ړندو په سترګه کتل.
هو ریښتیا هم هغوی ړانده و، سترګو یې دید درلوده، هرڅه یې لیدل، خو د خپلې ازموینې په غم کې دومره ډوب و چې سوله او شمشاد لا د چا په یاد نه و.
سولې په ځیر ځیر شمشاد ته کتل، په هغه یې سترګې ګنډلې وې، بیا شمشاد ته په شونډو کې مسکۍ شوه، ورو یې ویل:
اې شمشاده لږ وړاندې راشه!
شمشاد ایسته ایسته وکتل، په ټولګي کې یې ټول هلکان او نجوني وَڅارلې، هرڅوک په خپل غم کې ډوب و، ورو ور روان شو، سولې ته مخامخ ودرېده، ویې خندل، بیا یې د سولې په سترګو خپلې سترګې ور خښې، په خندا یې ورته کړل، سولې که دې د بغلان پوهنتون انتخاب نه کړ درنه خپه کېږم.
سولې خپلې شونډې خلاصې کړې خو خبرې یې شمشاد ورپرې کړې.
د شمشاد خوله له خندا ډکه وه، بیا یې سولې ته ویل:
اې لیونۍ ته خبره یې؟
سولې خپله لاندنۍ شونډه په غاښ کړه، د سولې یو عادت دا و چې د حیرانېدو په وخت کې به یې خپله لاندنۍ شونډه په غاښو کې نیوله، دا ځل یې همدا چل وکړ، بیا یې ویل:

نا ا شمشاده جانه ته یې چې راته ونه وایې څه فالبینه خو نه یم چې خپله پوه شم
شمشاد د سولې سرو سرو غومبرو ته وکتل، د هغې د بادامي سترګو په نینیګک کې یې خپله څېره وکتله،
شین شو په خندا شو، بیا یې ویل:
توریالی لالا دې خدای ج وبښي، بریالی لالا لاړ او لخیره یوه نیمه میاشت وروسته د نومیالي لالا واده کوو،
ویې خندل بیا
یې سولې ته ویل:
سولې ته خو به واده ته لخیره راځې؟
سولې سر وخوزاوه او د سر په ښورولو یې د هو ځواب ورکړ،
سوله حیرانه شوه، ویل یې:
شمشاده! څنګه دې دا پوښتنه وکړه ؟
شمشاد ویل:
هسې سولې هېڅ کومه خبره نه وه.
سولې لږ خپل تندی تریو کړ، شمشاد ته یې وکتل، ویل یې:
شمشاده، زه درباندې څومره ډېر باور لرم او ته رانه اوښان په بډه وهې، مانه خبرې پټوې، زه درته پردۍ ښکارم او که دې د زړه د نړۍ خبرې ماسره نه شریکوې.
شمشاد ویل:
سولې جانې ته هم د پخوا په څېر له قهره ډکه یې، ژر ژر مه غوسه کېږه کنه نو شمشاد هم درته غوسه کېږي، د شمشاد په خوی خو بلده یې؟
سولې وخندل، بیا یې شمشاد ته ویل:

اې له ما خبره مه پټوه د نومیالي واده ته چې زه درشم کومه خبره خو به نه وي؟

شمشاد یو قدم نور هم سولې ته ورنژدې شو، بیا یې ورته کړل:

سولې متل مې اوریدل چې «د زړه خبره په خوله خبره» خو ته رېښتیا په زړه هم پوهېږې، بیا یې ویل:

سولې جانې نومیالی لالا چې لخیره واده وکړي بیا لخیره زما نوبت ده، ادې او ورونه به ماته ریباري پیل کوي خو زه لخیره تتتتتته تاته ریباران درلېږم او لېمې وریندارې ته وایم.

بیا یې ویل:

سولې لېمې وریندار ته مې ویل چې زه مېین یم خو ستا نوم او ستا په اړه مې ندي ورته ویلي.

سولې وخندل ویل یې:

شمشاده! تا لکه چې ډول غاړې کې اچولی او ډنګوې یې چې سوله په ما او زه په سولې مېین یم هههههه

شمشاد وخندل ویل یې:

نا نو تاته دې خدای خبره نه درکوي، بیا یې په خند ا کې سولې ته ویل:

سولې له خبرې کوچ باسې، هره خبره ډېره شاربې، هغې بنا ا کړل خو شمشاد د سولې خبر ور پرې کړه ویل یې:

سولې که واده ته راغلې، ناوې وریندارې لېمې ته دې وربښیم چې دغه سوله ده او زه په د ې مېین یم، سوله یوه شېبه په خپله چوکۍ کې غلې کیناسته، فکرونه یې پیل کړل.

د سولې فکرونه لا نه و خلاص چې استادان ټولګي ته راننوتل، شمشاد غټ غټ قدمونه واخیستل او ژر یې په خپله چوکۍ کېناسته، بیا یې مخ سولې خواته ور واړوه، ویل یې:

سولې د بغلان پوهنتون، د پښتو ادبیاتو پوهنځي دې باید اول انتخاب وي.

د ټولو نجونو او هلکانو زړونه درزېدل، پرته له استادانو په ټولګي کې ناستو نجونو او هلکانو هېڅ غږ نه کاوه، ټولو ساه هم په زوره نه وېسته، آن د شمشاد د لاسي ساعت ټکا درې متره لرې په ټولګي کې سولې اورېده، ټولو په استادانو سترګې ګنډلي وې او نبغ نبغ یې ورته کتل.

ازموینه پیل شوه، شمشاد او سولې ډېرې پوښتنې حل کړې، ځکه چمتووالی یې ډېر نیولی و، دواړو رنې ورځې او تورې شپې د کانکور ازموینې په چمتووالي بېګا او سبا کړې وې.

د پوښتنو تر حل وروسته شمشاد سولې ته وکتل او سترګک یې ورته وکړ چې د بغلان پوهنتون پښتو ادبیات انتخاب کړي، سولې د شمشاد په زړه همداسې وکړل او خپلې پارچې یې استادانو ته وسپارلې.

سوله د پوهنتون په انګړ کې خوشاله ولاړه ځکه پوښتنې یې ډېرې حل کړې وې، پام یې شو چې شمشاد هم له دوهمه پوړه راکوز شو، یو خوا او بل خوا یې کتل.

سولې یې مخې ته ورغله او پوښتنه یې ترې وکړه:

شمشاد ویل:

ازموینه ډېره ښه وه، ډاډه یم چې ازموینه کې به بریالی کېږم، بیا یې سولې ته وکتل، هغې ورته په کړس وخندل، ویل یې:

شمشاده ته چې ډاډه یې نو زما هم ډاډ شته چې کانکور ازموینه کې به د بغلان پوهنتون پښتو ادبیاتو ته بریالۍ کېږم.

شمشاد چې د سولې یوازنی مینن و، په خندا یې ورته ویل:
ښاا کانکور ازموینه کې بریالی کېږم خو چې زه به ستا په ریباری کې هم کامیاب شم کنه؟
سولې په خندا او حیرانتیا ورته ویل:
کاش شمشاده چې د هر چا ارمانونه په دې دنیا پوره کیدی شوای، بیا یې کړل، زما او ستا په څېر ډېر کسان شته چې خپلې هیلې یې یا په سین لاهو کړي او یا یې په خپل زړه کې دننه ګورته وړي دي.
دواړو ورو ورو قدم وهل پیل کړل، شمشاد سولې ته په ځیر ځیر کتل هېڅ یې نه ویل، سولې بیا شمشاد ته وکتل ویل یې:
شمشاده زما او ستا ژوند د برېکی په څېر دی، ښایي هیلې موبرېکی ووژني.
آسمان ته یې وکتل چې د پسرلي د راتګ چمتووالی یې نیوه، ونو خپل پوستکي تازه کول خو پنډکي یې لا واړه و.
سوله شمشاد ته موسکی شوه ویل یې:
لکه څنګه چې تر ژمي وروسته پسرلی راځي، لکه د هرې ناکامی تر شا چې بریالیتوب شته نو همداسې پوه شه چې زما او ستا د مینې تر شا هم یوځای والی شته، تل به هجر نه وي او نه هم به د وخت غماز پهلوانان په بیاتي آسونو سواره او په شنهار سره به زمونږ په مینه وزلوبې کوي او د مینې ورغومی به مو د بېلتون تر دایرو رسوي چې حلال یې کړي، د تور مخو رقیبانو څخه به د خپلې غمازی سالم اخلي او مادیات پرست جـــاروهونکي بـــه یـــې د لـــوبې ګټـــونکي اعلانـــوي.
شمشاد په خندا شو، ویل یې:

سولې تا لا ادبیات ندي پیل کړي، هره خبره دې له خیال ډکه او احساسات راپاروي، بیا یې په کړس خندا سولې ته کړل هی هی مینه مو ډېوې ته ورته ده چې په اوسني وخت کې زما او ستا د مینې ډېوه هرڅوک په خپله غمازی مړه کولای شي ډېره پرې ډاډه مه اوسه.
شمشاد او سوله پلي د پلخمري ښار په لوري روان شول، دواړه د پلخمري له چاپیریال سره هم دومره ډېره بلد نه و، سولې شمشاد ته ویل:
شمشاده د بغلان پوهنتون خو مې انتخاب کړ خو لاهم زړه نا زړه یم، له اندېښنو به مړه شم، بیا یې ویل:
ځه خیر دی پوهنتون تا راباندې تحمیل کړ، وبه یې زغمم شمشاد د سړک په ښي اړخ او سوله د سړک په کیڼ اړخ روانه وه، یو بل ته یې ډېر نه کتل خو خبرې یې سره ګرمې روانې وې، فکر به دې کاوه چې سولې او شمشاد هېڅ یو د بل خبرې نه دي اورېدلي او لاهم د پرمختګ په دې حد کې چې له هر چا سره ټیلفون شته دوی بې ټیلفونه دي.
شمشاد سرکښته اچولی و، سولې ته یې کړل:
اې ! ته نو ولې زړه نا زړه یې؟
څو قدمه یې نورهم واخیستل، ویې خندل، سولې هېڅ نه ویل، ښار ته نژدې شول، سولې د موټرو د هارنونو غږونه واورېدل، شمشاد ته یې ویل:
دغه دی په خبرو خبرو تر ښاره راورسېدو، بیا غلې شوه، څو قدمه یې چې واخیستل شمشاد ته یې په ځیر ځیر وکتل، هغه ودرېده، ورنژدې شوه، ویل یې:

شمشاده د مرکزي بغلان - پلخمري لاره نا امنه ده، تاوتریخوالي پکې زیات دي، زړه د همدې لپاره خورم چې که پوهنتون دلته پیل کړم، کله کله به د جګړو له امله اړه کېږم چې پوهنتون ته رانه شم او ته خو ښه یې دلته به کومه کوټه ځانته ونیسې.

سوله او شمشاد په پلخمري ښار کې د مرکزي بغلان اډې ته ورسېدل، د سولې د ښوونځي د دورې ټولګیواله برېښنا هلته د سولې په تمه وه څو په ګډه تر مرکزي بغلانه په یوه موټر کې ولاړې شي.

برېښنا ښار کې هره خواته کتل، شمشاد یې ولیده چې له سولې سره څنګ په څنګ را روان دی، هغوی اډې ته راورسېدل خو برېښنا د ولاړ سراچه ډوله موټر څنګ ته ځان غلی کړ، غږ یې ونه کړ چې شمشاد او سولې ته به مزاحمت وشي، د هغې په زړه کې شک و چې دا دواړه سره اړیکه لري، خو دا شک یې په یقین لا نه و بدل شوی، شمشاد برېښنا ولیده، سولې ته یې ورو ویل:

اې! زما او ستا ترمنځ غمازه برېښنا هاغه ده، دواړه یې خواته ور روان شول، سوله او برېښنا دواړه ودرېدې، شمشاد موټر ته لاس وخوزاوه، د کرولا ډوله موټر د شا په سیټ کې سوله او برېښنا له یوې بلې مېرمنې سره کیناستې،

شمشاد د موټر مخکې سیټ کې کیناست.

موټر چلوونکی دری ژبی و، شمشاد ترې په پښتو څو پوښتنې وکړې، هغه سر وخوزاوه ویل یې:

بیادر پشتو نمیفامم دري ګپ بزن، شمشاد ورته نور هېڅ ونه ویل، غلی په چوکۍ کې کیناسته،

نورګل اندړوال
اور او مینه

برېښنا د موټر په شا سیټ کې هغې بلې مېرمنې ته وکتل، زړه یې وړندې او بېرته کړ، بیا یې ورته ویل:

خورې تا هم ازموینه درلوده؟

هغې د سرپه خوزولو پوه کړه چې نا!!

دوه درې کیلومتره نور هم موټر مزل وکړ، بیا سولې ورته ویل:

خورې کور مو دلته دی خو هغې ځواب ورکړ چې په پښتو ژبه نه پوهېږي او تازه له بامیانو ولایته بغلان ته راغلې، موټر تېز روان و، ونې او کورونه د سولې له سترګو داسې تېریدل لکه موټر چې ولاړ او کورونه روان وي.

برېښنا ډاډه شوه چې موټر چلوونکی او بله ناسته مېرمن په موټر کې په پښتو ژبه باندې نه پوهېږي و یې خندل ویل یې:

شمشاده! ته خو آمر د سیټ یې، بیا یې ویل:

خدای ج دې زمونږ له سولې سره خوشاله لره، ترڅو چې شمشاد خبره کوله، سولې په غوسه برېښنا ته وکتل ویل یې:

برېښنا څه ګډې وډې وایې؟

مونږ یو له بل سره څه اړیکه لرو، زړه کې دې څه دي؟

شمشاد سولې او برېښنا ته وکتل هېڅ یې ونه ویل

موټر حسین خېلو سیمې ته ورسېد، د سولې سترګو شپول وواهه، تندي یې تریو نیولی و، برېښنا ورو ورو خندل خو سولې ورته ویل :

برېښنا له تا مې دا تمه نه درلوده، بیخي په مونږ بد ګمانه شوې یې

شمشاد د موټر د شا په څارونکې ښیښه کې سولې ته وکتل، که څه هم زړه یې دربېده خو په موسکۍ ټنډه یې ویل:
اې لیونۍ برېښنا خو ټوکې ده، مسخرې کوي، مه غوسه کېږه.
برېښنا بیا وخندل ویل یې:
شمشاده ! سوله د لوڅ لین په څېر ده، ژر شارت کېږي
فابریکې ښار ته په رارسېدو سره سولې بیا برېښنا ته وکتل، ویل یې:
برېښنا خورې دا خبره دې له تاسره وي، بیا یې غوږ ته ورنژدې شوه، ویل یې:
زه له شمشاد سره مینه لرم، کوښښ مې ډېر وکړ خو ونه شوه، هسې راته ګران دی او مینه مې ورسره ورځ په ورځ زیاتیږي.
درې واړه په ټوکو ټوکو تر خپل کلي لاړل
شمشاد خپل کور ته په رسېدو ډېر خوشاله و، مور یې ملالۍ له ډېرې خوشالۍ غېږ کې کلک ونیوه او د شمشاد له سترګو د خوښۍ اوښکې روانې وې، هسې هم شمشاد پرته له پوهنیزې خوشالۍ بله خوشالي نه درلوده او د خپلې بیوسۍ د غم سربېره د زریالي او توریالي د مړینې غم یې د زړه مراندې وژلې وې.
شمشاد یې بورې مور ملالۍ ته ډاډ ورکړ چې پوښتنې یې ډېرې ځواب کړې او انشاء الله د خپلې خوښې پوهنځي ته به بریالی کېږي.
څلور ورځې تېرې شوې، شمشاد خپل لالا بریالي سره اړیکه وکړه او هغه یې هم ډاډه کړ چې د کانکور په ازموینه کې یې پوښتنې ډېرې ځواب کړې او په جګو سترګو به یې د خوښې پوهنځي ته بریالی شي.

بیا د غره په لور روان شو، له کلي بره یې د چکسای للمه لکه مغروره پېغله په ټولې بې پروايۍ پرته وه، ښي اړخ ته ترې صنعتي بغلان، مخامخ ترې مرکزي بغلان، او کیڼ اړخ ته د مرکزي بغلان زوړ ښار او ډیری کلي ترې ښکارېدل، ونو پنډک کړي و خو غوړېدلي لا نه و، آن لرې سیمې او کلي هم له مورچل سنګره ښکارېدل.
شمشاد خپل سر په زنګنو کېښوده، څو شېبې یې له ځانه سره فکرونه وکړل، د مېږو د رمو غږ یې تر غوږ شو، په خپل ځای کې ودرېده، میږو ته یې وکتل، شپونکی مخ په یوې غتې تیږې روان و.
له رمې یو څه لرې لاړ او هلته په یوه غټه تیږه کېناسته، د چکسای للمو ته یې وکتل، د واسکټ له جېبه یې شپېلۍ راوویسته، څو سوې سوې نغمې یې پکې تاوراتاوې کړې، د شپونکي د شپېلۍ غږ د شمشاد په زړه لکه ملهم لګېده، ورو ورو یې سندرې پیل کړې، په همدې شپه باران ورېدلی و، ځینو تالو او للمو کې د سېلابونو خوړونه ښکارېدل، دا سندره یې زمزمه کوله:

دا ګرد چارپېر په غرونو راغلل سېلابونه یاره
ګلۍ ورېږي
مه ځه دلته شپه وکړه
پاتې شه باران دی

شمشاد مورچل سنګرته ددې لپاره ختلی و څو روحاً ارامه شي خو چوپان د شپېلۍ په وهلو اود سندرو په ویلو سره نور هم د

شمشاد په ټپونو مالګې وشیندلې خپل جیب ته یې لاس تېر کړ، ټیلفون یې راووېسته، او د سولې شمېره یې زړه نا زړه ډایله کړه سولې د شمشاد ټیلفون اوکې کړ، ویل یې:

شمشاد جانه جوړ پخیر څنګه یې؟

هغه ځواب ورکړ، ښه یمه، څه فکر کوې چې بې له تا به څنګه یمه؟

سوله غلې شوه، ویل یې:

ښه به نه یې خو ځان ښه کړه، مینتوب درد، غم او بدې ورځې لري بیا یې وخندل، خندا یې اوږده شوه، سولې ورته کړل، اې شمشاده! ته څه فکر کوې چې د ملک فتح خان لور به بې غمه، بې درده، او بې بدو ورځو خپلوې؟

شمشاد ویل:

نااا !

خبرې یې سولې ورپرې کړې، بیا یې ویل:

وزغمه زمریه، زړه دې لکه د غره غټ کړه

شمشاد سولې ته ویل:

سولې پوهیږې ماته بیخي ډېره ګرانه یې

بیا یې په کړس کړس خندا شمشاد ته کړل:

اې ! په ماکې څه ښه توب دی، له ماسره ولې مینه لرې او ولې درته ګرانه یم؟

شمشاد لومړی غلی شو، بیا یې په خندا ویل:

مـــــینه لـه مینې پیـــــدا کېږي

پـــه مینـــه مینـــه دې کتـــل میـــین دې کـــړه

شمشاد چې دا ټپه خلاصه کړه سولې په ټوکو ورته ویل:

مینــه لــه مینـــې پیـــدا کېـږي

ماتــه زنــګ مــه وهــه چــې زړه دې صــبر شــینه

شمشـاد بیرتـه پـه ځـواب کې ورتـه ټپـه پیـل کړه ورتـه کـړل یې:

نن دې اتمه ورځ ده ګرانې

چې اریبا نمبر دې بند دی زړه مې چوینه

سولې په خندا ویل:

غلی شه، ادبیات دې لا ندي پیل کړي، ټپې راتـه وایې، تـه خو سم زما د انا په څېر یې هره خبره په متل او لنډیو پیل کوې، بیا یې ویل:

شمشاده زه دې ولې خوښیږم او ولې درته ګرانه یم؟

شمشاد موسکی شو، ورو یې وخندل بیا یې ویل:

زه یې رښتیا په دلیل نه پوهیږم چې ولې تـه راتـه ډېره ګرانـه یې خو دومره پوهیږم چې له تاسره بې کچې مینه لرم او د زړه کور مې بې له تا وران دی.

سولې بیا د جنایي په څېر پوښتنې ډېرې کړې او شمشاد یې د مجرم په څېر راکلک کړ، په یوې پوښتنې پسې یې بله پیل کړه، ویل یې:

شمشاده جانه ! ته چې یې په لامل نه پوهیږې نو بیا ولې وایې چې سولې تاسره مینه لرم ؟

شمشاد غلی شو، سوچ یې وکړ، سترګې یې د کندوز په سین د بر غره له سره وګنډلې، ټیلفون یې خپل غوږ ته ډېر نژدې کړ، سولې ته یې کړل:

سولې جانې ته ولې په یوې پوښتنې پسې بله پوښتنه کوې؟ نن په کوم اړخ راپورته شوې یې، لکه چې په ما دې باور له لاسه ورکړی؟

غوړونه یې چچ کړل، ویل یې:

سولې راته ګرانه یې او دا خپله مینه ثابتولی شم چې درسره مینه لرم، ته وګوره څومره بیتونه مې زده کړي دي.

ویل یې:

ته چې نه یې د ژوند کار کولای نه شم
راشه راشه انتظار کولای نه شم

زنده ګی زما د وس خبره نه ده
خو مجبور یمه انکار کولای نه شم

سولې په کړس کړس وخندل، ویل یې:

مینه کې ثبوت نغواړم خو په دې باید پوه شم چې ته ولې ما سره مینه لرې، بیا په خندا شوه، ویل یې:

د ثبوت پرځای دلیل راته وړاندې کړه چې ولې درته ګرانه یم؟

شمشاد په خپل پیکي لاس تېر کړ، سترګې یې وسولولې، د ښوونځي هاغه ورځ یې په یاد شوه چې سولې پرې زړه بایللی و، ویل یې:

سولې مینه ددې لپاره در سره لرم چې ته ډېره ښکلې یې، مخ دې د کاغذ په څېر سپین، غومبوري دې د مالوچ پشان پاسته، سترګې دې د بادام غونډې غټې، زلفې دې د مارانو په څېر تاوتاو، قد دې لکه د بغلان د زراعت د باغ د بڼ ناجو ونه دنګه،

ښېره دې د بغلان د طبعیت په څېر تازه او غږ دې هم ډېر خوږ دی، بیا یې په خندا ویل:

تل په ما خاورې شمشاد باندې پام کوې، هوښیاره یې، جذابه یې، په ټوله کې ستا له مسکا او ستا له حرکاتو سره بې کچې مینه لرم.

بیا یې په خندا ویل:

نو مینه نوره څنګه وي وه سولې زورورې

سوله ددې خبرو په اورېدو هم خوشاله او هم قانع شوه، زړه یې یو ډول هوا کوله، شمشاد نور هم پرې ګران شو، ویې خندل ویل یې:

سمه ده زما ددې دور سیف الملوکه

شمشاد ورته ویل:

سولې ته خو پوهېږې چې د هرې ښې او خوږې مینې تر شا اوږدې، ناهیلې کوونکې، سترې، او زړه بوږنوونکې کیسې پرتې وي، هسې نه چې زمونږ مینه له داسې ستونزو سره مخ شي، سولې زه خو ډېر ډارېږم، بیخي ډېر، آن ځینې وخت مې له ژونده زړه تور شي، اندېښنې مې د زړه دنیا ورانه کړي، حیران یم چې څه وکړم او څه ووایم.

سوله چوپ شوه، ویل یې:

شمشاده اول دې ښې او بیا دې داسې خبرې وکړې چې زما زړه دې مات کړ

شمشاد هېڅ ځواب ورنکړ، سوله غلې شوه شمشاد ته یې کړل:

یو وخت مې اورېدلي و چې مینه خودغرضي نه ده، ډېره خوږه مینه ډېر تریخ پای لري.

سولې اوف کړل، بیا یې شمشاد ته ویل:

پوهېږې د مینې د همدې ترخه پای په اړه ډېر سوچونه کوم، هر شپه چې ویده کېږم دوه درې ساعته سوچونه کوم.

شمشاد وخندل ویل یې:

سمه ده ځانګې، خوږې ترخې ډېرې شته چې خبرې پرې وکړو خو زما ټیلفون کې کریډټ نشته دي، ښایي اړیکه پرې شي، دواړو مخه ښه وکړه

سولې وروستیو کې ویل:

زماشمشاده ته مې د زړه د کلي خان یې بې تا دې نه شم،

الله ج دې مل شه

شمشاد یوه ګړۍ بله هم همدلته تېره کړه، د مورچل له سنګره یې د بغلان د زړه راښکوونکې طبعي منظرې دیدن وکړ، سولې سره د یوځای والي خیالي خوبونه یې په رڼو سترګو کې واړول راواړول، په خپل ځای کې ودرېده، څو ناهیلې کوونکې لنډۍ یې له ځانه سره وویلې، بېرته د خپل کلي پر لور روان شو، زنګیدلي قدمونه یې اخیستل ، کلي ته نژدې شو، ددې بیتو دکلمه یې له ځانه سره پیل کړه

لکه څو هیلې چې د چا دننه زړه کې سوځي
داسې مې اوښکې د وجود په ګریوانه کې سوځي

د ښایست برج نه دي شغلې د ښکلاګانو وځي
په تا بایللي زړونه خلک ستا په وره کې سوځي

زه که رب ستا کړم ته زما شوې وا په ما میینې
په هغه ورځ به مو ډېر خلک په واده کې سوځي

نسبتاً خوښ کور ته شمشاد ستون شو، لس ورځې نورې هم تېرې شوې، سولې تلوېزیون کاته د اوو بجو په خبرونو کې یې یو خبر دا هم و چې سبا به د کانکور ازموینې پایلې اعلان شي، سولې غوږونه چچ کړل، پلار یې په زامنو او لمسیانو پټکې وکړې چې غلي شئ، مه غږېږئ، د کانکور په اړه خبر و، بیا یې سولې ته ویل:

لورې ! څه یې ویل:

سولې ځواب ورکړ، ویل یې:

پلار جانه سبا لخیره د کانکور ازموینې پایلې اعلانیږي، فتح خان سولې ته وکتل، ورته کړل یې:

خوږې سولې، زما نازولې لورجانې، که په کانکور کې سبا لخیره پوهنتون ته بریالۍ شوې نو زه درته د یو لک افغانیو طلایي لاکت اخلم.

سوله له یوه پلوه د ازموینې پایلې ته په اندېښنه کې وه او بل پلو یې ددې لپاره زړه خوړ چې که په ازموینه کې بریالۍ نه شي نو پلار به یې طلایي لاکت ورته وانخلي.

سولې دا شپه همداسې په سوچونو تېره کړه، سبا یې د ټلوېزیون لیدو ته دوه سترګې څلور کړې وې او خبري کنفرانسونه یې څارل چې اوس به د کانکور ازموینې د پایلو د اعلان کنفرانس پیل شي.

یولس بجې د کانکور پایلې اعلان شوې، زړه یې ټوپونه وهل چې کانکور کې به بریالۍ شوې وي کنه؟
خپل ټیلفون یې راواخیسته لومړی یې خپلې ټولګیوالې برېښنا ته سره اړیکه ونیوله او بیا یې د شمشاد ټیلفون ته زنګ وواهه،
شمشاد د سولې ټیلفون اوکې کړ، ویل یې:
اې ! زه ښار ته نژدې شوی یم، ته کوم پوهنځي ته بریالۍ شوې یې، هغې په خندا ویل:
شمشاده ! زما انټرنټ ډېر سست کار کوي غوښتل مې له تا پوښتنه وکړم چې کوم پوهنځي ته بریالی شوی یې او زما آی ډي هم وګورې.
هغه ویل:
ناا سولې زما انټرنټ هم ډېر کمزوری و، ښار ته راغلم، نژدې یم لخیره رسیږم، انټرنټ کلب ته، سولې بیا پوښتنه وکړه،
شمشاده ! ستاسې د ټولګي هلکان بریالي شوي دي؟
هغه ویل:
د کانکور د پایلو له اعلانه خبر شوم، نو ښار ته راروان شوی یم، له هېڅ خبر نه یم چې څوک کوم پوهنتون او کوم پوهنځي ته بریالي شوي دي.
شمشاد له سولې سره په همدې خبرو خبرو ښار ته ورسېده، انټرنټ کلب ته ورسېده، ویې لیدل چې لس نجونې او هلکان تر ده مخکې نوبت ته په تمه دي او خپلې پایلې ګوري.
د شمشاد او سولې په ګډون د هغو چې د کانکور پایلې نه وې کتلې شوې په اندېښنه کې و، زړه یې درېږده چې قسمت به یې څنګه وي او بخت به ورسره یاري کړې وي کنه؟

هغه نجونې او هلکان چې به د کانکور په ازموینه کې د خپلې خوښې پوهنځیو ته بریالي شوي و، ظاهراً به خوښ ښکارېدل او ملګرو به یې ورته مبارکیانې ورکولې او هغو سره به چې بخت یاري نه وه کړې نو خفه به له انټرنټ کلبه راوتل، آن ځینو پسې به یې له ټوکو ملګرو نارې وهلې چې فلانی د خپل کور پوهنځي ته بریالی شوی دی.
شمشاد ددې خبرو په اورېدو سولې ته ویل:
آې ! ډېر هلکان او نجونې د خپلو خوښو پوهنځیو ته ندي بریالي شوي، چې له انټرنټ کلبه راوځي خپه روان وي، هلکان مسخرې پرې کوي، سولې شمشاد ته ډاډ ورکړ ویل یې:
هغوی به ستا په څېر تکړه نه وي او نه به یې هم ستا په څېر پوښتنې ځواب کړي وي ځکه یې پایله ښه نده او په ازموینه کې نه دي بریالي شوي
شمشاد ویل:
اې سولې زما نوبت ده زه ورځم خپله او ستا ای ډي ګورم، نور یې هم د زړه دربار زیات شو، انټرنټ کلب ته دننه شو.
لومړی یې د سولې ای ډي انټرنټ کلب ته ورکړه، مسؤل کس په خندا ورته ویل:
وروره دا ای ډی د چا ده؟
شمشاد ورته کړل:
دا مې د ګاونډي د لور آي ډي ده،
هغې راته راکړه چې زما پایله هم وګوره
د انټرنټ کلب مسؤل ویل:

ښا!! نو ځان دې له شيريني ورکولو خلاص کړ، ډېر ډېر دې مبارک وي، سوله د فتح خان لور د بغلان پوهنتون د ادبياتو او بشري علومو پوهنځي پښتو څانګې ته د ۲۴۰ نومرو په درلودو سره بريالۍ شوې ده، بيا يې په خندل شمشاد ته ويل:
زما له لوري هم دې خور ته مبارکي ورکړه، ښه پوهنځي ته بريالۍ شوې ده
د شمشاد چې له ډېرې خوشالۍ زړه ټوپونه وهل مننه يې ترې وکړه او بيا يې خپله اي ډي شمېره ورکړه
هغه دا ای ډي هم وکتله، په ځير ځير يې شمشاد ته وکتل، مسکی شو، ويل يې
شمشاد يې؟
شمشاد ورته سر وخوزاوه، بيا يې په خندا ويل:
هو شمشاد يم، ولې څه شوي نه يم بريالی شوی؟
د انټرنټ کلب مسؤل مسک شو، بيا يې ورته کړل:
څومره شيريني راکوې چې درته يې ووايم؟
شمشاد په زړه کې خوښ شو، دوکاندار ته يې ويل:
ته يې ووايه څومره شيريني چې غواړې درکوم يې، هله نو زر کوه، زړه مې ټوپونه وهي، وروره مه مې زوروه
دوکاندار په خندا شو، شمشاد ته يې وکتل، ويل يې:
هلکه! د ۲۲۷ نومرو په درلودو سره د بغلان پوهنتون د ادبياتو او بشري علومو پوهنځي پښتو څانګې ته بريالی شوی يې، په خندا يې بيا ويل:
هلکه دا سولې سره ټولګيوال شوې، هرڅوک چې وي وبه يې هڅوه چې پوهنتون ووايي ځکه ډېر پښتانه لورګانې نه پرېږدي چې

پوهنتون ووايي
شمشاد په خپل ځای کې يوه شېبه حيران ودرېده، د خپل کلي د نسيم خان لور ور په ياد شوه چې پلار يې پوهنتون ته تر بريالي کېدو نه وه پرېښې چې درس ووايي او لور ته يې ويلي و چې که پوهنتون ووايې نو خلک به ورپسې ډول ډول خبرې جوړې کړي.
دوکاندار شمشاد ته وکتل، تندی يې ګونځې شو، ويل يې:
هلکه تا دا ګڼه ګوڼه نه وينې او ولاړ يې دلته په دوکان کې سوچونه وهې؟
شمشاد خپل جېب ته لاس کړ او پنځه سوه افغانۍ يې دوکاندار ته ورکړې، ويل يې:
وبښه استاده پام مې نه و
په بېړه له دوکانه ووت، د مارکېټ دوهم پوړ ته پورته شو او خپل ټيلفون يې له جېبه راوويسته، غوښتل يې سوله وزوروي چې څه وايي؟
شمشاد د سولې ټيلفون ته زنګ وواهه، تر سلام او ستړي مه شي وروسته يې وخندل، سولې ورته ويل:
شمشاده خانده مه، هله نو ژر راته ووايه چې د کانکور پايله څه شوه؟ زه کوم پوهنځي ته بريالۍ شوې يم او ته کوم پوهنځي ته؟
شمشاد هڅه کوله چې سولې ته ځانه غوسه وښيي، په لوړغږ يې ويل:
هی! هی! هی!
چندان ښه پايله نده
سولې څنګه څنګه کړل، خو شمشاد په ځواب کې ورته ويل:

ناا ستا قسمت ښه دی، هسې دې نوم سوله ده، ستا نوم باید
طالع منه وای ، سولې بیا ورته په غوسه ویل:
شمشاده خوشې خبرې پرېږده، ژر راته ووایه چې څه شوي دي؟
شمشاد خبرې پیل کړې، خبرو ته یې سوله ځېر وه او ټیلفون یې
په خپل غوږ نښلولی و، شمشاد نه غوښتل چې ژر سوله خبره
کړي چې د بغلان پوهنتون د ادبیاتو او بشري علومو پښتو
څانګې ته بریالۍ شوې ده خو سولې بیا خپلې دوه پښې په یوه
موزه کې کړې وې چې هله شمشاده ژر راته ووایه چې زه کوم
پوهنځي ته بریالۍ شوې یم.
شمشاد سولې ته کړل،
اې ! ماته شیریني راکوې چې پایله دې درته ووایم
سولې په کړس وخندل، تر څو چې شمشاد خبره کوله خندا یې
نوره هم ډېره کړه، بیا یې ویل:
شمشاده ! زما اود ا ستا ترمنځ نو چا حساب کړی، زوروره هره
شیریني چې غواړې درکوم یې، آسمان ته یې وکتل چې د پسرلي
وربځې پکې یوخوا او بل خوا ځي،
مرغان یې ولیدل چې د وربځو ښایست ته یې طبعیتي اتڼونه
پیل کړي و
شمشاد ورته ویل:
زه یې درته وایم چې ته کوم پوهنځي ته بریالۍ شوې یې
سولې وخندل ویل یې:
ناا زه خپل پایله نه غواړم اول ته راته ووایه چې ته کوم پوهنځي
ته بریالی شوی یې؟

شمشاد خبرې یو او بل خوا ته بوتلې، نورې خبرې یې پیل کړې،
بیا یې په مینه سولې ته کړل:
اې ! تاته دې ډېر ډېر له زړه مبارک وي خو د پوهنځي نوم یې
ورته وانخیسته، له سولې یې د ژمنې غوښتنه وکړه
سولې ویل:
اې زوروره ته کومه او د څه شي ژمنه رانه غواړې
شمشاد اول وبنګېده او بیا یې:
ژمنه راسره وکړه چې پوهنتون به وایې او پلار به دې پرېږدي
چې پخیر سره دې زده کړې وکړې، سولې ښه ډېر وخندل، بیا
یې شمشاد ته کړل:
شمشاده ما نو هسې د ټوکو لپاره ازموینه نده ورکړې، پوهنتون
وایم، ورځې او شپې مې په درس ویلو تېرې کړي دي، زحمتونه
مې ګاللي، په یخو ورځو کې به زرنج کې ښار ته تلم، کانکور ته
مې چمتووالی نیوه او درس مې ویلې، بیا یې په خندا ویل:
اې ! پلار مې راسره ژمنه کړې چې پوهنتون دربانده وایم، هغه
له ما اوتا نه زیات وارخطا دی چې د کانکور له پایلې مې خبر
شي، بیا یې ویل:
شمشاده ! پلار مې راسره ژمنه دا هم کړې چې که پوهنتون ته
بریالۍ شوم د یو لک افغانیو طلایي لاکټ راته اخلي.
شمشاد وخندل ویل یې:
غوړي لا غوړي، کار خو ستا جوړ دی سولې، پوهنتون ځانته
وایې او پلار دې درته انعام د یو لک افغانیو لاکت اخلي.
سولې شمشاد ته په غوسه ویل:

خبرې مه اوږدوه، که لاکټ هم راته واخلې ستا ګټه ده او که بل څه هم، زه د چا یم؟ خو ستا یم کنه نو ته ولې داسې ګډوډ لګیا یې، هله نو ژر راته ووایه چې زه کوم پوهنځي ته بریالۍ شوې یم.

شمشاد ورو ویل:

وایم یې درته خو خبره داده چې زوروم دې، ستا له زورولو هم زه خوند اخلم، مینه همدې ته وایي کنه وه سولې، هغې وخندل، نانا یې کړل، په غوسه یې شمشاد ته ځواب ورکړ،

چې ژر راته ووایه تر دې نورې خبرې مه اوږدوه

شمشاد ورته په ډېرې مینې ویل:

سولې ته دې د خپلې خوښې پوهنتون او پوهنځي ته بریالۍ شوې یې نور یې څه کوې، غم زما ده، خو هغې په بیابیا غوښتنه کوله چې شمشاد دې ووایي چې کوم پوهنځي ته بریالۍ شوې ده؟

شمشاد اړ شو، رېښتیا یې ورته وویلې، ویل یې:

سولې ته د بغلان پوهنتون د ادبیاتو او بشري علومو پوهنځي پښتو څانګې ته بریالۍ شوې یې تاته دې ډېر ډېر مبارک وي، پخیر سره یې ووایې او ترې فارغه شې خو چې فارغه شوې بیا نو.

سولې ویل:

اې ته رېښتیا وایې، هغه ځواب ورکړ:

هو رېښتیا وایم، باور نه کوې سولې، ما نو تاته کله دروغ ویلي؟

سولې ویل:

مننه سلامت اوسې، بیا یې هغه ته کړل، ښه چې پوهنتون ووایم او فارغه شم نوبیا به څه وشي؟

شمشاد په خندا ورته ویل:

بیا به نو لخیر زما شې، نور د څه شي غم ده، غم غم همدا ده سولې ډېر ډېر وخندل، هغه ته یې په ډېرې خندا سره ویل:

شمشاده زوروره تانو څه فکر کړی چې پوهنتون خلاص کړې د فتح خان لور، سوله ګله به دومره ژر درکړي او واده به یې کړې؟

شمشاد ویل:

ولې نو څه وکړم، د آسمان ستوري ریبارۍ ته درولېږم او که دې په تمه ځان زوړ کړم؟

د هغې خندا نوره هم زیاته شوه، تر یو څه ځنډ خندا وروسته یې ویل:

د سولې خپلول او ودول ډېر اسانه کار نه دی، چې د فرهاد په څېر راپسې غرونه سوري نه کړې او د سیف الملوک په څېر راپسې د اوسپنې پنې زړې نه کړې نو خپله به مې هم نه کړې

شمشاد غلی شو، بیا یې ویل:

اې ! چې پوهنتون ته بریالۍ شوې نو سر له اوسه دې سویه لوړه شوه، د خانۍ خبرې دې پیل کړې، دا ته څه کوې، چې رېښتیا په ما همدا چل ونه کړې ، سولې ویل:

تا نو اوس خبره پیدا کړه، ټوکې مه وکړې دا خبره اوږده نه کړې شمشاده مینه درسره لرم، ګوره زړه کې دې – دې خبرو ته ځای ورنکړې، بیا په خندا شوه ویل یې:

زوروره زه دې په خبرو کړم پوښتنې مې له یاده ووتې، نورې خبرې درنه نه اورم هله نو اوس راته ووایه چې ته کوم پوهنځي ته

بریالی شوی یې؟
شمشاد غوښتل چې په ځان مینه سوله وزوروي ویل یې:
نیا مې آمنې ریښتیا ویلي و چې خوار په هندوستان هم خوار وي، هغې یې خبرې پرې ور پرې کړې، شمشاد ته یې کړل چې زه متلونه نه اورم، ادبیاتو ته بریالۍ شوې یم، متلونه هلته زده کوم، ژر راته ووایه چې ته کوم پوهنځي ته بریالی شوی یې؟
شمشاد ویل:
وایم یې، اې! زه هم دبغلان پوهنتون د ادبیاتو او بشري علومو پوهنځي پښتو څانګې ته بریالی شوی یم، بیا یې په خندا سولې ته کړل، وروسته تر دې نو په تا د مینتوب تر څنګ ستا ټولګیوال هم یم.
هغه خوشاله شوه، ژر یې شمشاد ته مبارکي ورکړه، ویل یې:
ګوره په مخ مې د خوشالۍ اوښکې راروانې شوې، له ځانه ستا په بریالیتوب خوشاله شوم.
بیا یې ویل:
ستا دې په مخه ښه شي زه مې مور باندې د خپلې بریا زېرى کوم، پلار نه مې شیریني اخلم، برېښنا او نورو ټولګیوالو ته مې هم زنګ وهم چې هغوی کومو پوهنتونونو او پوهنځیو ته بریالۍ شوي دي
شمشاد د مارکېټ له دوهم پوړه راکوز شو، له خوشالۍ په جامو کې نه ځایده، فکر یې دا و چې په دې ښار کې نو تازه اعلان شوی پاچا شمشاد دی او ټول شته ښاریان یې له امره سرغړونه نه شي کولای، خوله یې له خندا ډکه وه، هرچا سره به یې چې سترګې مه شي کوله خندل به یې او بیا به یې زیرى پرې

کاوه چې زه مې د خپلې خوښې پوهنځي ته د ډېرو نومرو په تر لاسه کولو سره بریالی شوی یم
شمشاد ژر ژر تر کوره ځان راورساوه، ملالۍ مور باندې یې زېرى وکړ چې د خپلې خوښې پوهنځي ته یې بریالی شوی دی، د ملالۍ له سترګو هم د خوشالۍ اوښکې روانې شوې، که څه هم ملالۍ څلور زامن یې نا لوستي و خو د پوهې په قدر ډېره پوهېده، شمشاد یې غېږ کې کلک ونیوه، ځان ته یې نژدې کړ، ویل یې:
شمشاد جانه د زریالي او توریالي لالا هیلې دې پوره کړه، هغوی به هر وخت ویل چې شمشاد تکړه دی، کاشکې هغوی ژوندي وی او تاته یې له نژدې مبارکي درکړې وای، ملالې دا خبرې شمشاد ته وکړې، له سترګو یې د غم اوښکې راغلې خو شمشاد په خپله خوشالۍ کې و، سوچ یې دا و چې د مور په مخ یې هم د خوشالۍ اوښکې راروانې دي.
شمشاد په دې ورځ د ځان لپاره سرکښه او د دنیایي هر امره مافوق پاچا و، د مور له زړه یې څه خبر و؟
مور یې شمشاد ته وکتل چې خوښ دی او بیا یې په خپلو روانو اوښکو سوچ وکړ د ځانه سره یې ویل:
ځمکه هغه سوځي چې اور پرې بلېږي.
شمشاد ته یې ویل:
بریالي لالا ته دې زنګ ووهه، خبر یې کړه، ډېر به خوشاله شي، چې ملي اردو ته روان و ما باندې یې سپارښتنه کوله چې په شمشاد درس وایه او هڅوه یې.

جانباز اکا زه د کانکور په ازموینه کې د خپلې خوښې پوهنځي
ته بریالی شوی یم
جانباز وخندل، شمشاد حیران شو چې جانباز څه ته خاندي؟
پوښتنه یې وکړه چې جانباز اکا ته ولې خاندې؟ زما په خبره کې
د خندا څه شته؟
هغه نوره هم خندا ډېره کړه، ویل یې:
شمشاده ساده ګله! په دومره خوشالۍ دې راباندې زېری وکړ،
ما فکر وکړ چې څومره غټ کار به شوی وي؟ اخر دا هم زېری شو
چې ته دې د خپلې خوښې پوهنتون ته بریالی شوی یې او
خوشاله یې؟
ساده ګله په پوهنتون موهنتون دې نه یم خبر، دا بیکاره خبرې او
کارونه پرېږده، هلکه پیسې پیدا کړه، اوس ددې وخت دی چې
پیسې پیدا کړې، بیا یې له جېبه د نصوارو قطی راوویسته او د
قطي په هنداره کې یې خپله څېره ولیده، یوه کپه نصوار یې
خولې ته واچول ویل یې:

چې مې په جیب کې دولت ډېر و
خپل یې لاڅه چې د پردو خپل شوی ومه

دې غزل کې ډېرې خبرې شته دي، وګوره پیسې هم عزت دی، هم
شان دی او هم شوکت، شمشاد ورته وکتل، خپه شو، ویل یې:
جانباز اکا! دا غزل نه دی دا ټپه ده
هغه ورته په غوسه ځواب ورکړ:
غلی شه، د مشر خبره غلطه ده او ستا سمه؟ بیا خوشاله هم یې
چې د خپلې خوښې پوهنځي ته بریالی شوی یم او پوهنتون

هغه بیرون ووت، ځینې کلیوال ملګري یې خبر کړل چې د خپلې
خوښې پوهنځي ته بریالی شوی دی، د هغو نورو کلیوالو
پوښتنه یې هم وکړه چې د کانکور ازموینه یې ورکړې وه، هغه
خوښ و چې په دې ازموینه کې یې د بخت ښېرۍ میره وه او
بریالي شوي و.
بریالي ته یې زنګ وواهه، تر سترې مه شې وروسته یې پرې
زېری وکړ، د خپلې بریا یې خبر کړ، ویل یې:
لالا ستا هڅو رنګ راوړ،
زه د بغلان پوهنتون، پښتو ادبیاتو ته بریالی شوم
بریالي شمشاد ته ویل:
لالا دې جار سي، درس دې وایه د پیسو د پیدا کولو غم مه
کوه، لس ورځې وروسته مې تعلیمي دوره خلاصیږي، لخیره
۲۷۰۰۰ افغانۍ درلېږم، شل زره یې جانباز اکا ته ورکړه،
درې زره یې ته ځانه ته واخله او څلور زره افغانۍ یې ملالې ادې
ته ورکړه، بیا ورته بریالي ویل:
شمشاد جانه په مخه دې ښه، دلته مونږ پټ په ټیلفون کې
غږیږو، اجازه نه لرو چې د ځانه سره دې ټیلفون ولرو،
نو دواړو سره مخه ښه وکړه
شمشاد د کلي د دوکان په لور روان شو، غوښتل یې د سولې
دروازه ووینې، په دروازه یې د سولې مینه ماته کړې، مخکې تر
دې چې د کلي دوکان ته ورسیږي جانباز اکا یې په مخه ورغی،
هغه شمشاد ته ویل:
هلکه څنګه خوشاله ښکارې؟
شمشاد غلی شو، ویل یې:

وایم، ځومره وچ سترګي يې، راته وايي چي دا غزل نده ټپه ده،
ټپه يې څه شی وي د خدای ساده، شمشاد جانباز اکا ته ويل:
سمه ده اکا ته بیخي ښه پوهېږې ځکه د رحمانان بابا شعرونه
شمشاد ډېر لوستی و، د جانباز اکا ددې خبرو په اورېدو يې دا
شعر په زړه کې دکلمه کړ خو هغه مشر و هېڅ يې ورته ونه ويل:

نصیب د دانایانو په کتاب دی
د احمق ځواب په نه ځواب ځواب دی

جانباز له ځانه سره وغړمبېده،
په غوسه غوسه يې ورته وکتل او ترې روان شو
شمشاد يې له ملګرو سره په کلي کې دورې ووهلې، يوه پر بل
زېري کول چي زه د پلاني ولايت پوهنځي ته بريالى شوی يم، په
کلي کې به د هغو په تندي دولس بجې وې چې په کانکور کې د
خپلي خوښې پوهنځي ته نه و بريالي شوي
سولې او شمشاد پوهنتون کې نوم ليکنه وکړه،
تله راتلل يې پوهنتون ته پيل کړل
د پوهنتون لومړۍ ورځې وې، هغوی دواړه نابلده و، ددوهم او
دريم ټولګيو پوهنپالانو به پوهنتون ته په کانکور کې په تازه
رابريالي شوو نجونو او هلکانو مسخرې کولې، ځينو به يې
ويل:
هلکانو غټ غټ مه کېږئ لامو نوم په پنسل د پوهنتون په
حاضرۍ کې نوشته دی، ځينو نورو به ويل:
تاسې ټول د تورو کارغانو په څېر ياستئ، هرڅه درته بل ډول
ښکاري، يو نيم استاد به هم ورته له ټوکو يادونه کوله چي
درسونه وايئ کنه نو په ازموينه کې به ډراپ شي، ورو ورو د

پوهنتون له چاپېريال سره هم بلد بېدل او هم له هغه حالته وتل چې
په ديدن به يې کله ونو او کله هم ټولګيوالو پابندي لګوله
شمشاد د خپل ټولګي استازی هم شو ځکه تر نورو رند او
چالاکه و، کله کله به يې له سولې سره د خپل راتلونکي ژوند په
اړه خبرې او انديښنې يو له بل سره شريکولې، د پوهنتون شل
سلنه ازموينې تېرې شوې، سولې او شمشاد دواړو ښې نومرې
په دې ازموينه کې وړې وې او خوښ تر بل هر وخت ښکارېدل
بله ورځ چي د اوړي سوځنده ګرمۍ له هر ډنګر وجوده هم خولې
ويستې، له کاڼو او بوټو د ډېرې تودوښې له امله تپونه پورته
کېدل سولې او شمشاد د پوهنتون په انګړ کې سره کيسې پيل
کړې
سولې ميده ميده قدم واهه او شمشاد ته يې په ځير ځير کتل،
شمشاد هم خپلې دوه سترګې د سولې ليدو ته ځلور کړې وې.
ويل يې:
سولې ته ډېره تکړه يې، په شل سلنه ازموينه کې دې زما د تمې
خلاف ډېرې نومرې وړې دي، زه ستا په پرمختګ ډېر خوشاله
کېږم، بيا سولې ته مسکۍ شو، په خندا يې ويل:
اې ! سولې پوهېږې، ابله ورځ چي کله د ادب تاريخ نومرې
اعلان شوې، ماته زما او ستا ټولګيوال مرجان ويل چي دا سوله
درسره رقابت لري، غواړي اول نومره شي، ته ډېر کوښښ کوه،
زړه کې د مرجان د خبرو په اورېدو ډېر خوشاله شوم، دومره لکه
په لاټري کې چي راته يو لک افغانۍ راوتې وي خو هڅه مې
وکړه چي ځانه هغه ته غوسه وښيم، تندی مې تريو کړ، ورته کړل
مې:

سوله تکړه نجلۍ ده، درس وایي، زه هم هڅه کوم لخیره چې اول نومره شم، هغه هم د اول نومره کېدو تمه لري، بخت به ازمايو، وبه ګورو چې د چا د بخت بېړۍ به میره شي، سولې تندی تریو کړ، ویل یې:
شمشاده ! تا څه ټوکې پیل کړي دي، نور لکه چې ټولګې کې څوک نه و چې مرجان زما په اړه تاته غږېده، چې د سولې نومرې زیاتې دي، ډېرې نومرې یې وړي، هسې او داسې، هغه سولې ته وکتل، ویل یې:
تا نو څه فکر کړی دی چې نور څوک ستا په اړه سوچ نه کوي؟
سولې کټ کټ وخندل، د شمشاد تندي ته یې وکتل چې خولې پرې روانې دي، ورته ویل یې:
هلکه ! غم مه کوه یا ته اول نومره او یازه، خیر دی، مهمه داده چې یو د بل په دیدن سترګې رڼې کړو، بیا یې شمشاد ته کړل:
څنګه بد وختونه مو شاته پرېښودل، اې ! یادېږي دې؟ په اونیو اونیو مو یو بل سره نه لیدل، زما به ته یادېدې او ستا به زه،
هي هي یې کړل
شمشاد په پوهنتون کې یو خوا اوبل خوا وکتل، د سولې په څېره یې خپلې سترګې ورخښې کړې، ویل یې:
سولې تا نو اوس ګیلې او کیسې پیل کړې، غلې شه، اوس مو هغه وختونه شاته پرېښودل، د تېرو وخت په اړه فکر کول د وخت ضایع کول دي.
اې ! حیرانه حیرانه مه غږېږده، د راتلونکي په اړه فکر وکړه چې زما او ستا اړیکه به تر کومه وي، که مو له اړیکې څوک خبر شي څه به وشي، او ترڅو به داسې په ویرې یو د بل دیدن کوو؟

سولې ویل:
شمشاده هرڅه به سم شي، اندېښنه مه کوه، لکه څنګه چې اوس سره یوځای د پوهنتون په انګړ کې دغه ده څنګ په څنګ سره ولاړ یو همداسې به یوځای هم شو، دې وخت کې د سولې ملګرې ښکلا چې اقتصاد پوهنځۍ ته بریالۍ شوې وه، له لرې یې شمشاد او سولې وکتل، پښه نیولې ددوی خواته راروانه شوه، دواړو سره یې سترې مه شي وکړه، مسکۍ شوه ویل:
پوهنتون کې د ښوونځي په څېر خلک په خبرو پسې نه ګرځي،
بیا یې شمشاد ته ویل:
هلکه ته نو د بوسو لاندې اوبه مه تېروه، زه پوهیږم چې سوله په تا او ته په سولې ښه پوره مین یې، اړتیا نشته چې سپیناوی وکړې، خدای ج مو سره همداسې خوښ لره،
بیا یې وخندل ویل یې:
څنګه غلي دواړو ودرېدۍ، سوچ کوۍ چې زه ولې پوه شوم چې تاسو دواړو سره اړیکه لرۍ؟
د سولې له غاړې یې لاسونه تاو کړل، د شمشاد فکر چې بلې خواته شو، سوله یې په تندي ښکل کړه، ویل یې:
اې خپه نه شې، زه خو هر وخت رېښتیا وایم
شمشاد ښکلا ته وکتل، په خلاص وچلي یې ورته ویل:
سوله ستا د لاسه هېڅ ورځ نه لري، ناحقه یې زوروې
ښکلا ویل:
سوله ستا ټولګیواله، زما ملګرې، د فتح خان اکا لور او بیا یې په خندا ویل چې د ملالې ادې کشره نګور ده، که منې یې ویې منه او که یې نه منې نو تنهۍ دې خلاصې کړه، سوله له غصې

توره او شنه اوښته، شېبه په شېبه غضب کېده، ښکلا ته يې بدې بدې کتلې، ويل يې:
اې ښکلا ته لکه ماته ژرنده غړمبېږې،
خبرې دې نه دي معلومې، مسکه کېږې او خبرې کوې،
تا دې خدای ج خبره په خوله کې نه درکوي
هغې بيا خوله خلاصه کړه چې خبرې وکړي خو سولې يې خبرې پرې ور پرې کړې، ويل يې:
غلې شه، د راډيو په څېر يې خبرې دې نه خلاصېږي، يوه خبره چې خلاصه کړې بله دې تياره په خوله کې جوړه کړې وي هغه پيل کړې
شمشاد سولې او ښکلا ته وکتل، مسکی شو، په خپل مخ يې لاس تېر کړ، له کيڼ اړخه يې لاسي دستمال راوويسته او خپل خولې شوی مخ يې پرې وچ کړ، شمشاد باندې يو څه تودوښې خولې رواني کړې وې او د ښکلا خبرو داسې تر اغېز لاندې راوست چې بيخي يې په خولو کې لوند کړ، مخ يې وچ کړ، سولې او ښکلا ته يې وکتل، ويل يې:
سولې ښکلا ستا ملګرې ده، زه يې په عادت بلد شوی يم او ته يې په خوی نه يې بلده، ښه خو پوهيږې چې هغه ستا له زوروله خوند اخلي خو ته ددې په خبرو جدي کېږې، بيا يې سولې ته ور زياته کړه:
ګډه وډه مه غږېږه، زه مې ملګري نښتر سره لږ کار لرم د ژورناليزم پوهنځي ته خواته ځم، که ماته اجازه راکړې؟
سولې هېڅ ونه ويل خو ښکلا مسکۍ شوه، په لوړ غږ يې کټ کټ وخندل ويل يې:

شمشاده زه دې په جنجال واړولم او ته اوس غواړې چې ما له سولې سره په جنجال کې پرېږدې او لاړ شې، بيا غلې شوه، ويل يې:
اې! ټوکې مې وکړې ورځه شمشاده، سوله که الم شېره ده،
زه ترې يو څېک تېره يم، له دې سره په هره خبره رسېږم ورسره جوړه راځم، ته خپه نه شې
شمشاد سولې وکتل په سترګو کې يې ورسره مخه ښه وکړه او روان شو، څو قدمه شمشاد واخيستل، ټيلفون يې وترنګېده، ويې ليدل چې د نامعلومه شمېرې زنګ ورته راروان دی، ژر يې ټيلفون اوکې کړ، په ډېر درناوي سره يې ورو بلې کړل
ورور يې بريالي ورته ويل:
شمشاده ستړی مه شې زه يم بريالی
دواړو ستړي مه شي سره وکړه، له شمشاده يې د کورنۍ د ټولو غړو پوښتنه وکړه چې څنګه دي؟
هغه ورته ويل:
لالا هيڅ اند ېښنه ونکړې، له ملالې ادې نيولې تر ماپورې ټول روغ رمټ يو، بيا يې په خندا بريالي ته ويل چې لږ تا پسې خپه شوي يو نور ښه يو
بريالي ويل:
شکر دی چې ټول روغ رمټ ياستۍ، ما مو په دُعا ګانو کې له ياده ونه باسئ، بيا يې شمشاد ته ويل:
ته اوس چيرته يې
هغه ځواب ورکړ چې پوهنتون کې يم
بريالي په خندا ويل:

افرین شمشاده درسونو ته دي حاضرېږه چې په پوهنتون کې غیرحاضري ونه کړې او باید په پوهنتون کې هم د ښوونځي په څېر اول نومره شې، بیا یې بریالي ته خوشالۍ ویل:
لالا په شل سلنه ازموینه کې په ټول ټولګي کې ډېرې نومرې ما وړي او تر ما وروسته بیا د فتح خان اکا لور سولې ډېرې نومرې وړي دي، هغه هم زمونږ ټولګیواله ده، بریالی یوه شېبه چوپ شو، بیا یې شمشاد ته ویل:
هلکه سوله هم لکه چې تکړه ده، ګوره چې درنه مخکې نه شي بیا به هرچیرته وایي چې له شمشاده په پوهنتون کې مخکې یم،
بریال په خندا شمشاد ته ویل:
شمشاده ته ځان اول نومره کړه لخیره د نومیالي واده تیاروو بیا زما په پام کې ده چې تاته لوستې کوژدنه وکړم، پیدا یې ته کړه، ریباري یې په ما او ملالې ادې
شمشاد غلې شو، ویل یې:
لالا ته چې کابل ته تللی یې بیخي ټوکی شوی یې، جالبې خبرې کوې، زه پرونی ماشوم یم، له خولې مې د شودو بوی ځي، زه او کوژده لرې خبره ده، غوښتل یې نورې خبرې هم وکړي خو بریالي ورته ویل:
شمشاده د مرکزي بغلان انصاف صرافي ته مې ۲۷۰۰۰ افغانۍ درلیږلي دي، دحوالې شمېره ۱۲۳۴ ده ورشه ترلاسه یې کړه، بیا یې شمشادته ویل:
زمونږ تعلیمي دوره هم خلاصه شوه، نیم ساعت وروسته لخیره مونږ هلمند ولایت ته لیږي، دنده مو هلته شوه، زه په میوند قول

اردو کې تعین د بست شوی یم،لوا او کنډک یې لا ماته هم ندی معلوم، شمشاد په بېړه ورته ویل:
لالا په ځان دې ډېر پام کوه، جګړې زیاتې دي، هرچیرته چې دې دنده شوه، جګړو ته به نه ځې
بریالي ویل:
سمه ده شمشاده زه نو ټیلفون پرې کوم، ملګري مې غږ کوي چې راځه د تلو چمتووالی نیسو، تا په خدای ج سپارم، ټولو ته سلامونه کوه، ملاله ادې زما له خوا په تندي ښکل کړه، ورځې تېرېدې، شمشاد کورته ورسېده او بریالی دوی له کابله په الوتکه کې د هلمند شورابک سیمې ته چې هلته میوند قول اردو وه ولېږل شول
شمشاد د بریالي سلامونه ملالې او د کور ټولو غړو ته ورسول، ملاله ادې یې لومړی په تندي ښکل کړه او بیا یې د بریالي له خوا رالیږل شوې پیسې ورته وسپارلې، ملالې خپل مخ د قبلې په لوري واړوه، لاسونه یې لپه کړل، بریالي ته یې دوعاګانې پیل کړې، دومره ډېرې دوعاګانې یې ورته وکړې چې نور یې لاسونه شخ شول. تر دوعا وروسته یې پنځه سوه افغانۍ شمشاد ته ورکړې او ورته ویل یې چې غوښه دې راوړې څو بیګاته د مړو په ارواح یو دوه کاسې ډوډۍ خیرات کړئ
بله ورځ شمشاد یواځې د بغلان د سین په غاړه روان و، له ځانه سره یې سوچونه کول چې مینه او مینتوب به یې څه شي؟
د شمشاد له سولې سره ډېرې لیوالتیا اوورسره په خواکې خپله بی وسي اولاچاري داسمان په سترګو کې اوښکی وچولې، په

همدې سوچونو کې تر پوهنتونه ورسېده، سولې ورته ړه ړه وکتل، ویل یې:

شمشاده یوه پوښتنه درنه وکړم؟

هغه سر وخوزه، سولې ته یې د سر په خوزولو د هو ځواب ورکړ، هغه چې سولې ته د سر په خوزولو سره د هو ځواب ورکړ سوله یې نوره هم حیرانه کړه چې دی ولې خبرې نه کوي؟ بیا یې ویل:

شمشاده یو پوښتنه درنه وکړم

هغه ویل:

هو سل پوښتنې خو وکه

سولې ویل: ولې نن داسې حیران او زنګېدلی تر پوهنتونه راغلې، کومه خبره شوې ده؟

شمشاد چې د سولې دمینې په جال کې د یو ګیر شوی کب په څېر و ورو یې ویل:

ناا سولې نن مې له کلي تر پوهنتونه په دې فکرونه وکړل چې پاتې ژوند او مینه به مو څه شي، بیا یې ویل:

اې ! زمانه بدله شوې ده، په دې بدل وخت کې مینه او مینتوب ډېر ستونزمن دی، فولادي عزم، د غره په څېر زغم او ډېره حوصله غواړي.

سولې په کړس کړس وخندل ویل یې:

شمشاده زمانه نده بدله شوې زمانه هماغه ده هېڅ بدلون پکې نه دی راغلی، ورځ هماغه ده کال هماغه څلورفصله ده، شپه هماغه ده، لمرپر خپل وخت راخېژي اوپر خپل وخت لوېږي، زه هماغه پخوانۍ سوله یم او ته هم هماغه کلیوال شمشاد یې، اصلاً خبره په دې کې ده چې د پوهې د نشتون له امله مو خپل

دودونه پرېښې دي، ځینې ځایونو کې د نورو تقلید کوو اوپه ځینو نورو وختونو کې بیا هغه سم کارونه هم نه کوو چې ګټه مو پکې نه وي

شمشاد ویل:

هو همداسې ده، بیا یې د زړه په زور وخندل، د سولې سترګو ته یې په ځیر ځیر وکتل ویل یې:

اې ! دا به مو قسمت و چې په داسې ټولنه کې یې پیدا او مېین کړو چې پلرونه خپلې لورګانې د جنس په ډول د ولور په نامه خرڅوي، ودونه خپلو لوڼو او زامنو ته د هغوی په خوښه نه بلکې د ځان په خوښه کوي

سولې اوف کړل، ویل یې:

شمشاده ته مې نو اوس په ټپونو باندې مالګې شیندې، دا خو زمونږ د ټولنې هغه ترخه واقعیتونه دي چې ډېرې نجونې او زیات شمېر هلکان یې د ویلو جرات نه لري، نو څه وکړو، ژوند مو په داسې نالوستې ټولنه کې ده چې که پلار ته هلک او یا نجلۍ وو ایي چې په خپله خوښه واده کوم د بې ادبه او سپین سترګي نوم ورپورې کوي

شمشاد غلی و هېڅ یې نه ویل، سولې خپلو سترګو ته ټیکرې وړاندې کړ، سترګې یې وسولولې، بیا یې د شمشاد مخ ته وکتل، هغه حیران ولاړ و او د سولې د خبرو په اړه یې سوچ کاوه

سولې د خپل لاس بنګړي وشرنګول، شور یې پرې جوړ کړ، ویل یې:

غم مه کوه شمشاده دا طلسمونه به زه او ته ماتوو، مور او پلار ته درناوی لرم خو واده په خپله خوښه خپل ځان ته کوم
شمشاد کټ کټ وخندل او بیا یې سولې ته ویل:
وبه دې وینم چې څه کوې اوس خو ډېره غټه غټه غړېږې، هغه مسکۍ شوه په خندا یې شمشاد ته په ځواب کې ویل:
وبه مې وینې چې زه څه کوم، که مې درسره ژمنه پوره نه کړه نو سوله به نه یم، بیا یې شمشاد ته کړل:
زه درنه ځم ملګرې مې شغله راته په ټولګي کې په تمه ده ستا ښه وخت
څلور ورځې وروسته بیا شمشاد او سوله د پوهنتون په انګړ کې سره مخ شول،
دواړو سره سترې مه شي وکړه، شمشاد سولې ته وکتل، مخکې تر دې چې نورې خبرې وکړي دا ټپه یې ورته وویلې

دا ستا به هېر او که په یاد یم
زه چې قدم په قدم ږدم تا یادومه

سولې مخ بلې خواته واړوه ویل یې:
شمشاده ته لکه چې زما په مینه شک لرې او یا د مینې له تعریفه نه یې خبر؟
هغه په کړس خندا سولې ته ویل:
زه د مینې ماستر یم، د مینې ټول تعریفونه مې زده کړي دي، کاش بدیع او بیان د مینې او محبت په څېر اسانه وای چې پرته له زیاره مې زده کړې وای، بیا یې ویل:
مینه هغه صداقت ته ویل کېږي چې مینه وال د یوچا انځورته په ژوندۍ بڼه په خپل زړه او سترګوکې ځای ورکړي،

لکه زه او ته.
هغې وخندل ویل یې:
نا! داسې نه ده، مینه هغه حس ده، چې له یو چا سره شدیده علاقه ولري او یا مینه د زړه د تل یو آواز ده، چې د یو چا په لیدلو سره له زړه څخه راپورته کېږي لکه زما له زړه چې ستا په لیدو راپورته شوی او هر وخت رانه تا غواړي.
شمشاد وخندل ویل یې:
ګوره سولې هسې نه چې مینه دې مجازي وي؟
هغې سر وخوزاوه، رډ رډ یې شمشاد ته وکتل، بیا یې پوښتنه وکړه، اې مجازي مینه څه ته وایي.
شمشاد د پوهنتون په انګړ کې یوخوا او بل خوا وکتل بیا یې ویل:
مجازي مینه هغې مینې ته وایي، چې پای ته رسېدونکې ده او دا مینه له ځان سره هر ډول درد، سختي، او ناخوالې لري؛ خو د داسې مینې پای ډېری وخت بې پایلې او یا هم خواشیني وي خو الله ج دې زما او ستا مینه داسې نه کوي
یوه شېبه دواړه غلي ودرېدل، بیا سولې ویل:
اورېدلي مې دي چې ژوند د یو ګل په ډول ده او مینه د هغه ګل عسل ده خو شمشاد بیرته په ځواب کې ویل:
ما بیا اورېدلي چې مینه د ژوند تر ټولو لویه توانایي ده چې دا به رېښتیا وي او کنه؟
هغې سروخوزاوه چې هو دا خبره رېښتیا ده
شمشاد بیا سولې ته کړل:

اې ! زه لخیره د پلخمري ښار کې ځانته کوټه نیسم، دلته درسونه وایم، هلته کور کې سم درس نه شم ویلی، له هغې یې پوښتنه وکړه چې ستا څه خوښه ده؟

سولې ورته ویل:

بیخي ښه ده، درسونه دې وو ایه چې لخیره اول نومره شې

شمشاد په ښار کې ځانته کوټه ونیوه، دیارلس ورځې یې په دې کوټه کې تېرې کړې، د اوړي په دې تاوده موسم کې د پلخمري ګرمۍ نو کانې کولې، له پخو مارکېټونو به تاوده تپونه پورته کېدل خو دوی پکې د مجبوریت ورځې بیګا او شپې سبا کولې، بله ورځ کلي ته لاړ، لومړی ځل و چې شمشاد دیارلس ورځې له کلي لرې تېرې کړې وې، دا ځل یې یوازې خپل کور، کورنۍ او کلی یادېده او له سولې یې زړه ټول و ځکه هغه یې هره ورځ په پوهنتون کې لیده، د جمعې شپه یې کور کې له ټولو سره تېره کړه، تر غرمې یې کور کې له وریرو، نومیالي او ملالې مور سره کیسې وکړې، غرمه مهال مخکې له ډوډۍ خوړلو له کوره بیرون ووت، دا وخت نو د لمر سترګه د اسمان منځ ته راغلې وه، سیوري پر ځای ولاړ وو، ګرمي وه، داسې ګرمي چې د پوستکي لاندې یې هډوکي سوځول، ډېرې ګرمۍ په بدنونو خولې را ماتولې، ددوی کلی هم غره ته نژدې و، د نورو سیمو په پرتله په دې سیمه کې د تودوښې کچه یو څه زیاته وه، شمشاد ورو ورو د ځانه سره شعرونه دکلمه کول او د کلي د کوز سر په لور روان شو، کلي کې له شولو تاوده تاوده تپونه پورته کېدل، یو یو بزګر د خپلو کروندو په پولو د دنیا له غمو بې پروا ګرځېده، ځینو عمرخوړلو بیا سندرې زمزمه کولې او په خپل پاخه سن یې

شوخ مزاجه سندرې ویلې چې د نوو ځوانانو پاملرنه یې د ځان په لورې را اړوله، هغه د غټې ونې سیورې ته کیناست،د ونې تر څنګ سیورې ته د روانو اوبو له ویالې څخه یې څو لپې یخې اوبه مخ ته واچولې، بیا یې په مخکنۍ لمن باندې مخ وچ کړ، ورځ یې په کیسو تېره کړې وه، هېڅ کار یې هم نه و کړی خوشې په خوشې سترې ستومانه ښکاریده،ونې ته یې پورته وکتل، سوچې شو، د ځانه سره یې ویل:

دا ونه څومره ډېرې پاڼې لرې، هره پاڼه یې څومره ښکلې ده، دا وخت یې سوله ور په زړه شوه، د شونډو په څوکه یې دا ټپه تېره کړه

لکـــه د تـــوت د ونـــې پـــاڼې
دومـره ګیلـې مـې سـولې زړه کـې درتـه دینـه

یو پلو د سولې یاد او بل پلو شنو فصلونو، خوږو توتانو، یخو اوبو، د زاڼو په څېر د کلیوالو بزګرو کتارونو بیا شمشاد ته یو بل زړه راښکوونکی احساس ورکاوه، یو ساعت یې تر همدې ونې لاندې تېر کړ، بیا بېرته د کلي په لور روان شو، دیوالونو ته یې وکتل چې ګولۍ پرې لګېدلې وې او سوري سوري و، د ځینو ونو ډډونه هم بوخ بوخ و، فکر به دې کاوه چې په دې سیمه د مرمیو باران شوی، هغه د ځانه سره ویل:

اخ بدمرغې جګړې زمونږ ښایسته کلی دې څومره بدرنګه کړی دی، د کلي زړه راښکوونکي څېره مو اوس ویرونکې ده، پلې په همدې سوچونو د هدیرې په لوري وخوزېده، د زریالي او توریالي کبرونو ته ورسېده، د اوښکو په بدرګه یې ځوانیمرګو

ورونو ته ښې ډیرې دعاګانې وکړې، بیا یې د ټولې هدیرې مړو
ته د دعا لپاره لاسونه لپه کړل، ویل یې:

آســمانه لاس راکــړه درخېــژم
پـه ځمکــه ځــای د ورونــو غــم نــه راکوینــه

لږې نورې اوښکې یې هم تویې کړې، بیا له هدیرې د کلي په لور
روان شو ، مازدیګر و، شمشاد دا وخت د زریالي او توریالي غم
زاړه خو خبر لا نه و چې په همدې مازدیګر به یې د بریالي ورور
غم هم سرباری شي، ټیلفون یې وشرنګېده، وبې کتل چې نابلده
شمېرې ورسره اړیکه ټینګه کړې، ټیلفون یې اوکې کړ، د یوه
پاخه سن والا کس خبرې پیل کړې، ویل یې:
ته شمشاد یې؟
ده ورته ویل:
هو شمشاد یم، تاسو څوک یاستئ؟
هغه ورته ویل:
زه تورن جلان یم د میوند قول اردو د دریمې لوا د څلورم کنډک
ددوهم ټولي قوماندان، له هلمند ولایته مې درته زنګ وهلی
شمشاد ژر ترې پوښتنه وکړه، صاحبه ووایئ څه خبره ده؟
د تورن غږ لړزېده، ورو یې ویل:
هغه داسې ده چې، داسې ده چې، شمشاد یې خبرې ورپرې کړې
ویل یې:
څنګه چل دی هله ژر راته ووایه قوماندان صاحب، تورن بیا زړه
غټ کړ خو نه یې شو کولای چې شمشاد ته ووایي چې ورور یې
په یوه ماین چاودنه کې ژوند دلاسه ورکړی، بیا یې ویل:

هلکه مه وارخطا کېږه، وطن په مونږ او تاسو حق لري، ډیرو
ځوانانو سر په وطن کېښود او لړی یې روانه ده
شمشاد بیا په بېړه ورته ویل:
قوماندان صاحب خبرې یوخوا او بل خواته مه بیایه راته اصلي
خبره وکړه؟
د تورن چې اوښکې له سترګو روانې وې په ژړغوني غږ یې
شمشاد ته ویل:
مونږ غوښتل چې له روزنیز مرکزه فارغه شوي سرتېري د هلمند
نهرسراج ولسوالۍ جهانزیب کمپ ته ورسوو خو له بده بخته
چې د بریالی دوی په هاموې ټانک ماین چاودنه وکړه او دده په
ګډون پنځه سرتېري مو د لاسه ورکړل
شمشاد چیغې کړې ویل یې:
بریالی لالا مې مړ شوی
تورن په ژړا ورته ویل:
هو شمشاده هغه نور زمونږ په منځ کې نشته
شمشاد له تورن سره اړیکه پرې کړه، په مخ یې د اوښکو باران و
او خپل مشر ورور ننګیالی یې خبر کړ چې بریالی په ماین
چاودنه کې وژل شوی دی
کور ته روان شو، بیا زنګ راغلی، په لړزېدلو ګوتو یې بیا
ټیلفون اوکې کړ، وایې وربېده چې بیا تورن خبرې کوي، هغه
ویل:
هلکه! دوی ټول سوځېدلي دي، هېڅ پېژندل کېږي نه، مونږ
ددوی جنازې کابل ته دروړلو او سبا به یې بغلان او تخار ته

درولیږو ځکه وژل شوي څلور واړه سرتېري مو د بغلان او تخار
دي، تاسو مه راځئ او زحمت ونه باسئ.
شمشاد په زوره زوره ژړل او په منډه د خپل کور په لوري را روان
و، د کور دروازې ته راورسېده، سترګي يې په نوميالي او
ننګيالي ولګېدې چې د هغوی له سترګو هم اوښکې روانې دي
خو په زوره زوره نه ژاړي
نوميالي شمشاد په غېږ کې کلک ونيوه، دواړو سلګيو پسې
واخيستل، همدلته يې له ژړا زړونه تش کړل، ننګيالي دواړو
ته ډاډګيرنه ورکوله، څو شيبې تېرې شوې، ننګيالي شمشاد او
نوميالي ته ويل:
شپه راروانه ده، خدای ج راوستي ورځ ده، کورکي هېڅوک مه
خبروئ، راځئ چې جانباز اکا او د کلي ملک فتح خان خبر کړو،
د درېواړو له سترګو اوښکي رواني وې او جانباز دروازې ته
ورغلل، جانباز اودس کړی و او لمانځه ته روان و، ويې ليدل
چې شمشاد، نوميالي او ننګيالي ژاړي، پوښتنه يې وکړه
هلکانو څه شوي دي؟
ننګيالي خپلې اوښکې پاکې کړې، ورته ويل يې:
اکا ! د بريالي ورور په موټر ماين چاودنه کړې او وژل شوی دی،
جنازه يې آن هلمند کې ده، قومندان يې څو شيبې مخکې
شمشاد ته زنګ وهلی و، هی هی يې کړل، خپله ملا يې کلکه
ونيوه، له سترګو يې اوښکې راغلې ويل يې:
اوس بايد څه وکړو او چيرته لاړ شو ننګياله بچو؟
ساړه ساړه آسويلي يې وويستل

ننګيالي هم ورو ورو دوه درې کوکې له خولې وويستې بيا يې
ويل:
جانباز اکا د ملک فتح خان کور ته به ورشو چې جومات ته لاړ نه
شي
جانباز نوميالي او شمشاد ته ډاډګېرنه ورکوله، بيا يې د
شمشاد له غاړې لاس تاو کړ او د فتح خان تر کوره يې د هغه سر
په لاس کش کړ، ويل يې:
شمشاده بچکه مه ژاړه، دا د تقدير فيصلې دي، مرګ حتمي ده،
نوميالي د فتح خان دروازه ژر ژر وټکوله، په حويلۍ کې فتح
خان وټوخېده او بيا يې په لوړ غږ ويل:
کوم يو يې، دغه ده درغلم
تر څو چې فتح خان له دروازې راوته، ننګيالي دروازه په زوره
زوره وټکوله، فتح خان خپل بوټونه هم سم پښو نه کړل، لونګۍ
يې په لاس کې راواخيسته او په بېړه بيرون راووته، ويې ليدل
چې نوميالي، ننګيالي او شمشاد ژاړي خو جانباز حيران ولاړ
دی، هېڅ نه وايي، فتح خان ويل:
څنګه چل دی، څه خبره ده، هلکانو ولې ژاړئ، هغه خبر نه و چې
د شمشاد دوی په کورنۍ باندې يوه بله د ماتم ورځ راغلې ده
ننګيالي خپلې اوښکې پاکې کړې، زړه يې غټ کړ، بيا يې ويل:
خان کاکا د بريالي لالا دوی موټر هلمند کې په ماين ور برابر
شوی دی
تر څو يې چې خبره خلاصوله فتح خان پوښتنه وکړه چې
وضعيت يې اوس څنګه دی؟
نوميالي په ژړا ويل:

لالا مي له څو ملګرو سره يې يوځای وژل شوی دی، هغه ژوندی نه دی، شمشاد ته يې قومندان زنګ وهلی و چې جنازه يې نن شپه کابل او سبا بيا بغلان ته درلېږو

فتح خان حيران ودرېده، پرته له جانبازه يې ټولو ته ډاډګيرنه ورکړه، خپل کشر زوی عابد ته يې غږ کړ چې د ميلمستون دروازه خلاصه کړي

فتح خان ويل:

راځئ کور کې کېنئ، اوس هغه ته دې الله ج جنتونه ورنصيب کړي، ملالـه وريندار مـه خبروئ، سبا بـه يې خبره کړو، ميلمستون تـه ننوتـل، ننګيالي، توريالی او شمشـاد درېـواړه غـونج غـونج کيناستل، ژړل يې خو لـه خولـو يې غـږ نـه وتـه، اوښکي يې له سترګو سيلاب رواني وې

جانباز د نصوارو قطۍ راووېسته، يوه کپه شنه نصوار يې خولې ته واچول او بيا يې رډ رډ شمشاد، نوميالي او ننګيالي ته وکتل، رنګ يې زېړ تنبستيدلی و ځکه د شمشاد دوی په خپلوانو کې مشر سړی همدا جانباز و چې په غم او ښادۍ کې به يې نورو تر امر لاندې کار کاوه او هېڅوک نه و چې دده له خبرې دې سرغړونه وکړي، فتح خان خپل سر په زنګنو ايښی و، تر يوې شيبې سوچ وروسته يې په جانباز سترګې وګنډلې، هغه ته يې ويل:

جانبازه ! دا خو هلکان دي، راځه په دې سوچ وکړو چې سبا جنازه چيرته وکړو؟

جانباز خپل نصوار له ژبې لاندې کړل،

د جانباز په ځواب کې يې ويل:

خو کلي ته به جنازه راوړو کنه ولې څه ستونزه ده؟

فتح خان لومړی چوپ شو، بيا يې ويل:

ته خو مشر سړی يې، سر دې په هرڅه خلاصيږي، د حکومت د مخالفينو قانون خو دلته دادی چې د حکومت په ننګه د مړ سړی جنازه په کلي کې نه پرېږدي

په کوټه کې ناستو ټولو په ځير ځير ملک فتح خان ته وکتل، جانباز ويل:

هو داسې خو ده، ښار کې هم زمونږ د خپلوانو کورونه نشته، اوس به څه وکړو؟

فتح خان سروخوازوه چې دی هم همدې خبرې ته په سوچ کې دی، ننګيالي نوميالي ته وکتل خو له خولې يې غږ ونه وېسته، نوميالي له جېبه ټيلفون راووېسته، فتح خان او جانباز ته يې ويل:

زما د خسر څرګندخان کور په ښار کې دی، هغه سره به خبرې وکړو، که ستونزه يې نه درلوده هلته به جنازه ويسو او تر دريمې ورځې پورې به ښار کې واوسو

د جانباز له سترګو اوښکې رواني شوې، ويل يې:

اخ خدايه ج ! څه وخت ته دې راوستم چې هم مړ زه يم او هم پړ زه، بيا يې نوميالي ته وکتل، هغه په لاس کې ټيلفون نيولی، له سترګو يې د اوښکو سيلاب روان و، ويل يې:

ته بچيه څرګندخان ته زنګ ووهه ټيلفون ماته راکړه زه به ورسره خبرې وکړم

نومیالي د خپل خسر څرګند ټیلفون ته زنګ وواهه، ژر یې
ټیلفون جانباز ته ورکړ، مخکې تر دې چې څرګند ټیلفون اوکي
کړي، جانباز د قالیني له څنډې لاندې نصوار توف کړل بیا یې
ټیلفون غوږ ته نژدې کړ،
څرګند ویل:
نومیاله سلامونه، ستړی مه شې، څنګه یې؟
جانباز سلام او ستړي مه شي پرېښوده، په داسې حال کې چې له
سترګو یې اوښکې روانې وې، ویل یې:
څرګنده زه یم جانباز
هغه ویل:
جانباز اکا ته ښه یې، کراري ده؟
جانباز سوړ آسویلی ووېسته، بیا یې ویل:
کراري نشته، د غم لپاسه غم دی، خبره داده چې بریالی هلمند
کې وژل شوی دی، جنازه یې دلته کلي کې د حکومت مخالفین
نه پرېږدي، مونږ د ملک فتح خان په کور کې راټول یو غوښتل
مو چې سبا جنازه ستا کور ته دروړو او له هغه ځایه یې دفن
کړو، ستا نظر څه ده؟
څرګند اوف کړل، په ژړغوني اواز یې ویل:
جانبازه رېښتیا وایې؟
هغه بیرته ځواب ورکړ، ویل یې ته څنګه سړی یې دا وخت د
ټوکو نه دی، مونږ له غمه مړه شولو او ته فکر کوې چې دوی
راته دروغ وایي
څرګند ویل:

هېڅ ستونزه نشته زما کور ستا سي خپل کور دی، زه به نن شپه
ټول چمتووالي ونیسم، سبا جنازه همدلته راوړئ
د سولي ورور عابد خان له میلمستونه ووت، کور کې یې مور
او سولي ته ویل:
ډېر وران کار شوی، ټول میلمستون کې ژاړي، هغوی ترې
پوښتنه وکړه چې څه کیسه شوې؟
عابد ویل:
څه وشي، نن هلمند کې د بریالی دوی په ټانک ماین چاودنه
کړې، هغه یې له څو ملګرو سره یوځای وژل شوی دی، ورونه یې
ټول له جانباز سره راغلي او په میلمستون کې ناست دي ژاړي،
لایې مور نه ده خبره، بیا یې ویل:
بل غم داده چې جنازه یې هم په کلي کې د حکومت مخالفه وسله
وال نه پرېږدي، اوس هغوی او پلار مې په دې سوچ کوي چې
ښار کې جنازه د چا کور ته ویسي او له هغه ځایه یې دفن کړي، د
سولي مور غوټې اوف کړل، ویل یې:
ای بدبختي ملالۍ، د غم لپاسه غمونه درباندې راځي، خدای ج
غمونو ته پیدا کړې یې، سولي ته یې وکتل، بیا یې ویل:
دوه کلونو کې یې دا دریم زوی دی چې ځوانیمرګ کېږي، نور
یې له سترګو اوښکې راغلې، سوله حیرانه ودرېده، هېڅ یې نه
ویل، له سترګو یې دوه درې څاڅکي راغلي اوښکې له خپله
وروره پټې پاکې کړې، ورور عابد خان ته یې ویل:
د بریالی ټول ورونه اوس زمونږ په میلمستون کې دي؟
هغه ویل:

هو، شمشاد، نومیالی او ننګیالی همدلته دي، سترګې یې له ژړا ډکې شوې، ستونی یې سلګیو ونیوه، ویل یې:
نور خیر خو په شمشاد مې ډېر زړه بدیږي، چې میلمستون ته راننوتی نو له سترګو یې اوښکې رواني دي.
ملالۍ څو واره د کور له دروازې بیرون راووته، په سرک کې یې ښکته او پورته وکتل، اندېښنه یې شوه چې زامن یې ولې نن په وخت کور ته نه و ورغلي، نګورګانو نه یې پوښتنه وکړه چې هلکان به چیرته تللي وي؟
هغوی ورته په ویل:
مونږ نه یو خبرې،
شمشاد غرمه او نور دواړه مازدیګر له کوره وتلي دي
فتح خان له جانباز سره سوچونه وکړل، بیا یې ننګیالي ته ویل:
هلکه ته دې کور ته لاړ شه، په کور کې هېڅوک خبر نه کړې چې بریالی وژل شوی دی، نومیالی او شمشاد به همدلته پاتې شي ځکه که دوی لاړ شي، مور دې پوهیږي نو ټوله شپه به له ډېرو چیغو چیغو مړه شي
جانباز په خپل ځای کې وپشېده، ویل یې:
هلکه ننګیاله ملک رېښتیا وایي، مور ته دې ووایه چې نومیال او شمشاد د جانباز په کور کې دي، هلته میلمانه راغلي و نو جانباز دوی هم راپرې نه ښودل چې کور ته راشي.
ټوله شپه نومیالي او شمشاد د ملک په کور کې وژړل او ننګیالي بیا په چوپه خوله ټوله شپه په کور کې ژړا وکړه خو په کوټه کې ورسره میرمن یې هم پوه نه شوه چې بریالی وژل شوی او دی ورپسې ژاړي.

سهار وختي ننګیالي خپله میرمن خبره کړه چې ورور یې بریالی وژل شوی دی او جسد یې د نومیالي د خسر څرګند خان کور ته راوړي، هغه خپل اوښکې پاکې کړې، له ځانه سره یې سوچ وکړ چې ملالۍ او د کورنۍ نور غړي به یې څنګه د څرګند تر کوره بوځي؟
ننګیالی د غم سربېره په سوچونو کې ډوب و چې جانباز دروازه وټکوله، ننګیالی په دربهار بېرون ور ووت، ویل یې:
اکا جنازه خو د څرګندخان کور ته راوړو نو ادې به څنګه کړو؟
جانباز وپشېده، ویل یې:
څرګند ته وایم چې ستا مور ته زنګ ووهي او د میلمستیا په پلمه یې خپل کور ته وغواړي
جانباز خپلې عینکې په سترګو کړې، د ګوتو په زور یې د خپل ټیلفون بټنې کېکاږلې، بیا یې ننګیالي ته ویل:
هلکه! دغه شمېره ته وګوره چې د چا ده؟
ننګیالي ویل:
اکا دا د څرګند شمېره ده
جانباز ژر د څرګند شمېرې ته زنګ وواهه، ویل یې:
څرګنده! ملالۍ مه خبروه، ته ورته زنګ ووهه چې نهه بجې یې ورته میلمستیا کړې، په همدې پلمه یې کورته دروغواړه
هغه غلی شو، بیا یې ویل:
ولې اکا؟ ملاله نده خبره چې بریالی مړ شوی دی؟
جانباز ویل:
نا ا

ځرګند جانباز ته ځواب ورکړ چې ملاله به په کومه پلمه خپل کورته وغواړي

ځرګند د ننګیالي ټیلفون ته زنګ وواهه، دغټو او وړو پوښتنه یې وکړه، بیا یې ویل:

خیښې ته ټیلفون ورکړه، ننګیالي ژر ټیلفون ملالې ته ورکړ، د ملالې ملا چې ډیرو غمونو یو څه ور کوپه کړې وه، سترګو یې هم د پخوا په څېر هرڅه سم نه لیدل، ځرګند سره یې سترې مه شي وکړه، بیا یې ویل:

خېښه! دا لمر له کومې خوا راختلی چې زه دې یاد کړم او زنګ دې راته وواهه؟

هغه غلی شو، بیا یې ملالې ته کړل، زوروې ته خو له نګور ګانو نه ښې طالع لرې، لېمه دا دوه ورځې راپسې شله وه، بیخي یې په تنګ کړې وم چې ملاله مور راوغواړه، نو دادی نن مې درته زنګ وواهه، بیا یې ویل:

میلمستیا مې درته کړې، همدا اوس راروانه شه، ننګیالی هم د ځانه سره راوله چې بیا وروسته لمر تودیږي.

ملالې چې د خپل نازولي زوی بریالي له وژل کېدو بې خبره وه کټ کټ یې وخندل، بیا یې ځرګند ته کړل:

ګوره لېمه جانې ته به نومیالی ور یاد شوی وي، هسې به یې تاته ویلې وي چې ملاله ادې مې یادیږي او کور ته یې را وغواړه؟

ځرګند دومره په غم کې ډوب و چې د تمثیل لپاره یې هم شونډې سره خلاصې نه کړې څو خندا وکړي، ملالې ته یې ویل:

د هغه غم مه کوه، ته او ننګیالی راشئ چې وروسته بیا تودوښه زیاتیږي، شمشاد او نومیالی به ستا له لمسیانو او نګور ګانو سره وروسته راشي

ملالې ویل:

سمه ده، ځرګند سره یې مخه ښه وکړه

ننګیالي ژر ځان تیار کړ او له ملالې سره د ځرګند د کور په لور روان شول، په لاره کې څو ځله ملالې له ننګیالي پوښتنه وکړه چې ولې خپه ښکارې خو ننګیالي هېڅ نه ویل، د ملالې په زړه کې اندېښنه پیدا شوه، بریالی خوار یې لا په یاد هم نه و چې په هغه به څه شوي وي

نومیالی له فتح خان، جانباز او د کلي له یو شمېر سپین ږیرو سره لاړل، کلي کې یې له څو تنو پرته هېڅوک خبر نه کړل چې بریالی وژل شوی او جنازه یې په ښار کې کوي، شمشاد کور ته راغی، کوټې ته ننوت، په لوړ غږ یې چیغې پیل کړې، پوره یو ساعت یې وژړل، د زریالي، توریالي، بریالي او ننګیالي مېرمنې او ماشومان یې هم خبر کړل چې بریالی وژل شوی دی، د بریالي مېرمنې هوسۍ تر شمشاد ډېر چیغې وهلې، د خپل سر وېښتان یې شکول، ځان یې له ډاګې ډاګې واهه، دومره هوسۍ او شمشاد وژړل چې آن غږونه یې کېناستل، نور به یې چې ژړل له خولې به یې غږ هم نه وته، په کور کې ټولو ژړل، د ماشومانو چیغو ټول کلی په سر اخیستی و، د ګاونډیو ښځې راغلې ویل یې څه شوي دي؟

هوسۍ ویل:

خاورې مې په سر شوې، بريالی مړ دی، هرڅوک به چې خبرېدل
په خپله خوله به يې لاس کېښوده او ژړا به يې پيل کوله، کوڅه
کې د موټر غږ شو، شمشاد همداسې په ژړا ورغی، ويې ليدل
چې کليوال يې ريحان ولاړ دی، مخکې تر دې چې شمشاد
خبرې وکړي، ريحان په ژړا ورته ويل چې فتح خان راليږلی او
ټول راغئ چې د څرګند خان کور ته ځو، دوه بجو ته جنازه
رارسيږي
شمشاد په منډه کور ته راغی، وريندارګانې او وريرونه يې په
موټر کې کېنول، ټولو چيغې وهلې، د کوټې او حويلۍ دروازه
يې همداسې په مخ خلاصې پرېښودې، د ګاونډيانو ښځې
راغلې او ددوی دروازې يې بندې کړې، په موټر کې ناستو ټولو
ژړل، شمشاد ژړل خو غږ يې نه وته، له روان موټره دومره د
چيغو غږونه جګېدل چې فکر به دې کاوه د نړۍ غميز شور ټول
همدا دی، د څرګند کور ته ورسېدل، دا وخت نهه بجې شوې
وې، ملاله لاهم نه وه خبره چې زوی يې مړ دی، يوناڅاپه ټوله
کورنۍ يې په ژړا د څرګند په کور ورننوته، ملالې رامنډې کړې
چې څه شوي دي؟
ټولو ژړل، هېچا خپله ژړا دومره نه شوه کنټرول کولای چې ملاله
خبره کړي چې زوی يې بريالی په هلمند کې وژل شوی دی،
څرګند رامنډه کړه، ملاله يې له لاسه ونيوه، ويل يې:
خېښې هېڅ خبره نده، د بريالي په پښه يوه مرمۍ لګېدلې او
برسېرن ټپي دی، اندېښنه او ژړا مه کوئ، بيا يې ټولو ته اشاره
وکړه چې ژاړې دې نه

لېمه راغله خپله خواښې ملاله يې له لاسه ونيوله، ويل يې:
ادې مه ژاړه هېڅ خبره نده، په بريالي څه نه دي شوي
د ملالې له سترګو اوښکې روانې وې، هسې يې غمو ملا
ورماته کړې وه، ويل يې:
لېمې لورې لکه چې خاورې مې په سر شوې، زه طالع نه لرم، لکه
چې بريال زوی مې له لاسه ورکړ، بيا لږ په لوړ غږ چيغه کړه،
اوف يې کړل
ليمې يې ټيکری په سر ورواچوه او کوټې ته يې بوتله،
هغې ته ويل:
ادې ! بريالی د پلخمرې په ملکي روغتون کې دی لخيره يولس
بجو ته يې رارسوي
د څرګند کورنۍ د ملالې نګورګانې او لمسيان په ميلمستون
کې کېنول، ميلمستون د کور له کوټو يو څه لرې و د چيغو غږ
ترې نه راته
هلته نورو کم خو هوسۍ او شمشاد بيخي ډېر ژړل، په مخ يې
اوښکې د سيلاب په څېر روانې وې
شمشاد په خپل ګلکسي ټيلفون کې د بريالي عکس راوستی و،
هغه ته يې کتل او په لوړ غږ يې چيغې وهلې، تر دولسو بجو يې
چيغې ووهلې
ډېره سخته ورځ وه، شمشاد په کمه موده کې د خپل د دريم
ورور د مړينې اوريدلی و، د بريالي جسد يې لا نه و رارسولی
خو په ژړا يې کورنۍ ځانونه سترې کړل، يوازې مور يې د لېمې
خبره منلې وه چې بريالی ټپی دی ځکه خو د هغې له سترګو
اوښکې نه تلې، دوه بجې د څرګند دروازې سره اته نهه موټر

ودرېدل، په منځ کې يې امبولانس و چې د بريالي مړی پکې بار و، دا وخت په ډېرو جوماتونو کې ننګيالي او جانباز اعلانونه کړي و چې جنازه ځلور بجې کوي.

شمشاد بيرون ووته، خپل کليوال يې وليدل، حيران حيران ټول ولاړ و، دومره حيران چې که له پوزې نيول شوي وای د ځينو ساه لا وته، کليوال له امبولانسه چارپېر ولاړ و، د ځرګند کليوالو هم رډ رډ کتل، نه پوهېدل چې جنازه د چا ده، يوه له بله پوښتنه کوله چې څه خبره شوې ده، څوک مړه دي او دا جنازه د چا ده؟

تابوت له موټره جانباز، فتح خان، ننګيالي او نوميالي راکوزه کړ، شمشاد هم د تابوت يوه څنډه ونيوله خو زور يې ټول ژړا اوبه کړی و

نژدې خپلوانو او کليوالو رډ رډ کتل، اوښکې يې تويولې خو تابوت يې له موټر نه راښکته کاوه، هسې نه و چې هغوی د بريالي په مړينه خواشيني نه و خو ډار يې له دې و چې که څوک يې دلته د تابوت په راښکته کولو کې عکس واخلي او د حکومت مخالفينو ته ويسې بيا به يې کلي کې ګُزاره سخته شي، لاس تر زني ولاړ و، ځينو خو ان ژړا هم پټه کوله، د بريالي ملګري د ديوالونو سيوری ته ناست و، سرونه يې په زنګنو ايښي و، له سترګو يې بې اختياره اوښکې د سيلاب په څېر رواني وې، ډېره سخته او خواشينونکې شېبه وه

د ځرګند ګاونډيو رامنډه کړه، تابوت يې ونيوه، شمشاد حيران ودرېده، ويې ليدل چې د بريالي په تابوت د هيواد درې رنګه ملي بيرغ پروت دی، پرې ور ټيټ شو، لومړی يې بيرغ ښکل او

بيا يې د تابوت له ښيښې د بريالي مخ وليده چې د باروتو په اور تک تور شوی و، خپله ملا يې ونيوه او پړ مخې يې ځان د بريالي په مړي ورخطا که، چيغې يې کړې، وا بريالـه وروره يې نارې کړې، فتح راغی شمشاد يې غېږ کې پورته کړ، نورو ته يې ويل:

هله جنازه دننه ويسئ، وخت کم دی، ځلورو بجو ته مو د جنازې اعلانونه کړي دي، جنازه يې دننه کورته وېوړه، له مخامخ کوټې د ملالې سترګې په تابوت ولګېدې، چيغې يې کړې، د تابوت خواته يې رامنډه کړه، تابوت ته راونه رسېده، برنډه کې وغورځېده او بې هوښه شوه

ټول د بريالي په مړي راټول شول، د ټولو چيغو دوه درې کلي خبرول، د ځرګندخان مېرمنې شېبې او لور يې لېمې ژر د بورې شربت جوړ کړ، د ملالې په خوله کې يې ور وڅڅاوه، جانباز، ځرګند او ننګيالي جنازه پرېښوده او د ملالې خواته راغلل، ننګيالي ژړل هېڅ يې نه ويل، جانباز ويل:

ورينداري که وضعيت يې ښه نه وي چې ښار ته يې بوځو؟

ځرګند ويل:

ډاکټر ته به يې بوځو خو مېرمنې يې شېبې ويل:

نـاا شربت مو خوله کې ور څڅاوه، ښايي ژر په هوش راشي ننګيالی بيرته د بريالي د مړي خواته ورغی، ملا يې په دواړو لاسو ونيوه، مشر ورور يې ترې ابدي بيل شوی و نو ځکه ورته ډېره سخته وه، ژړل يې خو غږ يې نه وته، په خامکي سنډو ګنډل شوي دستمال باندې يې خپلې اوښکې پاکولې، شمشاد د بريالي سرته او د بريالي ميرمن هوسۍ يې پښوته ناسته وه،

دواړو د زړه په زور ژړلي ځکه نه يي سهار او نه يي غرمه ډوډۍ خوړلي وه، نوميالی حيران د تابوت په څنگ کي ناست او ورو ورو يي ژړل، شمشاد ځان له ډاگي ډاگي واهه، د نوميالي کوژدنه ليمه ورته راغله، هغه يي لاسه ونيوه او لرې يي بوته، هغي ډاډگېرنه ورکوله، دليمې مور په لوړ غږ جانباز ته ناري کړې، ويل:

جانباز کاکا، وا جانباز کاکا تشويش مه کوه ملاله په هوښ راغله

ليمې د دې غږ په اورېدو سره شمشاد د برنډې په يوه څنډه کېناوه، ژر د خپلي خوانبي ملالي خواته راغله، هغه يي له لاسه ونيوه او د بريالي د تابوت سرته يي بوتله، د ملالي په سترگو توره شپه وه، د غره په څېر زوی يي مړ و، څو شيبې يي وژړل، بيا يي د تابوت د مخي تختـه لرې کړه، خپل ښی لاس يي د بريالي په مخ تېر کړ، د هغه مخ د باروتو اور سوځولی و، ترڅو يي چي د بريالي څېرې ته کتل او د هغه په مخ يي لاس واهه ژړا يي نوره هم زياتېده، کوژده کړې نگور يې ليمه راغله، ملالي يي غېږ کي ونيوله، دې هم ژړا پيل کړه، ليمي چي ډېر وژړل ملالي د هغي له غاړې لاس تاو کړ، په حويلۍ کي يي ناستو ښځو ته وکتل، ويې ليدل چي د څرگند د گاونډ او د خپل کلي ټولي سپين سرې او خپلوان يې راغلي، خپه دي، هېڅ نه وايي، هره سپين سرې ښځه په خپل ځای کي ناسته او اوښکي تويوي، خپلي خپلواني او نورې زړې ښځي د ملالي خواته راغلې، اول يې د بريالي مړی او بيا يې ملالي ته ډاډ ورکول پيل کړل، ځينو سپين سرو ښځو ويل:

ملالـي خـوري مـه ژاړه د ټولـو همـدا لار ده، ځينـو ويـل: الله ج درکړې و بېرتـه يـي درنـه واخيستـه او ځينو بيا ويل د قسمت هرې فيصلې ته بايد په ورين تندي غاړه کېږو، له مرگه تېښته نشته

د ليمې مور شېبې ويل:

ملالي الله ج دې د زړه صبر در نصيب کړي، ډېره سخته ده، دا دې دريم ځوان ځوی دی چي په مرميو سوری سوری يې درته راوړي، بيا يي اوف کړل، ويل يې:

الله ج ته خپله ښه پوهېږې

ليمې خپل ليوره شمشاد او د کلي سپين سرو ښځو ملالي ته ډاډگېرنه ورکوله، هوسۍ بيا له ډېره غمه ځان له ډاگي ډاگي په ځمکه ويشته، د خپل سر ويښتان يې شکول او ساړه ساړه آسويلي يي وېستل

له مخامخ دروازې ډله ځوانان هويلۍ ته راننوتل، ننگيالی او نوميالی له جانباز سره مخکي را روان و، څرگند راغی، په لاس يي ښځو ته اشاره وکړه چي جنازه خښولو ته وړو، ننگيالی او نوميالی له جانباز او څرگند خان سره کټ ته ودرېدل، نور ځوانان تابوت ته نژدې راغلل ځکه د کلي ښځو هلته له راغلو ځوانانو مخونه پټول، ملالي چي دوی وليدل په خپل ځای کي بي د درېدو هڅه وکړه، لاسونه يي په ځمکه ولږول، په ډېر زور وهلو سره ودرېده، د تابوت په لور يي قدمونه واخيستل، د بريالي ناڅاپي مړيني يي د زړه زور اوبه کړی و، هېڅ وسه يې نه درلوده، دريم پل اوچتولو ته پاتې نه شوه او بيرته په ځمکه

راولوېده، ژر شېبې په غېږ کې راکلکه ونيوه، بيرته يې راپورته کړه، نورو ښځو هم رامنډې کړې، هغه يې تر تابوته ورسوله ملالي ورو ويل:

ننګياليه چيرته يې وړئ؟

تر څو چې ننګيالي خبرې کولې جانباز ويل:

ملالي وريندارې ورځي دومره اوږدې نه دي، دوه بجو ته مو د جنازې اعلانونه کړي و، دادی دوه نيمې بجې دي، تودوښه هم ډېره ده، خلک له لرې سيمو راغلي دي، ناوخته ده، بيا کلو ته موټر هم نه ځي نو جنازه به لږ وخته وکړو، ترڅو يې چې خښوو نو مازديګر کېږي.

ملالي چيغې کړې، ويل يې:

مانه مې بريال زوی مه وړئ، زه بې برياله ژوند نه شم کولای، وا برياله سر دې راپورته کړه ټول خپل او خپلوان دې ديدن ته راغلي دي

ننګيالی او نوميالی حيران حيران غلي ولاړ و هېڅ يې نه ويل، د جانباز له سترګو اوښکې راغلې، په خپل ځای کې کېناسته،لږ په لوړ غږ يې ژړا پيل کړه، بريالی که هرڅنګه و خو په جانباز ډېر ګران و، پنځه دقيقې يې هېڅ خبرې نه وکړې، بيا يې ويل:

ملالي! زما چې دومره زړه خپه دی، پوهېږم چې ته ډېره خپه يې، دده په مړينه ټول کليوال او خپلوان خپه دي خو څه وکړو، ټول مرو، څوک مخکې او څوک وروسته، ملالي ته يې ويل:

همت دې د زمري کړه، پوهېږم د اولاد د مړيني درد تر هره درده ډېر زور غواړي، اوس خير دی ملالي وريندارې ته راشه او د وروستي ځل لپاره د بريالي ديدن وکړه چې بيرون خلک جنازې

ته په تمه دي، هغې دوه سوې سوې چيغې نورې هم وکړې خو په خپل ځای کې وخوزېده او د تابوت په لور يې د تلو هڅه وکړه، ننګيالي رامنډه کړه او د مور له اوګې لاندې يې شو، ژر يې د تابوت سرته ور وسته، له ولاړې يې د بريالي په باروتو سوځيدلي مخ ته وکتل، ښايسته بريالی د باروتو اور داسې تک تور کړی و لکه تازه چې دې د سکرو له کانه راويستلی وي، د مخ د ځينو برخو پوستکی يې هم نه و،ملاله پرې ور ټيټه شوه، ننګيالي ته يې ويل:

زويه ته يې دا د تابوت تخته لرې کړه

ژر جانباز او ننګيالي د تابوت تخته لرې کړه

ملالي د بريالي په مخ خپل ښی لاس کېښوده، ژړا يې څو چنده زياته کړه، په مخ يې بې شماره اوښکې روانې شوې، څو شېبې يې سوې سوې کريغې وکړې او بيا يې په خپل لاس د تابوت تخته بېرته پرې ور کېښوده، ايسته ايسته يې وکتل، په هوسۍ يې سترګې ورخښې کړې، ويې ليدل چې په لوړ غږ چيغې وهي، دومره په لوړ غږ چې آن د کلي په کوز سر کې يې هم خلک خبرول، ملالي هوسې ته لاس وخوزاوه، ځان خواته د راتلو اشاره يې ورکړه، خو هغه د بريالي غم په ملا ماته کړې وه، پرته له بې روحه جسده يې نور هېڅ شي ته پام نه و، د ملالي زړه په باروتو د سوځيدلي ځوی جسد او نګور سوو سوو چيغو بيخې خپه کاوه، شېبه په شېبه يې خپګان ډېرېده، هوسې ته يې غږ کړ، هغه يې خواته را روانه شوه، ويل يې:

ملالي مورې څه وايې؟

هغې په ژړا ويل:

هله لوري همت دې له لاسه مه ورکوه، له غیرته کار واخله او راشه د خپل بریالي وروستی دیدن دې وکړه چې کلیوال جنازې ته په تمه دي، هوسې له ولاړې د بریالي مخ ته وکتل چې ټول د باروتو اور سوځولی دي، بیا غلې هماغلته کېناسته

جانباز ویل:

تاسو خو مړی وکوت، نو مونږ به جنازه ویسو، ټولو د سرپه خوزولو سره د هو ځواب ورکړ، جانباز له ښځو لرې ولاړو ځوانانو ته هم د لاس په خوځولو اشاره وکړه چې رادې شي، هغوی چې راغلل، بیا یې ویل:

هلکانو جنازه پورته کړئ چې خلک ډېر په تمه دي، تابوت ته ننګیالي او نومیالي هم اوږه ورکړه، کله چې هغوی جنازه پورته کوله نو د شمشاد، ملالې، هوسۍ او نورو چیغې څو برابره زیاتې شوې، فکر به دې کاوه چې ټول کاڼي، بوټي، دیوالونه او په دې کلي کې شته موجودات خپه دي او د بریالي په مرګ کریغې وهي، هغوی جنازه پورته کړه، وار په وار چیغې ډېرېدې، تر څو چې ځوانانو جنازه له حویلۍ بیرون ویسته، هوسۍ او ملاله دواړه بې هوښه شوې، د کلي ښځې په هغوی ورټولې شوې، ځینو ویل:

نظم یې ونیسي، او ځینو نورو ویل چې د بورې شربت یې په خوله کې وروڅښوئ

جنازه یې هدیرې ته ورسوله، نومیالي او ننګیالي په هدیره کې دومره وژړل چې جنازې ته راغلي کسان یې ډېر له ځانه سره په ژړا کړل

دیني عالم مولوي احساس چې کلونه وړاندې یې ددوی په کلي کې امامت کړی و، د قبر(کَبر) په سره د وعظ او نصیحت لپاره پورته شو، ویل یې:

وا خلکو! بریالی ډېر نېک هلک و، هروخت به یې لمونځ د کلي په جوماټ کې په جماعت سره ادا کاوه، صالح ځوان و، د چا په کار کې یې کار نه درلوده، غیرت یې بې جوړې و، په وطن او خلکو یې زړه سوځېده الله ج دې ورته دا کَبر د جنت له باغچونه څخه یوه ښایسته باغچه وګرځوي، بیا یې په هیواد کې روانو ناخوالو ته په اشارې سره ویل:

وګورئ دا څه حال دی، په یوه او بل نامه وژل کېږو، هم مو مړي بې قدره دي او هم مو ژوندي بې قدره دي، ترڅو به مو دا حال وي او تر کومه به همدا سې د سپین او تور په نامه وژل کېږو، ګناه مو څه ده، بیا یې ویل:

وخت کم دی زه ډېرې خبرې نه اوږدوم خو دومره وایم چې هره خوا مسلمان، افغان او بیا په ځانګړې ډول پښتون وژل کېږي، د خپلې خبرې د تاید لپاره یې ویل:

د کافرې پښتونخوا پښتون کافر دی
قتل عام یې دی روا پښتون کافر دی

نور یې وروستی دعا وکړه، کبر کیندونکو خپل بېلونه وټنګول او بریالی یې تر انبار خاورو لاندې کړ، ټول خپه روان شول، فکر به دې کاوه چې د وخت شاهان همدا و او کوم رالوتي باد یې پاچاهي ړنګه کړې ځکه بېواکه په لار روان دي، هېچا خبرې نه کولې، د سرو آسویلو غږونه اورېدل کېږي او له خپګانه د هریوه په وچلي دولس بجې وې، مخکې تر دې چې ننګیالي دوی له

هد يرې راوګرځي هوسۍ په هوښ راغله او ملاله بيا تر ناوختي هماغسي بې هوښه وه، په همدې شپه ملاله، زامن، نګورګاني او لمسيان يي ټول د څرګند په کور کې پاتي شول، پرته له ماشومانو نورو ټولو دا شپه همداسې په آهونو او غم په ويښه تېره کړه، سبا سهار وختي مخ په خپل کور وخوزېدل، هلته نو بيا د حکومت حاکميت نه و، ننګيالي دوی نه شو کولای چې په جومات کي د خپل وژل شوي ورور بريالي فاتحه واخلي، نيم او نيمکله خپلوان يي کورته راغلل او د فاتحي مراسم يي په کور کي ترسره کړل، د بې وسۍ له امله يې په دريمه ورځ خيرات هم ونکړ.

اته ورځي تېرې شوې، د شمشاد په ګډون ټول د بريالي په غم خپه و، د بريالي مړينه د شمشاد لپاره يو غم، پوهنتون کي غيرحاضري يي بل غم او له سولي بې خبره يې بيا بل غم و چې شپه په شپه يي تشويش ډېرېده.

سولي ته هم شمشاد ډېر يادېده، انديښنه يي وه چې وضعيت به يي څنګه وي څکه مور يي ويلي و چې د بريالي د مړيني په ورځ د شمشاد وضعيت سم نه و او ډېرې بدې ورځي يي کولي، خپل ټيلفون يي راواخيسته، زړه نا زړه يي د هغه ټيلفون ته زنګ وواهه، شمشاد ټيلفون اوکې کړ، ويل يې:

بلي سولي سلامونه!

هغي ستړي مه شي ورسره وکړه، ويل يي:

شمشاد جانه خدای ج دې بريالي لالا ته جنتونه، تاسي او ستاسي کورنۍ ته دې د زړه صبرنصيب کړي، مرګ حق دی، ټول مرو خو څوک مخکې او څوک وروسته.

هغه ترې مننه وکړه، په ژړغوني غږ يي ويل:

سولي مننه، والا ډېره سخته ده، خدای ج دې چاته د خپل ورور غم نه ور ويني، سړی غوټ په ملا ماتوي، زه مې د لالاګانو مړيني داسې کړی يم چې لاره رانه ورکه ده، اوف يې کړل نور غلی شو

سولي ورته کړل:

اې ! خير دی ډېره انديښنه مه کوه، يوازې تاسي خپه نه ياستئ، تاسو سره په دې غم کي ټول کلی او خپلوا ن شريک دي، قسم دی چې زه،هم ډېره خپه يم شمشاد ورته کړل:

پوهېږم سولي، ستا پلار هم زيات زحمت وويسته، په هماغه شپه چې بريالی لالا مړ شوی وا و جنازه يي په کابل کي وه، مونږ ستاسو په ميلمستون کې وفتح خان اکا هېڅ ويده نه شو

سولي ويل:

شمشاده ! هره ورځ وژل کېږو، له مرګه تېښته نه کېږي، بيا يې هی هی کړل

شمشاد زړه غټ کړ، ټوله دنيا يې په خپل غم کې له ځانه سره شريکه کړه، د زړه په زور يې ويل :

نه سولې نه، زه يوازې نه يم، د مرګونو لړۍ روانه ده، دا د هر کور کيسه ده، هر ځوان همداسې ورونه لري، مور لري، خويندې لري، ميرمن لري، اولادونه او خپلوان لري، هره ورځ په ګڼو کورونو کې همدا حال دی، له څلورو پېړيو راهيسې د يوه او بل په نامه وژل کېږو، وينه مو ارزانه ده د سولې په سترګو کې اوښکې ډنډ شوې، ويل يې:

هو داسې خو ده، هېڅ کورنۍ بېغمه نده او روانو بدبختيو

هېڅوک بې داغه نه دي پرېښي خو بریالی لا ځوان و، د مرګ وخت یې نه، الله ج دې ورته هغه دنیا ګُل او ګلزار کړي، شمشاد زړه غټ کړ، سولې ته یې ویل:

مونږ او زمونږ په څېر د ګڼو کورنیو ژوند له همداسې زړه بوږنونکو تراژیډیو او پېښو سره ملګرتیا کوي، اوږه په اوږه ورسره مخ ته ځي، کاش، زما د ورور مړینه وروستۍ شي، کاش بیا تورسرې مېرمنې د خپلو خاوندانو او سپین سرې مورګانې د خپل اولادو داغ ونهویني، له غمه یې دنګې ملاګانې راکوپې نه شي، بیا یې اوف کړل چوپ شو سولې ورو ویل:

افسوس زمونږ په حال، چیرته چې د جګړې میینان وي، چیرته چې د انسان وینې خپل ارزښت بایلې وي او چیرته د زورورو اوبه په بره روانې وي هلته به هره ورځ همدا حال وي، د یوې مور کمزوری زړه به اور اخلي، یوه ځوانه میرمن به د خپل خاوند په تابوت اوښکې تویوي، د یوې خور له سترګو به د اوښکو په ځای وینې روانې وي، یو ورور به د خپل مټ د غوځیدو غږ اوري او یو خوږ ملګری به په بل ملګري خاورې اړوي او په ابدي سفر به یې لېږي.

شمشاد ته ځمکې ځای نه ورکاوه، ویل یې:

بریالیه وروره ته په ما څومره ګران وې، کاش مخکې زه پوهېدلی چې نه شتون دې دومره سخت دی، بیا یې اوف کړل ویل یې:

ځوانیمرګه وروره ستا دردونه مې حس کړل، ته چې تللی یې شپه او ورځ راباندې داسې تېرېږي لکه د اور په تبخي چې ولاړ یم، غم دې دومره دروند دی چې ملا یې راماته کړه، ټول عالم

راسره ژاړي خو ستا د غم په راکمولو کې راسره هېڅ مرسته نه شي کولای، سولې ویل:

شمشاده ډېر غمونه مه کوه، هسې هم ډنګر یې دا غمونه به دې نور هم کمزوری کړي، هغه ایسته وکتل بیا یې هغه وخت ور په زړه شو چې په مازدیګر کې یې د بریالي جنازه خاورو ته سپارلې وه، ویل یې :

په تور ماښام دې کډې بار کړې

په تور ماښام د مرورو کډې ځینه

سولې ته یې ویل:

اې ! ازمویني هم راورسېدې، زه خو په جنازه او دواړو کې بند شوم، نه مې درس ویلی او نه خبر یم چې ازمویني کله او څه وخت دي نو ته دې درسونه وایه، زه هم اوس کار لرم، مینه درسره لرم، ښه وخت ولرې.

هغې ورته ویل:

سمه ده خو ته دې ډېر په ځان پام کوه

پنځه ورځې نور هم شمشاد په کور کې و،

څوک به دعا ته راتلل او څوک به تلل

بله ورځ یې ټولګیوال ملګري مرجان ورته زنګ وواهه، شمشاد ته یې ویل:

همت مو د زمري او صبر مو لکه د کرکر غر شه، بریالی لالا دې الله ج جنتي کړي، درې ورځې وروسته د پوهنتون ازمویني دي، لومړۍ ازموینه مو هم د ادبي فنون ده، چمتووالی دې ونیسه، شمشاد ویل:

مرجانـه سـتا دې کـور ودان وي، سـمه ده زه ډېـر بوخـت یـم خـو کوښښ به وکړم چې لږ درس ووایم او ځان له ناکامېدو خلاص کړم

د ازمـوینې پـه ورځ شمشـاد پوهنتـون تـه لاړه، پـه سـولې یـې سترګې ولګېدې، ډېرې ورځې یې هغه نه وه لیدلې، که څه هم د ورور مړینې له هرڅه ویستلی و خو له سولې سره یې په مینه کې کمی نه و راغلی، هغې ولیده، خواته یې راغله سترې مه شې یې ورسره وکړه

سولې ویل:

شمشاده څنګه یې، درس دې ویلی، ازموینې ته چمتو یې؟

هغه ورو ویل:

هـو لـږ لـږ درس مـې ویلی خـو ډاډه نـه یـم چې لـه کومـه ځایـه بـه پوښتنې راشي، دواړه له ټولګي بېرون او د پوهنتـون د انګړ پـه لور روان شول، سولې ویل:

اې ! ځان دې څومره ډنګر کړی دی، بې خوبي خو به دې ډېره نه وي کړې؟

شمشاد ځواب ورکړ:

نا سولې، د ازموینې غم یوخوا او د بریالي لالا د مړینې غم بله خوا، بیخي یې له خوبه ویستلی یم، شپه او ورځ مې د لالا پـه اړه فکرونه کوم، بیا یې ویل:

ازموینـه بـه ورکـړم خـو ښـایي چې پوهنتـون رانـه پـاتې شي، دا لګښتونه به له کومه کوو، د کـور جنجـال یـو خـوا او د پوهنتـون بله خوا

سولې ورته ویل:

غلی شه، هرڅه درسره منم خو دا خبره درسره هېڅ نـه منـم چې تـه وایې د اقتصادي ستونزو له امله پوهنتون پرېږدم، بیایې هغـه تـه کړل:

اې دا زه د څـه شـي لپـاره یـم چې تـه بـه پوهنتـون خوشـې کـوې؟

د فتح خـان ځمکې ډېـرې دي، زه یې یوه لـور یـم، کـومې پیسـې چې ماتـه د درس ویلـو لپـاره راکـوي د دواړو چـاره پـرې کېـږي، هېڅ غم ونه کړې، بیا یې نبغ نبغ شمشـاد تـه وکتـل چې پـه رنـګ کې یې وینه وغړېده، ویل یې:

که نـور هرڅـه خلاص شـول نـو پـلار مـې راتـه یـو لـک روپـۍ څـو ورځې وړاندې طلایي لاکټ واخیسته هغه به خرڅ کړم او پیسـې به یې تاته درکړم

شمشاد غلی شو، ویل یې:

سمه ده سولې وبه ګورو چې څه کېږي

سولې خپلې دواړه سترګې د شمشاد لیدو ته څلور کـړې وې، رډ رډ یې ورته کتل،

ویل یې

شمشاده ته وګوره چې زه څومره ډنګره شوې یم؟

هغه نبغ نبغ ورته وکتل، ویل یې:

وښه زما خو هېڅ پام نه و، خپلـو غمـوکې ډوب وم، رېښـتیا تـه ولې دومره ډنګره شوې یې؟

هغې وخندل، شمشاد ته یې کړل:

ته څه فکر کوې چې ولې به دومره خرابه شوې یم؟

شمشاد غلی شو، ویل یې:

ته ډنګره شوې يې خو له خپلې پخوانۍ شوخۍ نه يې پاتې، زه
نو څه پوهېږم چې تا ولې د خپل ځان خوښې کمې کړې دي؟
سوله مسکۍ شوه ويل يې:
نور نو ستا سوله پرته ستا له غمه څه غم لري، بيا يې دا ټپه
دکلمه کړه:

چې مړوندونو کې مې تنګ و
هغه بنګړي مې اوس څنګلو ته راځينه

شمشاد روان شو، سولې د خپل ښي لاس د دوه ګوتو په خوزولو
سره له شمشاد سره مخه ښه وکړه.
د پوهنتون ازمويني رواني وې، سولې شپه او ورځ په ځان يوه
کړې وه، درسونه يې ويلې، هڅه يې داوه چې په ټولګي کې يا
خپله او يا يې مين شمشاد اول نومره شي خو شمشاد د کور په
کارونو کې دومره بوخت و چې د ازمويني په شپه به يې دوه درې
ساعته د ازمويني چمتووالى نيوه، هر استاد به چې د خپلې
اخيستې ازمويني نومرې اعلانولې نوتر ټولو لوړې نومرې به
پکې د شمشاد وې.
بله ورځ يې هغو ټولګيوالو چې په خپل سر کې د اول نومره
کېدو نيت درلوده په ټولګي کې ويل:
شمشاد تکړه نه دى هسې استادان ډېرې نومرې ورکوي
بل ټولګيوال يې ودان ويل:
زه پوهېږم چې ولې استادان شمشاد ته ډېرې نومرې ورکوي؟
د ودان خبرې نه وې خلاصې چې شاهد پرې راغبرګ کړ:
هلکه چې دومره پوهيږې نو ولې يې نه وايې مونږ دې په سل رقم
شک کې اچولي يو؟

ودان خوله خلاصه کړه، ټولو ټولګيوالو يې د سولې په ګډون
غوږونه چچ ونيول چې هغه به اوس څه وايي؟
ودان ويل:
شمشاد ډېرې اقتصادي ستونزې لري او ورور يې هم څه موده
وړاندې مړ شو، استادان ددې لپاره زياتې نومرې ورکوي چې دا
هلک وهڅول شي او پوهنتون بس نه کړي کنه نور خو چندان
تکړه نه دى
د شمشاد نژدې ملګرى مرجان چې له مزاجه شوخ طبيعته و کټ
کټ يې وخندل،
بيا يې ټولو ته ويل:
هلئ چک چکې وکړئ، هلئ ژر کوئ، ټولو لاسونه وپړکول،
مرجان بيا په خندا شو ويل يې:
شمشاد له ښوونځي هم اول نومره فارغه شوى دى، نومرې
څوک خيرات نه ورکوي، هسې مو ګډې وډې خبرې پيل کړي
دي، تختې ته يې ډب ورکړ، په غوسه يې ويل:
تاسې د يو چا وړتيا نه شئ زغملى، وغواړئ که ونه غواړئ هغه
هلک استعداد لري، خير دى چې د خان زوى نه دى او پلار يې
ډېره ارګاه او بارګاه نلري خو ښه استعداد، خندانه څېره او پاک
زړه خو لري د خداى ج ظالمانو نور دا کيسې پرېږدئ، ودان په
خپله چوکۍ کې ودرېده چې خبرې پيل کړي خو په دې وخت کې
شمشاد ټولګي ته راننوت، ټول غلي شول، چا آه هم ونه
کړ،حيران شو، ويل يې:
څه خبرې مو پيل کړې وې، لکه چې زه پردى يم او مانه يې
پټوئ؟

ودان چې مخکې يې د شمشاد د ډېرو نومرو اخيستو په غبرګون کې خبرې کولې مسکی شو، په ټولګي کې يې ټولو ټولګيوالو ته وکتل چې ټول غلي ناست دي او هېڅ نه وايي، ويل يې:

شمشاده ! هلکان د ازمويني غم وړي و، زړه مې پرې بد شو، يوه ټوکه مې ورته وويلې چې لږ خوشاله شي هسې خو يې هم د نومرو غم لړمونونه وراسته کړي دي، تر څو چې شمشاد څه ويل مرجان په کړس وخندل خو ودان اشاره ورته وکړه چې د نومرو په اړه دې هېڅ هم نه وايي، مرجان ويل:

شمشاده ! ودان ماته په ډېره وړه خبره داسې غوسه و چې هېڅ نه غلی کېده خو ته چې ټولګي ته راننوتې لکه په اور چې اوبه توبې شي غلی په خپل ځای کې کېناسته، ګوره ورته له تيرې غږ وځي له ده نه، شمشاد ورو وخندل ويل يې:

نېکبختو زه خو څه د چا پلار يا مشر ورور نه يم چې رانه وډار شئ

دوی په همدې خبرو کې و چې استاد ټولګي ته راننوت او ازموينه پيل شوه

ازموينې پای ته ورسېدې، يوه اونۍ وروسته تدريسي مدير شمشاد ته زنګ وواهه، ويل يې:

هلکه تاته دې مبارک وي، اول نومره شوی يې او په ټول پوهنځي کې لوړه فيصدي ستا ده

هغه ژر منډه کړه، په خندا خندا يې ملالې مور ته غېږه ورکړه، ويل يې:

ادې ! مبارک مبارک مبارک

زه په پوهنتون کې اول نومره شوی يم، تر ټولو لوړې نومرې زما دي، ننګيالي او نوميالي د مبارکي تر څنګ شمشاد ته غېږه ورکړه، نور يې هم وهڅاوه، د ملالې لپاره په تېره څه باندې يوه مياشت کې ترهرڅه زياته د خوشالۍ ورځ همدا وه.

شمشاد خوشاله خوشاله هره خوا تاوېده، دومره خوښ و لکه د پاچاهي باز يې چې په سر ناست وي، سوله ور په زړه شوه، بيرون ووته، د هغې شمېره يې په خپل ټيلفون کې ونيوله، سولې ټيلفون اوکې کړ، ويل يې:

بلې سلامونه زما شمشاده ستړی مه شې

شمشاد ځواب ورکړ، خندل يې

سولې ورته ويل:

نن ډېر خوشاله ښکارې څه خبره ده؟

ويل يې:

ليونۍ ! زه ستاسې اول نومره شوم ماته مبارکي راکړه، لوړې نومرې مې خپلې دي

سولې او کړل، بيا يې ويل:

اې ! ته رينښتيا وايې؟

شمشاد ځواب ورکړ چې هو رينښتيا وايم، هغې مبارکي ورکړه خو شمشاد ويل:

لس ورځې وشوې ته مې نه يې ليدلې، بيخي درپسې خپه شوی يم، سولې په ټيلفون کې مې ستا هغه تصوير ته ګورم چې د پوهنتون په انګړ کې مو د ټيلفون په سلفي کمره اخيستی و.

اې ! ته پوهېږې سولې، تصوير ته چې دې ګورم لامکاني خبرې راته کوي او د ونو د پاڼو په څېر د خپل ميينتوب ګڼې خاطرې

راپه زړه کوي
سولې ! ستا نه د لرې والي او د يوازېتوب سکوت مې هم د تصوير په بيا بيا کتو د صبر کورګی ړنګوي، ګوره ته خو رانه لرې يې خو انځور دې زما د سترګو په نيني ګک کې برجونه درولي دي او د مينې جنګيالي پکې ستا د حسن دنيا ساتي
سولې ښاا کړل خو شمشاد بيا پرې ور غبرګ کړ ويل يې:
واپه مامييني !
د يادښتونو په يادېدو سره دې نوره هم زما د زغم کېږدۍ مظبوطيږي، نه غواړم د سکوت طلسم مې مات کړم
سولې ورته وخندل ويل يې:
په خبروکې دې دومره هنريت پروت دی چې بيخي په انسان اغېز کوي، ته څومره تکړه يې، توري داسې سره اوبدې لکه کلونه چې دې ليکوالي کړې وي، بيا يې ويل:
ګوره ستا يادونو څومره ډنګره کړې يم خو ته بيا برعکس زما تصوير ته په کتو خپلې تجربې پخوې او داسې خبرې دې د ذهن په کتاب کې ليکې چې عواطف راپاروي
شمشاد ويل:
نانا سولې داسې نده خو سولې يې خبرې ور پرې کړې او ورته ويل يې:
غم دې په غم پسې زياتيږي
زه دې نور غم په غم کې نه حسابومه
شمشاد ارشاد کړل خو هغې ويل چې همدا يوه ټپه يې په ذهن کې وه

بې پامه سوله له شمشاد سره د مينې او مېينتوب په خبرو بوخت وه چې مور يې پرې راغله، د سولې خبرې يې واورېدې چې له شمشاد سره ښه په خوند غږيږي، ورسره کيسې کوي او يو له بله سره د زړه خبرې شريکوي، د سولې يې چې مور ته پام شو ژر يې ټيلفون پرې کړ، مخکې تر دې يې چې مور ترې پوښتنه وکړي رنګ يې سور او سپين واوښته، ويل يې:
ادې شمشاد راته زنګ وهلی و، د درسونو په اړه يې راته خبرې کولې، خو مور يې سترګې پرې را ايستلې وې او رډ رډ يې ورته کتل، سولې هڅه کوله چې ځان سپين ثابت کړي خو مور يې هېڅ نه ويل، سترګې يې پرې ګنډلې وې او په تروش تندي ورته ولاړه وه، سولې چُپ شوه، مور يې په غوسه ويل:
ته مې څومره پاکه ګڼلې خو ستا په اوړو کې هم شګه راووته او د پوهنتون په لومړی کال دې د مينې تارونه زغلولي دي، که همداسې روانه واوسې د فتح خان نوم به د خاورو سره خاورې کړې، په کلي کې به چاته کتلی ونه شو.
سوله په ژړا شوه، ويل يې:
مورې ما له شمشاد سره د خپلو درسونو په اړه خبرې کولې خو ته چې دومره په ما بې باوره يې او شکونه راباندې کوې اړه يم چې پوهنتون پرېږدم، مور يې غلې شوه او سوله په تريو تندي له کوټې بيرون شوه
ورځې همداسې تېرېدې، ورو ورو پوهنتونونه پيل شول، دا سمستر په دومره تودې هوا کې پيل شو چې ټولګې کې به په ټولو ناستو نجونو او هلکانو خولې راماتې وې او د هر استاد تر درس وروسته به نجونو او هلکانو هڅه کوله چې له ټولګې

بیرون ووځي ، بله ورځ د رخصتي په ساعت کې شمشاد او سوله سره د پوهنتون په انګړ کې ودرېدل، شمشاد ویل:
ښه شو چې دا پوهنتون خو پیل شو کلي کې مې بیخي طاقت نه کېده، بیا یې ویل:
پوهنتون خو ښه ده خو هوا دومره توده ده چې بیخي انسان له پوهنتونه زړه توری کوي، په کاغذي دستمال یې د خپل مخ خولې پاکې کړې، سولې ته یې وکتل، کټ کټ په خندا شو هغې ویل:
ولې خاندې خبره څه ده شمشاده؟
هغه لږ مسکی شو، ویل یې:
اې ! دومره خولې درباندې را راوانې دي چې آن کالي دې ټول لامده شوي دي ستا خو هېڅ ورته پام نه دی، سولې خپلو کالیو ته وکتل ویل یې:
ته اوس دا خبرې پرېږده، یو وخت مې اورېدلي و چې په ژوند کې باید داسې یو ملګری انسان پیدا کړي چې د هېنداري او سیوري په شان وي هغه ځکه چې هنداره دروغ نه وایي او سیوری دې یواځې نه پرېږدي
شمشاد لومړی غلی شو، بیا یې ویل:
اې ! نو داسې انسان کله پیدا کېږي وا سولې؟
سوله په خندا شوه په ځیر ځیر یې شمشاد ته وکتل، ویل یې:
شمشاده ته د هنداري او سیوري په څېر یې راته، نه دروغ راته وایې او نه مې یوازې پرېږدې، هغه امم کړل، په خندا شو سترګې یې یوخوا او بل خوا واړولې، د پوهنتون په انګړ کې یې

ټول وځارل چې څوک یې په څنګ کې ولاړ نه وي، بیا یې سولې ته ویل، یوه شاعر ویلي:

ځان رانه ورک و، پوهېدم نه چې زه چېرته یمه
تانه مننه، ته چې راغلې ځان مې بېرته ومونده

سولې او شمشاد ددې ورځې خبرې همدلته پای ته ورسولې او ځانونه یې یو د بل په دیدن ماړه کړل
ننګیالي له نومیالي او شمشاد سره مشورې پیل کړې چې څه وکړي؟ نومیالي ویل:
زه د واده کولو په نیت راغلی وم خو د بریالي لالا تر مړینې وروسته مې له ځانه سره پرېکړه کړې چې بېرته ایران ته لاړ شم، خواري او مزدوري وکړم څو پیسې راولېږم او تاسو د کور روزګار پرې وچلوئ، شمشاد غلی ناست و، هېڅ یې نه ویل، ننګیالي ویل:
نا نومیالیه ناا ته څو کاله له کور او کلي لرې وې، په ایران کې دې سخت کارونه وکړل او مونږ په کور کې ناست و ستا رالېږلې پیسې مو نوش جان کولې، اوس نوبت زما دی چې کار وکړم او پیسې راولېږم چې د کور اړتیاوې پرې پوره کړو
شمشاد په خپل ځای کې وخوزېده له ټوکو یې ویل:
تاسو پیسې رالیږئ شمشاد به یې مصرفوي، بل وار لخیره زما نوبت دی چې پیسې وګټم او تاسو پرې د کور اړتیاوې پوره کړئ
نومیالي غلی شو، هېڅ یې ونه ویل خو ننګیالي ویل:

شمشاده ! تاته لا ډېر وخت شته، لومړی دې درسونه خلاص کړه او بيا د پيسو ګټلو فکر ته دې په سر کې ځای ورکړه، اوس ددې وخت نه دی چې درس دې پرېږدې او پيسې وګټې

نوميالي ويل:

که ستاسو خوښه وي، ملاله مور به راضي کړم او زه به لخيره همدې اونۍ کې ايران ته وخوزېږم، ننګيالی په خپل ځای کې ودرېده، يوخوا او بل خوا يې وکتل، ويل يې:

نوميالـه وروره ته دې ورو ورو د واده تياری وکړه، شمشاد به يې هم همداسې خپل درسونه وو ايي، په ټولګي کې به اول نومره وي، زه به لاړ شم ملي اردو ته

شمشاد په خپل ځای کې ودرېده، ويل يې:

لالا ته هم ځې ملي اردو ته؟

ننګيالي د سر په خوزولو سره د هو ځواب ورکړ

هغه په ډېره حيرانتيا ويل:

لالا له لوږې نه مړه کېږو، زريالي، توريالی او بريالی لالا د وسلې شوقيان و ګوره چې دربواړه مړه شول، هغو خپله لاره ونيوله، سترګې يې پناه کړې، غم يې ملالې ادې، مونږ، خپلو ماشومانو او ميرمنو ته پرېښوده، زما خو له زړه وينې څڅېږي، اوف يې کړل نور غلی شو، نوميالي ويل:

د بريالي لالا مړی له پردي کوره خښ شو، زړه مې قلم قلم دی، هېڅ ويلی نه شم، اوف څه وکړو نو

شمشاد چې له وسلې يې زړه تورو او درې ورونه يې په ګوليو سوري ورته بې روحه راوړي و، ننګيالي او نوميالي ته يې وکتل، بيا يې ويل:

هاغه نظر اوس په هغو سترګو کې پاتې نه شو
نه ځو زړګيه نه ځو نور په دغه لاره نه ځو

د شپې يې په کور کې يې خبرې تاو راتاوې کړې، ننګيالي ويل:

مورې درې ورونه مې مړه شول، مېرمنې او اولادونه يې پاتې شول، دوی ته روزي پيدا کول آسانه کار نه دی او نه هم دا پيسې دلته په کلي کې پيدا کېږي، ورينداړګانې يې د ننګيالي خبرو ته ځير وې، ټول چوپ شول، مور يې ملالۍ ويل:

څه وکړونو الله ج راوستې ورځ ده، چاره نلرو، وچه او لمده به خورو او خپله ګوزاره به پرې کوو.

نوميالی ورو په خپل ځای کې وخوزېده، په کوټه کې ناستو ورونو، ورينداړګانو، وريرو او مور ته يې وکتل چې غلي ناست دي ورو يې ويل:

څه وکړو او چېرته لاړ شو؟

شمشاد ژر ويل:

ولې تا او ننګيالي لالا خو په خپلو کې ښه مشوره وکړه نو اوس ولې وايئ چې څه وکړو او چېرته لاړ شو؟

د ملالۍ شاته بالښت ايښی و، په خپل ځای کې يې ځان راښېغ کړ، په غوسه غوسه يې ننګيالي او نوميالي ته وکتل، په تُنده لهجه يې پوښتنه وکړه:

هلکانو ! شمشاد خو به دروغ نه وايي تا سو څه تصميم نيولی؟

نوميالی غلی شو ويل يې:

ادې هېڅ تصميم مو نه دی نيولی خو ننګيالي ورو ورو خبرې پيل کړې، مور ته يې ويل:

ادې ګوره پوله او پټي نلرو چې په شمشاد پوهنتون ووايو، کونډې او يتيمان وساتو او خپله هم په کور کې کينو، له خلکو پوروړي کېږو
ملاله لومړی غلې شوه، بيا يې ويل:
نو څه کوئ، څه مو له وسه کېږي، خير دی شولې او غنم به کرو، پردی ځمکې به په اجاره ونيسو، ننګيالی يې د مور په ځواب کې ويل:
مورجانې کاش يو غم واي، نوميالي کلونه په ايران کې تېر کړل، د کوژدې يې دوه کاله وتلي دي، بايد هم د روزګار غم وکړو او هم دده د واده، تر څو به پردی لور دده په نامه د پلار په کور کې ناسته وي؟
ملالې ويل:
ننګيالي به بيا کوم ليونی پلان له ځانه سره جوړ کړی وي، اړتيا نشته چې د هغه په اړه له مونږ سره مشوره وکړي، ننګيالی په خپل ځای وښورېده، رډ رډ يې ملالې مور ته وکتل، شمشاد او نوميالي ته يې د خپلو خبرو د تايدولو لپاره سترګه ووهله، ويل يې:
مورجانې ! تر څو به پردی ځمکې په اجازه نيسو، په شولو او غنمو کې هم دومره ګټه نشته چې خپل روزګار پرې مخ ته ويسو او هم د نوميالي واده پرې وکړو نو که ستا او د ټولې کورنۍ خوښه وي زه غواړم چې د بريالي لالا په ځای ملي اردو ته لاړ شم؟
ورينداړګانو او مېرمنې يې چې د ننګيالي خبرې واورېدې لاسونه يې په خپلو خولو کېښودل، حيرانې شوې، اوربی په خپل

ځای کې غونجه کېناسته، هېڅ يې نه ويل په تمه وې چې د ننګيالي ددې خبرو په غبرګون کې ملالی څه وايي؟
ملالې تندی تريو کړ، له سترګو يې اوښکې راغلې، ويل يې:
تاسو نو ما وژنئ، زړه مې غمونو وخوړ، سترګې مې د پخوا په څېر ديد نه کوي، د بريالي تر مړينې وروسته مې ګوره ملا نوره هم راکوپه شوې، ورځ تر بلې کمزورې کېږم، په دوه درې کلونو کې مې درې زامن ځوانيمرګان شول، د ملالې خبرې چې خلاصې شوې د څو شېبو لپاره هېچا په زوره خپله ساه هم نه وېسته، يوه بل ته کتل، د خبرو کولو جرات په چاکې نه و، فکر به دې کاوه چې په کوټه کې بې روحه بوتان اېښودل شوي، سا په چا کې نشته، ځکه خبرې يې نه کولې
تر څو شېبو وروسته ننګيالي ويل:
مورې زه به ملي اردو ته لاړ شم خو ژمنه مې داده چې جګړو ته نه ځم او په کومه اداري شعبه کې خپله دنده مخ ته وړم
نوميالي ويل:
که په شعبه کې دنده کوې بيا خو خطر نشته لاړ شه خو جګړو ته که ځې اجازه نه درکوو، د بريالي کونډې هوسۍ سوړ آسويلی ووېسته، ويل يې:
نا نا اوربی خورې که دې ياد وي بريالی هم چې ملي اردو ته روانېده ژمنه يې وکړه چې جګړو ته به نه ځي خو هغسې ونه شو، ملالې خپل سر په زنګنو اېښی و، د هوسې خبرې چې خلاصې شوې سر يې له خپلو زنګنو پورته کړ، ويل يې:
اه خدايه ج ! د زړه صبر راکړې، دا څه اورم او څه وکړم؟
د ملالې زړه نه غوښتل چې ننګيالي ته اجازه ورکړي څو ملي

اردو ته لاړ شي خو نيستي او ناداري دا هم اړه كړه څو د ننګيالي ملا ور وتړي او ملي اردو ته يې روان كړي، ملالۍ ټولو ته وكتل، په ننګيالي يې سترګې ورخښې كړې، ويل يې:
زويه ! نور زه د غم زغم نه لرم، ملي اردو ته لاړ شه خو چې د بريالي په څېر جګړو ته لاړ نه شې
شمشاد ، ننګيالي او نوميالي لاسونه وپړكول، دوى درېواړه خوشاله شول چې مور يې ملي اردو ته د تلو اجازه وركړه خو د اوربۍ هېڅ زړه نه و چې د هغې خاوند دې ملي اردو ته لاړ شي.
ننګيالي ويل:
مورې سبا به د ملي اردو فورمه د جلب او جذب له مركزه واخلم او بله ورځ به لاړ شم، ملالۍ د سر په ښورولو ننګيالى پوه كړ چې سمه ده
د همدې شپې په سبا اوربۍ ننګيالي ته ډېر زارۍ وكړې چې ملي اردو ته دې نه ځي خو هغه ټينګار كاوه چې په كروندو كې ګټه نشته او يوائې ملي اردو ته په تګ سره كولا ى شي چې د كور اړتياوې پوره كړي، دا ورځ او شپه هم تېره شوه، سهار وختې هغه ملي اردو ته د تلو په نيت روان شو ، د ننګيالي دوى روزنيزه دوره د بلخ ولايت په شاهين قول اردو كې وه.
سولې ته په نيمه شپه شمشاد ور په زړه شو ، آن دومره چې د كوټې ديوالونه ورته ويرونكي ښكارېدل، د كوټې چت ورته د هجر پېغورونه وركول، په خپل ځاى كې اړخ په اړخ واوښته خو خوب ورنغى، ټيلفون يې واخيسته، غوښتل يې شمشاد ته زنګ ووهي خو هغه ورته ويلي و چې د شپې له خوا خبرې نه شي كولاى، پيغام ليكل يې شمشاد ته پيل كړل،

په پيغام كې يې وليكل اې ! نه غواړم هېر مې شې او نه هم دا غواړم چې د فراق درد دې ډېر په ځان تېر كړم، د پوهنتون د رخصتيو پاى ته يې په اشارې وليكل:
ورځې لنډېږي او اونۍ هم راباندې ژر تېرېږي هغه ځكه چې د راز او نياز د شريكو وخت په نږدې موده كې راتلونكى دى، ښايي د بېلتون ديوال مو د وخت په يوه څپېړه ونړېږي او په پوره مينې دواړه سره يوځاى شو او په مړه ګېډه زه ستا او ته زما ديدن وكړې.
بې تا مې رڼې ورځې تيارې او تيارې شپې مې د ګور په څېر دي
درې ورځې وروسته د شمشاد دوى دوهم سمستر او د ننګيالى دوى روزنيزه دوره په يوه وخت پيل شوه، شمشاد او سولې په پوهنتون كې سره كيسې وكړې، څه موده يې يو او بل سره نه و ليدلي، سولې شمشاد ته ويل:
اې ته بيخي خپه ښكارې څه شوي دي؟
هغه ويل:
لالا مې ننګيالى ملي اردو ته روان شو ، له بدې ورځې لاړه ډېر ورته خپه يم.
سولې ويل:
خير دى، په هغه به هېڅ نه كېږي، اندېښنه مه كوه، بيايې له شمشاد پوښتنه وكړه، اې تا ولې اول راته دا خبره ونه كړه چې لالا مې ملي اردو ته لاړ، اخر دې زه اړه كړم چې څو ځله درنه ستا د خپګان په اړه پوښتنه وكړم؟
شمشاد په ځواب كې ورته دا بيت دكلمه كړ:

دې خاموشي مې ګراني ټوله ځواني وخوړله
ګوره په زړه مې کیسې وې درته کولې مې نه

وختونه همداسې تېرېدل، د سولې دوی دا سمستر هم پای ته ورسېده او ازموینې یې ورکړې په دې ازموینه کې بیاهم شمشاد اول نومره شو

منی شو، ننګیالي هم د ملي اردو روزنیز ه دوره پای ته ورسوله او د هیواد په سویل لویدیځ زون کې یې دنده پیل شوه

ننګیالي د شمشاد ټیلفون ته زنګ وواهه، په کور کې یې د ټولو غټو او وړو پوښتنه وکړه، بیا یې ویل:

شمشاده ملاله مور څنګه ده؟

هغه ویل:

اوس شکر ښه ده، بیخي ډېره ستا اندېښنه کوي، ته دې په ځان ډېر فکر کوه، دوه شپې وړاندې یې هم بیخي ډېر یادولې، له مایې پوښتنه وکړه چې ننګیالي خو به زنګ نه وي درته وهلی

بیا یې ویل: لالا ملاله ادې دې په خوله خو اورې، وریندار دې په زړه کې یادوي،بیا یې په کړس کړس وخندل ننګیالي ته یې ویل:

په مینتوب واده کول او بیا د لومړي ځل لپاره دومره اوږده جدایي کنه ډېره سخته ده

شمشاد غوښتل خبرې اوږدې وکړي خو ننګیالي یې خبرې ورپرې کړې، هغه ویل:

غلی شه تانو پیدا کړه دا خبره

شمشاد ویل:

نومیالی غواړي موټر واخلي، له ښاره به کلي او له کلي به کلیوال ښار ته بیايي او دومره پیسې به پیدا کوي چې د کورنۍ

یوه برخه اړتیاوې پرې پوره شي

ننګیالي لومړی چوپ شو، بیا یې ویل:

سبا لخیره دیرش ذره افغانۍ درته درلېږم نومیالي ته یې ورکړه چې موټر پرې واخلي، نور یې سره مخه ښه وکړه.

د همدې ورځې په سبا شمشاد د کلي کوز سر ته روان شو، منی و، د ونو پاڼې د طلا په څېر تکې زېړې شوې وې، طبعیت عاشقانه و، سوله ور په زړه شوه، هغې ته یې زنګ وواهه، تر جوړ پخیر وروسته یې ویل:

اې! طبعیت څومره ښکلی شوی، هرڅه شته خو یوازې ستا د دنګې ځوانۍ، الف قد، خماري سترګو او مارډوله تورو زلفو دیدن نشته، څانګې! باور وکړه زه بیخي درپسې خپه شوی یم، آن دومره چې د ونو د پاڼو په څېر مې څېره زېړه پېړه شوې ده، هڅه کوم چې زړه مې ټکور کړم خو ستا یاد مې داسې په زړه منګولې ښخې کړي چې د ټولو هڅو سره مې هم بیا په پرېکړه کې پاتې راځم او ته بیا زما د زړه د پرېکړې خلاف نوره هم ډېره یادیږې.

سولې لومړی شمشاد ته ډاډګېرنه ورکوله، ویل یې:

د ملک فتح خان د لور خپلول آسانه کار نه دی، زغم او صبر ولره، وخت به هرڅه سم کړي، بیا یې ویل:

که ما وپوښتې ته به وتښتې ځکه چې تر تا زه ډېر دردونه لرم، یو ډول د نهیلۍ احساس کوم، اې !

زه لکه د مني پاڼه ورو ورو مخ په وچېدو یم او ته هم لکه سیم د ځوانۍ غرور نرۍ کړې یې، بې تا دې نه شم خوږه غم مې له غروره او زغم مې له معصومیته یو بل غاړه او غېږ نه ورکوي،

اوف تر څو به زه دلته او ته هلته له جدايي کړېږې، په ياد به مې شپې سبا کوې، خدايه ج صبر راکړې.

شمشاد ويل:

سولې ته هم ډېر زړه مه خوره، دوه درې کاله وړاندې مو ديوځای کېدو هېڅ تمه نه وه، اوس خو په پوهنتون کې سره ګورو او ښه خبره بيا داده چې په ټيلفون خومو بنديز نشته، سولې هېڅ ونه ويل، ټيلفون يې نور هم غوږ ته نژدې کړ خو خبرې يې ونه کړې،

شمشاد ويل:

مينتوب مې ورځ تر بلې په روحي خپګان بدلېږي، نه غواړم چې روحي خپګان مې ددې لپاره کم کړم څو له تا سره مې مينه کمه شي، په موسکا يې دا بيت دکلمه کړ.

بس يوه د مينې کلمه راته راياده ده
ژوند ستا سلګۍ سلګۍ کيسه راته ياده ده

سولې خپه وه، د زړه په زور يې وخندل ويل يې:

زما او ستا د يوځای کېدو لوی لامل زده کړې دي، که دې پوهنتون ووايې او همداسې لا ښه وځلېږې نو په آسانه به مې خپله کړې

هغه په خندا شو، ورو ويل:

سولې ته رينښتيا وايې؟

هغې هو کړل او ددې ټيپې په ويلو سره يې شمشاد ته د يوځای کېدو پيغام ورکړ

دا وايه وايه سبق وايه
چې لوی سړی شې مابه تاته درکوينه

نوميالي سراچه ډوله موټر واخيسته او سورلي به يې پکې ښکته او پورته وړله، ژوند يې که څه هم ډېر ښه مخته نه ته خو ګُزاره يې پرې کېده، لاس يې چاته اوږد نه و، د ژمي په سړو ورځو کې يې موټر وچلاوه، او هڅه يې داوه چې پيسې پيدا کړي څو د را روان پسرلي په دوهمه او يا وروستۍ مياشت کې خپل واده وکړي.

پوهنتونونه پيل شول، د پوهنتون په دوهمه ورځ سولې او شمشاد وروسته تر اوږدې جدايي يو د بل ديدن وکړ، دواړو سره سترې مه شې وکړه، د ټولګي په يوې څنډه کې سره کېناستل، شمشادد سولې په څېره خپلې سترګې وګنډلې، رډ رډ يې ورته کتل:

ويل يې:

اې ! بيخي درپسې خپه شوی وم، يادېدې مې شکر چې پوهنتون پيل شو

هغې ويل:

شمشاده! مشرانو ويلي چې د صبر ونه ډې درنې وي نوکه ما او تا صبر نه وای کړی دلته به مو څنګه اوس سره کتلی وای، د هغه ليدو ته يې دوه سترګې څلور کړې، په ځېر ځير يې ورته وکتل، بيا يې په خندا ويل:

کاشکې ژمی هم پوهنتونونه نه رخصت کيدلی، په وړيا او آسانه به مو سره ديدنونه کول، بيا يې په ټولګي کې ښکته او

پورته وکتل چې هېڅوک نشته، له سترګو یې اوښکې راغلې ویل یې:

مینتـــوب یـــم داســـې حـــد تـــه رسـولې
یـــار د بـــل درومـــې او زه ورپســـې ژاړم

شمشاد په چوکۍ کې وخوزېده، هڅه یې وکړه چې خبرې پیل کړي خو داچې د سولې لیدو ته یې دوه سترګې څلور کړې وې هېڅ یې ونه ویل
دوی په خپلو خبرو بوخت و چې ټولګي ته یې ټولګیوال اتک، بېټ او اند رانوتل، هغوی سولې او شمشاد ته وکتل چې په کیسو سره اخته دي، اند چې یو څه شوخ ویل یې:
سولې او شمشاده مونږ خو به مزاحمت درته نه وي کړی؟
سولې د سر په خوزولو سره د نا ا ځواب ورکړ خو شمشاد ویل:
نا ا هسې د درسو په اړه غږېدو، مونږ به څه پټې خبرې وکړو
په عادي توګه یې په دې کال هم درسونه مخته لاړل، شمشاد چې د لوړ استعداد څښتن و، هڅه یې دا وه چې ښه درسونه ووایي او په دې کال هم د خپل ټولګي اول نومره شي.
د دریم سمستر درسونه او ازموینې یې هم تېرې شوې، په دې ازموینه کې شمشاد بیا اول نومره شو، په ډېرې خوشالۍ سره یې ټول خبر کړل چې په دې ازموینه کې هم اول نومره شوی دی، هغه ډېر خوښ و، یوه اونۍ تېره شوه، شمشاد ته په ځان مینه سوله ور په زړه شوه، سوچونه او فکرونه یې وکړل، له کوره د سولې دوی د دروازې په لور روان شو، بیا یې خپل ټیلفون راووېسته، په ښیښه یې ورته ګوتې تېرې کړې، په پیغام خونه کې یې سلام او ستړي مه شي ولیکه، د پیغام په لیکلو لیکلو د

سولې دروازې ته ورسېده، په سرک کې یې یوې خوا او بلې خوا ته وکتل، په دروازه کې ولاړ پاتې شو، بیا یې په پیغام خونه کې دا شعر ولیکه:

غلـی دې کوڅـه کـې مسـاپر غونـدې ولاړ یمـه
مـات مـې دی غـرور یـوه سـوالګر غونـدې ولاړ یمـه

څـومره سـخت مـزل و پـه سـختیو مـې پیـدا کړلـې
اوس دې دروازه کـــې مـــرور غونـــدې ولاړ یمـــه

د همدې ورځې په سبا سولې د شمشاد پیغام وکوت، هغه چې هم ورپسې ډېره خپه شوې وه، شمشاد ته یې زنګ وواهه، ویل یې:
اې ! ته څنګه یې بیخي رانه ورک یې؟ وبښه اوس مې دې پیغام وکوت
شمشاد د کلي په کوز سر کې د یوه ولاړ غټ توت ډډ ته تکیه وکړه، بڼ کې یې ټولو ونو ته وکتل چې په ځمکه یې وزرې غوړولې او د لمر وړانګې نه پرېږي څو په ځمکه ولوېږي سولې ته یې ویل:
ښه یمه خو دومره ډېر هم ښه نه، تېره ورځ مې زښته ډېره یادېدې، ونو او بوټو ستا د نه شتون پېغورونه راکول، آسمان راته داسې ښکارېده لکه ټول زور یې چې زما په سر وي، ځمکې په خپله غمازه هنداره کې د یوې نابریالۍ مینې انځور راښوده، بیا مې پیغام درولېږه
سولې ویل:

اول مي فکر درته نه و
اوس مي د زړه ستني کړې درپسي ځينه
شمشاد واه واه کړل نور غلی شو، سولي دوه سترګي له کړکۍ
د حويلۍ انګړ ته ځلور کړې وې، ناڅاپه يي پام شو چي مور يي
غوټۍ غوږونه بوخ نيولي دي، او ددې خبرو ته غوږ ده، ژر يې
ټيلفون پرې کړ، ويل يي:
ادې! زه له شمشاد سره غږېدم، پوښتنه مي وکړه چي که کتابونه
ولري ماته يي د کوم ماشوم په لاس راوليږې، غوټۍ توره او شنه
واوښته، تندی يي تروش کړ، غوښتل يي چي ځانګه له وښتانو
راونيسي او جزا ورکړي، خپل ځان يي کنټرول کړ، سوله غلي
ناسته وه، ښکته يي ځمکي ته کتل او په قالينه کي يي د لاس په
ګوته خطونه ايستل، غوټۍ سولي ته وکتل، وړاندې ورغله،د
لاس په خوزلو سره يي خبرې پيل کړې، ويل يي:
ما څومره په تا باور درلوده، زما باور دې له خاورو سره خاورې
کړ، نور څوک اوس په کلي او ښار کي خلاص شول چي ته له
شمشاد سره خبرې کوې، هغه شمشاد چې د کورنۍ نوم يې په
بې وځلۍ کي ځانګړې شهرت لري.
سولي ورو ويل:
مورې! اوس ما خو کومه ګناه نده کړې، يوشتمه پېړۍ ده، له
خپل ټولګيوال سره مې غږېدلې يم، ته ولې په ما دومره بدګمانه
يې؟
غوټۍ نور هم خپل تندی تروش کړ، اوف اوف يې کړل، بيا يې
سوړ آسويلی وواېسته، ويل يې:

سولي سولي !! ته به مي اخر د ډوډۍ پرځای په تناره کي پخه
کړې، نور چوپ شوه، غوټۍ په سولي باندې ورځي بدې کړې،
هره شپه يي ورپسي څار کاوه، همداسې ورځې تېرېدې، د
پوهنتون ځلورم سمستر پيل شو،
غوټۍ ويل:
سولي! نور دې خوښه خو که خبره شوم چي له شمشاد سره دې په
پوهنتون او يا په ټيلفون کي خبرې کړې دي نو هماغه شپه به دا
دنيا دربانديې تنور کړم او پوهنتون ته به دې هم پرې نه ږدم،
هغې د سر په خوزولو سره د سمه ده ځواب ورکړ او پوهنتون ته
ترې روانه شوه.
د پوهنتون يوه مياشت نوره هم تېره شوه، د پخوا په څېر به
سولي او شمشاد په پوهنتون کي په عادي توګه يو او بل ليدل،
سره به يي خبرې کولي او د زړه دنيا به يي په ديدنونو اباده وه.
د شمشاد دوی کورنۍ د نوميالي د واده بند اوبست کاوه، يوه
اونۍ هغه پوهنتون ته رانغی، خپله به په کور او زړه به يي په
پوهنتون کي و، د غوټۍ له خبرداري وروسته سولي هڅه کوله
چي له شمشاد سره کتل او خبرې په داسي ډول وکړي چي څوک
د اړيکو درلودو شک پرې ونه کړي.
سولي چي اته ورځي شمشاد نه و ليدلی زړه يي غوښتل چي
خبرې ورسره وکړي او خواته يي ورشي خو د مور له ويرې يي د
پوهنتون په انګړ کي له ټولګيوالو بختورې، برېښنا، پښتني،
تلوسي او خورېږې سره ولاړه پاتې شوه، د هغه څنګ ته وره نغله
څو ورسره د زړه خواله وکړه.

شمشاد له لرې واټنه پرې سترګې ګنډلې وې، رډ رډ يې ورته کتل، د هغې لاسونو ته ځير و چې کله به ورته د لاس په خوځولو اشاره وکړې، سولې هڅه کوله چې له ټولګيوالو سره يې خبرې لنډې کړي او د شمشاد خواته ورشي خو هغوی په يوې پوښتنې پسې بله پوښتنه کوله او د سولې خبرو ته بوخې ولاړې وې ، هغې شمشاد ته پرلپسې څو واره وکتلې، شمشاد په خندا شو، سولې وليده چې هغه ورته ګوري او خاندي له ملګرو يې څو قدمه لرې لاړه، آسمان او ځمکې ته يې وکتل چې هرڅه په خپل ځای دی او يوازې ددې زړه ده چې د شمشاد په مينه کې بند دی، دا بيتونه يې د ځانه سره دکلمه کړل:

سوځم په انګار د لرې لرې نه
خاندي راته يار د لرې لرې نه

ناز کوي ادا کوي مستي کوي
اخلي مې ازار د لرې لرې نه

ستورو کتل ماته او ما ستورو ته
يار ته انتظار د لرې لرې نه

دا ورځ همداسې تېره شوه، د سولې په زړه کې دومره خبرې او پوښتنې پيدا کېدې چې ددرس ويلو پرځای به يې له شمشاده د پوښتنو کولو لپاره تياری نيوه

سبا د پوهنتون په انګړ کې سره مخ شول، د شمشاد تور وېښتان باد رپول، د لمر سترګې هم خپلې وړانګې ډېرولې او د روښانه سبا په نيت هلکان او نجونې پوهنتون ته په رانتوتې وې.

سولې ويل:

اې ! بيګا مې سوچ وکړ، ډېرې هلې ځلې مې وکړې څو پوه شم ولې يو شمېر انسانان د مينې په درياب ځان ورګډوي او ولې يو شمېر نور بيا د خير په غونډۍ ناست او لاسونه ورته پړکوي؟

شمشاد کټ کټ وخندل ويل يې:

مينه د چا په اختيار او اراده کې نه ده چې زړه دې وغواړي ويې کړي او زړه دې ونه غواړي ويې نه کړې، مينه لکه اور سوځول کوي، د سمندر په څېر دې له ځانه سره وړي او د سپرغۍ په څېر دې الوځوي او وزرونه درکوي، د مينې زور هېڅوک نه لري، کله ډېره ساده او کله دومره پېچلې شي چې حد نه لري، ښه خو خبره يې چې د مين سترګې ړندې وي.

سولې کټ کټ وخندل ويل يې:

پخوانيو خلکو به ويل چې مينه سړی ړندوي نو ځکه څېړنو ښودلې ده چې د مينې په وخت کې انسان کولای نه شي د خپلې مينې او يا ميين کمی ووينې.

شمشاد ويل:

سولې خبرې نه اوږدوم زه بېرته ځم کورته، ددې لپاره راغلم چې په ټولګي کې غيرحاضر نه شم دوه ورځې وروسته د نوميالي لالا واده ده له وړاندې د ې خبره يې

سولې ويل:

سمه ده زه او مور مې دواړه درځو لخيره

واده تيار شو، د واده په ورځ سوله او مور يې غوټۍ د ورابانو په ډله کې د نوميالي د خُسر کور ته ورغلل، شمشاد سوله وليده، غوښتل يې چې خبرې ورسره وکړي، ناڅاپه يې ټيلفون

وکړنګېده، سولې ورته په پیغام کې لیکلي و:
شمشاده زما خواته رانه شي چې مور مې څاري.
واده تیار شو، د کلي هغو سپین سرو ښځو چې ګیبي پایڅې اوپه ځانګړي افغاني دود کالي یې درلودل اتڼ ته راپورته شوې، تورپیکې، درخانۍ او زرکه چې د اتڼ په چمبه وهلو کې نوموتې وې له چمبو یې کوکارې پورته کړې، په سرو لاسونو یې چمبې ته داسې ګوزارونه ورکول چې غږ یې لسم کلي ته هم رسېده، د مستې قلندرې سندرې ته اتڼ روان و، د سولې مور غتۍ هم ملالۍ اتڼ ته پورته کړه په دې وخت کې شمشاد ځان ناوې ورینداري لېمې ته ور ورساوه، سوله یې وروښوده، ویل یې:
لېمې ورینداري تاسره مې ژمنه کړې وه، هاغه له قده دنګه او په څېره زړه راښکوونکې نجلۍ سوله ده چې ماسره یوځای درس وایي او پرې میین هم یم.
واده تېر شو،
د سولې او شمشاد د څلورم سمستر ازموینې پیل شوې،
هغوی دواړه به په ازموینه کې څنګ په څنګ کېناستل،
سولې به له شمشاد او شمشاد به له سولې سره مرسته کوله،
په ازموینه کې بیا شمشاد اول نومره او سوله څلورم نومره شوه.
د پوهنتون رخصتۍ سولې او شمشاد ته د یوه اوږده بېلتون زیری ورکاوه، منۍ و، د ځینو ونو پاڼې ژیړې او د ځینو لا لاندې را تویې شوې وې، تر ونو لاندې په ځمکه پرتې ژېړې پاڼې داسې ښکارېدې لکه طلایي فرش چې چا په ځمکه هوار کړی وي، عمرخوړلو کسانو د سترګو په سر د لاس چتر جوړ

کړی و څو د لمر وړانګې یې سترګې وې نه سي، شمشاد د بڼ په خوا کې د سیند په څنډه په لویه غټه تیږه پلتۍ وهلې وې او ناست و، په سیند کې د پخوا په څېر اوبه زیاتې نه وې، په تېږه به چې لګېدې یو ډول خوږه موسیقي به یې تولیدوله، د مرغانو شورجوړ و، شمشاد چې د سولې مینې لکه سیم نرۍ کړی و خپل ښي جېب ته یې لاس کړ، شپیلۍ یې ترې رااوویسته، یوخوا او بل خوا یې وکتل، د شپیلۍ په هرسوري باندې یې په ډېر هنر سره ګوتې کېښودې، په هر پوکي سره به یې یو ډول سوې کریغې له شپیلۍ ویستې، شمشاد چې د شپیلۍ په جادویي غږ د مینې نغمې راتاوې کړې د میینانو په ټپونو یې د ځان او سولې په ګډون مالګې وشیندلې.
هغه هم دا نغمه:
نن د جانان دیدن ته ځمه توري نرۍ وریځې
خدای خودې لنډ کړي دا د ځمکې تنابونه مستې نازنینې
شمشاد لا شپیلۍ نه وه ایښې چې ټیلفون یې وشرنګېده، ژر یې ټیلفون اوکې کړ، تر سترې مه شي وروسته سولې ورته ویل:
شمشاده لړ لړ رانه هېر وې
کوم ځوانیمرګ شپیلۍ وهي غرقه یې کړمه
هغه په لوړ غږ وخندل ویل یې:
سولې فکر کوم د شپیلۍ غږ دې واورېده، هغه زه یم د سیند په غاړه ته رایاده شوې او زړه مې په شپیلۍ یخ کړ.
سولې ویل:
که رینښتیا ته یې نه زه اړیکه پرې کوم ته یوه بله خوږه نغمه په شپیلۍ کې راته وغږوه، وخت په شمشاد او سولې ډول ډول

کاڼي وکړې خو د یوځای کېدو تمه یې ډېره او په مینه کې یې ماته لا هېڅ منله.
د ژمي سړې او د بېلتون اوږدې شپې دواړو همداسې تېرې کړې، پسرلی راورسېده، د هغوی پوهنتون پیل شو.
ننګیالي شمشاد ته زنګ وواهه، ننګیالي ویل:
دنده مې اوس په کندهار ولایت کې ده، قومندان راته ویل چې شل ورځې وروسته په رخصتي کورته لاړ شه، شمشاده درځم تاته او ملالۍ مور ته څه دروړم؟
شمشاد وخندل، ویل یې:
ماته هېڅ مه راوړه خو ملالۍ ادې ته چې هرڅه راوړې ستا خوښه
ننګیالي ویل:
زه اوس په ټانک کې سپور یم بیا غږېږو په مخه دې ښه
لس ورځې تېرې شوې ټول په تمه و چې ننګیالی به لخیره کور ته راځي، بله ورځ سهار د نومیالي ټیلفون ته له نامعلومه شمېرې زنګ راغی، هغه ورسره خبرې وکړې.
نومیالي ترې پوښتنه وکړه چې څوک یې او چاسره کار لرې؟
هغه ویل:
زه جګړن پتنګ پتیال یم د ننګیالی دوی د ټولي قومندان، نور غلی شو
نومیالي ویل:
ښه وایه قومندان صاحب څه خبره ده؟
جګړن پتیال ورو او په ژړا ویل:
کُلُ نَفْسِ ذائقَةُ الْمَوْت تېره شپه زمونږ په پوستو بریدونه شوي و، ننګیالي دوی د جګړې سیمې ته په لاره و چې د حکومت د

مخالفینو کمین ته برابر شوي، اته نفره مو ورک دي او د ننګیالي په ګډون څلور کسان مړه شوي دي، الله ج دې وبښي
نومیالي چیغې کړې ویل:
جګړنه ته رېښتیا وایې؟
جګړن ویل:
هو اوس یې جنازې په روغتون کې دي ځکه ټول سوځېدلي پېژندل کېږي نه، تر پېژندو وروسته لخیره جنازه کابل ته درلېږو، جګړن له خپلو سترګو راغلې اوښکې پاکې کړې ویل یې:
ورور جانه تاسو زحمت مه باسئ زمونږ امبولانس جنازه د مرکزي بغلان تر ښاره در رسوي، مړی به تر درې بجو هلته در ورسېږي، هېڅ د کتو نه دي کوښښ وکړئ چې همدا نن یې دفن کړئ.
نومیالي ژړلې خو جګړن ټیلفون پرې کړ
لېمې له نومیالي پوښتنه وکړه چې څه شوي خو هغه ځواب ورنکړ او په بېړه یې ځان د جانباز کور ته ورساوه او خبر یې کړ چې ننګیالی وژل شوی دی، له هغه ځایه نومیالی او جانباز د فتح خان کور ته راغلل، فتح خان یې خبر کړ، نومیالي د فتح خان په میلمستون کې په لوړ غږ چیغې وهلې، په خړ څادر جانباز هم خپلې اوښکې پاکولې او فتح خان سر په زنګنو ایښی و هېڅ یې نه ویل، جانباز خپل ټیلفون راووېسته او د نومیالي خسر څرګند سره یې اړیکه وکړه، هغه ټیلفون اوکې کړ، جانباز ورته ویل:

ځرګنده ! خبره واوره ننګيالی مړ شوی دی، جنازه يې نن تر درې بجو له کندهار رارسيږي، قومندان يې ويل چې ټول سوځيدلی او د کتو نه ده نو بايد همدا نن يې خښ کړو ته هلکان هديرې ته وليږه او مونږ به له ده ځايه در روان شو.

نوميالي د خپل کور پر لور منډه کړه، سرک کې خلکو چې هرڅه غږونه وريسې وکړل د هېڅ ځواب يې ورنکړ، خپل دروازه په غربهاري خلاصه کړه، د حويلۍ په منځ کې يې په لوړ غږ چيغې پيل کړې، ټول پرې راټول شول، نوميالي په لوړ غږ چيغې وهلې، ټول يې خبر کړل چې ننګيالی وژل شوی دی.

ټولو چيغې پيل کړې خو د ملالۍ، اوړۍ او شمشاد چيغو ټول کلی خبر کړ، په کوڅه کې ټول کليوال راټول شول، د کلي بوډۍ ښځې راغلې، هغوی هم ژړلې، کليوالو په کوڅه کې رډ رډ يوه بل ته کتل، حيران ولاړ و، ځينې خو آن دومره خپه وچې له زړه يې وينې څڅېدې، جانباز د شمشاد دوی کور ته راننوته، ويل يې:

ملالې ورينداري وخت کم دی موټر دروازې ته راغلي دي تاسو پکې کينئ او د ځرګند کور ته درځئ، څو قدمه وړاندې لاړه زرکې او شمشاد ته يې ډاډګېرنه ورکړه، هغوی يې هم له حويلۍ بيرون راووېستل او په موټر کې يې کېنول، له خپل ښي جېبه يې د نصوارو قطی راووېسته، مخکې تر دې چې نصوار خولې ته واچوي ويل يې:

کليوالو ! جنازه څلور بجې د نوميالي د خسر ځرګند په کور کې ده ټول هلته راشئ، نور په موټر کې کيناسته او دروازه يې په غرَب په ځان پسې پورې کړه

د غرمې تر ډوډۍ وروسته د ملي اردو يو رنجر موټر او يو امبولانس راورسېدل، له رنجر موټر دوه پنډ پنډ دريشي کړې کسان راکوز شول، يو يې د ننګيالي دوی د ټولی قومندان جګړن پتنګ پتيال او بل يې د هغوی د ټولي بريدمل محب الله زغم و، سترګو ته دواړو لاسي دستمالونه نيولي و او خپلې اوښکې يې پاکولې، جانباز سره يې ستړي مه شي وکړه، د ننګيالي ملګرو د پوځي امبولانس دروازې خلاصې کړې، هغو ويل:

ننګيالی دی الله ج وبښي مونږ يې خپله له امبولانسه راکوزوو، د جنازې تر راښکته کولو وروسته جګړن پتيال ويل:

ستا سو غم زمونږ غم دی، ټول وجود يې سوځېدلی دی، پېژندل کېږي نه، هېڅ اړتيا نشته چې د تابوت د سر تخته لرې کړئ.

جانباز د سر په خوزولو سره د سمه ده ځواب ورکړ، کليوالو يې تابوت په لسو نفرو ونيوه او د حويلۍ پر لور يې روان کړ، جنازه يې چې د ځرګند په حويلۍ ورننوېسته زرکې، ملالې او شمشاد رامنډه کړه، کليوالو ژر تابوت په ځمکه کېښوده، لرې لرې خپه ودرېدل، شمشاد او ملالې پړمخې ځان په تابوت ور واچوه، زرکه د تابوت سرته کېناسته، جانباز راغی، هغوی ټول يې پورته کړل، کليوالو ته يې اشاره وکړه چې تابوت دې د حويلۍ په انګړ کې کېږدي.

ملالې غوښتل چې د تابوت د سرتخته لرې کړي او د ننګيالي جسد وګوري خو جانباز نه پرېښوده، شمشاد د تابوت اړخ ته او زرکه د ننګيالي د مړي پښو ته ناسته وه، د سروښتان يې شکول، ددوی زړونه لا په چيغو نه و يخ چې جانباز له څو کليوالو سره حويلۍ ته راننوته ويل يې:

ناوخته ده ملالې جنازه وړو، بېرون کليوال ډېر په تمه دي، ملالې هڅه کوله چې څو شيبې نور هم تابوت ته وګوري خو هغوی جنازه پورته کړه، په دې وخت کې د چيغو غږ دومره ډېر شو چې آن دوه درې کلو کې اورېدل کېدل.

پرته له دې چې کليوال د تابوت تخته لرې کړي جسد يې خاورو ته وسپاره او د هغه د کورنۍ په زړه يې يو نه جوړېدونکی داغ پرېښوده.

شل ورځې تېرې شوې، د ملالې ملا د ننګيال غم راکوپه کړه، د سترګو ديد يې کم شو او ناروغه شوه، هره شېبه به يې د ننګيالي نوم يادوه.

بله ورځ سولې زړه نا زړه د شمشاد ټيلفون ته زنګ وواهه، تر جوړ پخير وروسته يې ويل :

خدای ج دې تاسو ته د زړه صبر درکړي ، وروړ دې ډېر نيک او ښه انسان و جنتي دې شي ، څه وکړو الله ج دې ورته هغه دنيا ښه کړي .

شمشاد ويل :

هو سولې ګور ته ټول کډې کوو خو د چا کډې وړاندې او د چا بېرته .

سولې له شمشاده پوښتنه وکړه چې پوهنتون ته ولې نه راځې؟

شمشاد سوړ اسويلی ووېسته ويل يې:

سولې ښايي نور پوهنتون ونه شم ويلی ځکه په هغو ډېوالونو مې چې تکيه کوله ټول ونړېدل، ژوند مې ډېر تريخ دی، درې کلونو کې مې څلور ورونه مړه شول، څلور کنډې مونږ ته په کور

کې ناستې دي، ملاله ادې مې چې د هريوه ورور مېرمنې ته ګوري له سترګو يې لارې لارې اوښکې ځي.

سولې غلې شوه، بيا يې ويل:

ګوره دا به د الله ج رضا وه، استادانو ويل چې شمشاد خبرکړئ څو پوهنتون ته راشي، څو ورځې وروسته ازموينې پيل کېږي.

شمشاد سولې ته په ځواب کې ويل:

سمه ده خپله هڅه به وکړم، بيا يې دا لنډۍ په غمجن غږ د شونډو په څوکو تېره کړه

دا خو مې زړه دی چې لا ټينګ دی
دومره غمونه دريابونه وچوينه

سولې ويل:

شمشاده ! ما درسره ژمنه کړې چې د پوهنتون لګښت دې زه درکوم نو د پوهنتون له اړخه بېغمه اوسه، شمشاد هېڅ ونه ويل خو سولې ويل:

رښتيا زيات وخت وشو نه مې ليدلی ډېره درپسې خپه يم هغه ځواب ورکړ چې سمه ده لخيره سبا ستا لپاره درځم وبه دې وينم او هم به لږ درس وو ايم زه هم در پسې زيات خپه شوی يم.

سبا يې پوهنتون کې سره وليدل، سولې ويل:

اې ! ننګيالی ډېر ښه انسان و، ملکوتي شوي روح ته به يې دوعا کوو خو شمشاد غلی شو، په سترګو يې لاس وواهه، بيا يې ويل:

د سردرو وطن ته وايه
په مړو موړ شوې که لا نور کوې مرګونه

آسمانه درز وهه رالوېږه
په ماقيامت دی چې په ټولو قيامت شينه

دوی په خبرو بوخت و چې ټولګيوالې يې شغله، شربت ګله، شېبه، نتکۍ، مکۍ او ورمه راغلې ټولو شمشاد او سولې سره ستړي مه شي او غم شريکي يې ورسره وکړه، مکۍ ويل:
شمشاده ! باور وکړه چې د ننګيالي ورور په مرګ دومره خپه شولو لکه خپل ورور مو چې مړ وي، بيا ستا نه راتګ پوهنتون ته بيخي زيات اند ښمن کړي و.
دوی خبرې خلاصې کړې او ټولګي ته په ګډه روان شول، ددې سمستر ازمويني پيل او تېرې شوې، شپږم سمستر کې شمشاد نه غوښتل چې پوهنتون ته راشي، سولې څو واره زنګونه ورته ووهل خو هغه ويل چې کور کې ډېرې ستونزې لري او نه شي کولای چې پوهنتون ته راشي، لس ورځې پوهنتون ته رانغی.
د پوهنځي د پښتو څانګې آمر جهانزېب څو واره هڅه وکړه چې شمشاد سره خبرې وکړي چې ولې پوهنتون ته نه راځي خو ټيلفون يې رُخ نه شو، اخر دېته اړ شو چې د شمشاد دوی کلي ته ورغی، د غرمې ډوډۍ يې د سولې دوی په مېلمستون کې وخوړه، د سولې پلار سره يې کيسې وکړې، هغه يې هم د ځانه سره ملګری کړاو د شمشاد دوی کور ته ورغی.

فتح خان د شمشاد دروازه وډبوله، نوميالی ورته راووته، تر ستړي مه شي وروسته فتح خان ويل:
دا د شمشاد دوی د څانګې آمر صاحب جهانزېب دی، له پوهنتونه راغلی دی
نوميالي ژر دروازه خلاصه کړه، ويل يې:
راځئ پاتې کيسې به په مېلمستون کې وکړو، نوميالي هغه کينول او خپله په منډه کور ته لاړ، شمشاد ته يې ويل چې د څانګې مشر يې راغلی دی
شمشاد هم کوټې ته ورغی، د سولې مشر جهانزېب تر دعا وروسته ويل:
شمشاده ! غم او ښادي په ژوند کې راځي خو ته لس ورځې کېږي چې پوهنتون ته نه يې راغلی، ټولګيوالو ته دې ويلي و چې نور پوهنتون ته نه شم راتلی، ما هڅه وکړه چې زنګ درته ووهم خو ټيلفون دې چالانه نه و نو ځکه دلته راغلم، غرمه مې د فتح خان اکا په کور کې ډوډۍ وخوړه، بيا يې نوميالي ته ويل:
که ستونزه نه وي ځوانه ! موړکۍ مو هم کوټې ته راولئ، زه غواړم يو څه خبرې تاسو ته وکړم.
نوميالي هېڅ ونه ويل او له کوټې ووت، ملاله يې له لاسه نيولې وه او کوټې ته يې رانن‌ويسته، ملالې په زوره زوره خپله ساه وېسته، تر ستړي مشي او ډاډ ورکولو، وروسته د سولې مشر جهانزېب ويل:
مورې ! شمشاد زمونږ د پوهنتون يو له ممتازه زده کوونکو څخه ده، پنځه سمستره اول نومره پاتې شوی، ښه راتلونکې په مخ

کې لري، ده يې ټولګيوالو ته ويلي چې نور پوهنتون ته نه راځم نو ځکه زه ورپسې راغلم.

د آمر جهانزيب تر خبرو وروسته په کوټه کې ټولو يوه بل ته کتل خو هيڅ يې نه ويل، ملالۍ چې د کوټې په قالينه سترګې خښې کړې وې ويل يې:

آمر صاحب زمونږ هيله او اميد همدا شمشاد و، اوس مو هم خوښيږي چې دی پوهنتون خلاص کړي خوځه وکړم، څلور زامن مې مړه شول، څلور تور سرې ښځې ترې پاتې دي، هر زوی مې يوه يوه لپه ماشومان لري نو که شمشاد پوهنتون ته لاړ شي دومره پيسې به لکومه کړو چې هم يې مونږ وخورو هم خپل روزګار پرې مخته بوځو او هم شمشاد پرې پوهنتون ووايي.

دې وخت کې دروازه خلاصه شوه، جانباز کوټې ته راننوته، فتح خان ورته آمر ور وپيژنده، آمر په کوټه کې ټولو ناستو کسانو ته وکتل، ويل يې:

الله ج روزي رسان دی، کلي کې مالداره کسان زيات دي، تمه ولرئ، ناهيلي کېږئ مه، بيا يې فتح خان ته وکتل چې غلی په خپل ځای کې ناست او هيڅ نه وايي

جانباز چې بوخ په خپل ځای کې ناست او امر ته يې کتل اول وپشيده او بيا يې ورو وخندل، ويل يې:

ياره امر صاحب زه خپله ددې پوهنتون او مکتب سخت مخالف وم، آن تر دې چې شمشاد په کانکور کې پوهنتون ته کامياب شوی و مبارکي مې هم ورنکړه خو اوس وايم چې پوهنتون ښه دی بايد هرڅوک يې په خپلو اولادونو ووايي، له جيبه يې د نصوارو قطی راوويسته امر جهانزيب ته يې ويل:

ياره انجنير صاحب مال د خدای ج دی لس زامن او شل جريبه ځکه لرم، ټولو زامنو ته مې ودونه کړي خو درس مې په يوه هم نه دی ويلی اوس لږ پښېمانه يم، لوڼې خو مې هيڅ جومات ته نه دي لېږلي.

امر ړډ ړډ ورته وکتل، تندی يې تريو کړ، جانباز پوه شو چې امر ته غوسه ورغله، بيا يې ويل:

ښاا دا کيسې به پرېږدو تر څو چې شمشاد پوهنتون خلاصوي هرکال زه سل منه وريجې او سل منه غنم همدا اسې وړيا ورکوم اخر خپلوان مې دی پردي خو نه دی

ملالۍ او نوميالي مسک شول ، خوشالي يې په سترګو کې ښکاره شوه ، په کوټه کې يې ټولو ته وکتل بيا يې ويل :

سمه ده جانباز اکا چې مونږ سره دومره مرسته وکړې نو مونږ هيڅ کله شمشاد له پوهنتون نه راتاووو.

شپږم سمستر هم همدا اسې تېر شو، د شمشاد د پوهنتون ټول لګښت به هغه ميينې سولې ورکاوه.

د سمستر په وروستۍ ورځ سوله او شمشاد په يوه موټر کې تر کوره راغلل، په لاره شمشاد په معصومو، سترګو سولې ته کتل، زړه کې يې خبرې وې خو په خوله يې نه راتلې، سولې ويل:

اندېښنه دې وه، هروخت به دې تندی تريو نيولی و چې پوهنتون نه شم ويلی، پرېږدم يې، هسې او دسې دغه ده شپږم سمستر هم خلاص شو، اووم سمستر به هم تېر شي او اتم سمستر خو هسې هم په منوګراف ليکلو تېريږي.

شمشاد کټ کټ وخندل ويل يې:

غلې شه اوس به مې يو ساعت کې له پوهنتون فارغ کړې

سولۍ خپلې دوه سترګې د هغه ليدو ته ځلور کړې وې، په ځير ځير يې ورته کتل، له ځانه سره مسکۍ شوه، ورو يې سوړ آسويلی ووېسته، ويل يې:

آوف خدايه ! چې د ا د ژمي اوږده رخصتي به څنګه تېرېږي؟

شمشاد ورته هېڅ ونه ويل، سترګې يې د موټر ښيښې ته رډې نيولې وې، موټر دومره تيز روان و چې آن ددوی له سترګو ونې په حرکت کې ښکارېدې

سولۍ شمشاد ته وکتل چې په سوچونو کې ډوب دی، ويل يې:

وا په ما مينه

ياره کابل ته کډې لاړې

څه په سوچونو کې ورک يې، لږ ماته ځير شه، کيسې وکړه، سمستر اخر شو ښايي بيا ژر سره ونه ګورو ، شمشاد سترګې سولۍ ته راواړولې، په دې وخت کې سولۍ په خپلو وېښتو کې ګوتې د ګومنځې په څېر تېرې کړې، شمشاد ويل:

سولۍ زه ډېر درپسې خپه کېږم خو هېڅ نه وايم، زه غم په زړه دننه تېروم

سولۍ يې له لاسي بيکه د خپلو يادښتونو کتابچه راووېسته، د کتابچې په وروستۍ پاڼه يې په سره قلم لاسليک وکړ، شمشاد ته يې وسپارله، ويل يې:

اې ! تر کوره حق نه لرې چې دا کتابچه خلاصه کړې، په دې کتابچه کې مې د زړه خبرې د زړه په وينو ليکلي دي، ښايي لوستل يې درته ډېر سخته واوسي خو ته يې وزغمه، کله مې چې يادښتونه لولې فکر وکړه چې ته فرهاد يې او د شيرينۍ د لاس ته راوړلو لپاره غر په تېشه سوری کوې.

هغه وخندل ويل يې:

هههههه خو زه شمشاد يم فرهاد نه

موټر چلوونکي موټر د امام قطيبې ځلور لارې يوې څنډې ته ودراوه ويل يې:

پخير راورسېدئ، کوز شئ، ستاسې کيسې څومره اوږدې او خوږې دي چې هېڅ نه خلاصيږي، د ميينانو په څېر چې يوه کيسه خلاصه کړئ نو بله مو تياره راجوړه کړې وي هغه پيل کوئ.

ورځې او وختونه تېرېدل، بله ورځ د ژمي سړې سيلۍ يو ډول ويرونکی غږ کاوه،شمشاد د کلي له دوکانه د کور په لور روان و ، زنګ ورته راغی، ويې ليدل چې سوله ورته زنګ وهي، شمشاد سره يې ملګري و ، ژر يې ټيلفون بې غږه کړ، غټ غټ قدمونه يې واخيستل، ملګرو يې تکل، خاورين او سمسور وخندل، سمسور ويل:

شمشاده ! فکر کوم معشوقې دې زنګ درته وواهه څنګه له مونږه دوه درې قدمه مخکې شوې، د سمسور خبرې نه وې خلاصې چې خاورين بيا وخندل ويل يې:

شمشاده ساده ګله، د معشوقو غم مه کوه، هغه دې نه دي اوريدلي چې(يار له کوځې تېر کړه رنګ يې هېر کړه) تکل ويل: خاندئ مه، بل چا به زنګ وهلی وي ورته، تاسو ته خدای ج درکړه، يوه خبره چې پيدا کړئ کوچ ترې باسئ.

شمشاد ودرېده، ويل يې:

نوميالی لالا مې دی، هغه راته ويلي و چې ژر کورته راشه خو ما ناوخته کړه ځکه مې ټيلفون اوکې نه کړ چې رابانديې غوسه نه

شي.
څو ورځې نورې هم تېرې شوې، د میینانو ورځې راورسېده، د سولې دوی کورنۍ د بي بي سي نړۍ دا وخت خپرونه کتله، خبریال ویل:
نن د میینانو ورځ ده، په ګڼو هېوادونو کې دا ورځ میینان لمانځي او اوس اوس په افغانستان کې یې هم میینانو لمانځنه پیل کړې، د سولې ورور پاڅون ژر ټلوېزیون ګُل کړ، پلار یې فتح خان چې د بي بي سي دې راپور ته غوږونه څک نیولي و او سترګې یې د ټلوېزیون په ښیښه ورګنډلې وې، په خپل ځای کې رانېغ شو ویل یې هله پاڅونه زویه بېرته ټلوېزیون چالانه کړه، هغه په غوسه ټلوېزیون چالانه کړ، هېڅ یې ونه ویل، د ریموټ په څنډه یې د کوټې په قالینه کې خطونه ایستل، د راپور تر خلاصېده وروسته مور یې غوټۍ ترې د ټلوېزیون د ګُل کولو د لامل پوښته وکړه
پاڅون ویل:
نوې ناوې راغلې نوې کځورې ورپورې، دا خلک خو په هېڅ هم نه پوهېږي، ورځ تر بېګا په بېکاره خبرو خپل او د خلکو وخت ضایع کوي، دلته په بغلان کې همدا نن څومره کسان په یوه جګړه کې مړه شول او دوی لګیا دي ددې راپور پرځای یې د میینانو په ورځ راپور جوړ کړي، هلک نجلۍ او نجلۍ هلک ته ګلان په غاړه کې وراچوي.
غوټۍ غلې شوه، فتح خان په خپل ځای کې په ګونډو شو، پاڅون ته یې وکتل چې له ډېرې غصې یې په وچلي دولس بجې دي، ویل یې:

زویه ! هره ورځ د جګړو، وژنو او تاوتریخوالو خبرونه اورو، پرېږدئ چې د میینانو د ورځې په نامه هرڅوک خپل ځان خوشاله وساتي، بیا یې خپلې بوډۍ شوې مېرمنې غوټۍ ته وکتل ویل یې:
کاشکې زه ستا په مور همد اوس میین وای چې ما هم د یوه لاسي ګل پرځای دوه درې ګلان ورته راوړي وای
غوټۍ تندی تریو کړ، ویې خندل، ویل یې:
غلی شه د ماشومانو پلاره، سپین ږیری شوې خو له دې شوخۍ او خبرو دې وانوښتې، سبا سهار شمشاد سولې ته زنګ وواهه ویل یې:
زه غواړم ستا خواته درشم، دروازه کې دې لیدلی شم؟
هغې لومړی د کوټې له کړکۍ خپله حویلۍ وڅارله، بیا یې ویل:
هو درسره لیدلی شم خو ډېرې خبرې نشایې ونه شي شمشاد له ښاره یو سور ګل سولې ته د میینانو د ورځې په خاطر په خپل جېب کې اچولی و، دروازې ته یې راورسېده، سولې ته یې زنګ وواهه، هغې یې ټیلفون پرې کړ، دروازه خلاصه شوه، د سولې او شمشاد زړه درېږده چې څوک یې ونه ویني، سولې ویل:
شمشاده ژر دې خبره راته وکړه چې پلار او پاڅون ورور مې په کور کې دي.
هغه جېب ته لاس کړ، ګل یې راوویسته، سولې ته یې ډالۍ کړ، ویل یې:
تور توتان له تا قربان، د میینانو ورځ دې درته مبارکه وي، مینه درسره لرم، همدا مې له وسې کېده، پرون د میینانو ورځ وه،

زما هېره نه وه خو بوخت وم ، نن مې درته گل راوړ، ډېره زیاته ښننه درنه غواړم، نور روان شو.

بیا یې تر پسرلي سره ونه لیدل، کله کله به دواړو په ټیلفون سره خبرې کولې

د پسرلي په لومړیو ورځو کې سولې او شمشاد سره تر یوه اوږده لرې والي ولیدل، دواړو یو د بل په دیدن سترگې مړې کړې، د اووم سمستر لومړۍ ورځ یې د مینې او مینتوب په خبرو تېره کړه، شمشاد ویل:

د هرې سختۍ تر شا ښه وختونه هم شته، د ژمي په رخصتیو کې مې بیخي ډېره یادېدې، کانو او بوټو به ستا د نه شتون پیغورونه راکول، ومې زغمل دادی اوس درته مخامخ ولاړ یم او وړیا دې دیدن کوم.

سوله په خندا شوه ویل یې:

که ما وپوښتې ته به وتښتې، ستا یادونو او غمونو مې زړه سوری سوری کړ، بیا یې دا ټپه دکلمه کړه

لــه زړه مـــې یـــو الله خبـــر دی

ددنیـــاگۍ عـــالم پـــرې ځلـــه خبرومـــه

مخامخ د پوهنځي په ودانۍ کې د ټولگي کړکۍ په غرب خلاصه شوه، ټولگیوالې شفیقې او مینې یې ورته ړډ ړډ وکتل، شمشاد د ټولگي په کړکۍ دواړه سترگې خښې کړې، سولې ته یې ویل:

اې! شفیقه او مینه گوره ځنگه په ځیر ځیر راته گوري لکه یې هېڅ یې چې لیدلي ونه اوسو

سولې وخندل ویل یې:

شمشاده! هغوی ما او تا څاري، دوی څومره وزگاره دي او څومره یې له وسې کېږي چې ما او تاپسې وگوري چې چېرته ولاړ یو او څه کوو

دا سمستر هم پای ته ورسېده، دهرې ورځې په تېرېدو سره د سولې او شمشاد د زړه اړیکې نورې هم سره نژدې کېدې، یو بل ته خوږېدل، دیوه اوږده یوځای والي په تمه یې ورځې او شپې شمېرلې.

بله شپه شمشاد او کورنۍ یې ټول سره ناست و، ملالې ویل:

نومیالیه زویه! دغه دی درې میاشتې وروسته لخیره شمشاد له پوهنتونه فارغیږي، بیا یې د شمشاد په سر لاس تېر کړ، افرین افرین یې کړل

نومیالي وخندل، په کوټه کې یې د ټولو سترگو ته وکتل چې څوک هېڅه نه وایي، له مخې یې د چای ډکه پیاله لرې کړه، له توشکې ورکوز شو او په قالینه کېناسته، مور ته یې ویل:

لخیره له پوهنتون نه خو فارغیږي خو تر څو چې فارغیږي یو چېرته به یې غم وخورو، واده به ورته وکړو، ملالې شمشاد ته وکتل، ویې لیدل چې شمشاد له شرمه ښکته گوري، هېڅ نه وایي، ویل یې:

ما هم همدا خبره کوله، اوریدلي مې و چې زړه په زړه آینه وي نو هغه خبره ریښتیا ده، ما د واده خبره کوله خو تا راباندې وار ړومبی کړ، ملالې خپلو نگورگانو ته په خندا ویل:

تاسو خپلو کوټو ته درځۍ، زه، نومیالی او شمشاد سره پټې خبرې لرو، هغوی روانې شوې

دوی چې دا خبرې پیل کړې د شمشاد په زړه راننوتل ، په زړه کې یې سل ډول خبرې راغلې .

ملالۍ رډ رډ نومیالي او شمشاد ته وکتل ، ویل یې :

شمشاده زویه غوښتل مې کوژده درته وکړم ، په زړه مې ارمان وخو څه وکړم پښتو ته په کور کې درې کونډې راته ناستې دي اوس که تاته چیرته بل ځای ښځه وکړم نو خلک به سل رنګه خبرې راپسې وکړي .

نومیالي ویل :

څه ووایم مورې ، خدای ج دغه ورځ په مونږ راوستې ده ، نصیب به مو خراب وي ، بیا یې شمشاد ته وکتل چې خپه ناست دی .

ملالې ویل :

شمشاده زویه ! چانس درکوو ، درې کونډې وریندارګانې دې ځواني دي او په کور کې ناستې دي چې ډېر یې ساتل ښه نه دي ، پښتو ده نو ته یې یوه خوښه کړه چې درته یې نکاح کړو .

شمشاد غلی شو ، تر څو شیبو چوپ کېدو وروسته یې ویل :

مورې زه مې په خپله خوښه ځانته کوژده کوم ، وریندارګانې مې ماته د خویندو په څېر دي ، هیڅ نه کیږي چې زه دوی کې یوه ځانته نکاح کړم .

زریالی د کوټې په چت سترګې وګنډلې ، ویل یې :

شمشاد جانه څه وکړو اوس که وریندارګانې همداسې پرېږدو او تاته بل ځای کوژده وکړو داهم ښه نه او هم د پښتو د دود خلاف خبره ده .

شمشاد خپلې دوه پښې په یوه موزه کې کړې ویل :

نا مورې او وروره ! زه مې وریندارګانو کې یوه هم نه کوم .

دا شپه همداسې په خبرو تیره شوه ، سبا شپه ملالې او نومیالي جانباز هم راوغوښته څو شمشاد قانع کړي چې یوه کونډه وریندار یې ورته نکاح کړي ، خبرې پیل شوې ، نومیالي ، ملالې او جانباز شمشاد ته نصیحتونه پیل کړل

خو شمشاد ویل :

چې په هیڅ صورت باندې مې وریندارګانې نه نکاح کوم ، زه مې په خپله خوښه ځانته کوژده کوم ، وریندار سره نکاح کول راته په هېڅ صورت د منلو نه ده .

ملالې ټینګار کاوه چې شمشاد باید خپله یوه کونډه وریندار خامخا نکاح کړي خو جانباز ویل :

نا وریندارې خیر دی شمشاد دې په خپل زړه ځانته کوژده وکړي ، ډېره پسې مه شله کېږه .

ددې خبرې په اورېدو شمشاد شین شو ویې خندل

سبا غرمه چې د ملالې ټولې نګورګانې په کوټه کې ناستې وې ورته ویې کتل، ویل یې:

وا نجونو زه خو دا دوه درې کاله کېږي چې کوژدو او ودو ته نه یم تللی، څوک ښه لور لري چې لخیره شمشاد ته یې ریباري وکړو ، مشرې نګور یې زرلښتې ویل:

مورې ! د سپین ګل اکا لور نېکبخته ښه نجلۍ ده، که مو خوښه وي سبا به ورشو ریباري ته؟

زرکې ویل:

بیخي سمه ده ور به شو خو په دې وخت کې لېمې ورو ویل:

تاسو خان وپوښتۍ چې شوله خوري کنه، شمشاد لوستی ځوان دی، له پوهنتون فارغېږي، ښایي څوک په ده او یا دی په چا

مینن وي هغه به ورته وکړو، نالوستې ښځه څه کوي، ببړه مه کوئ.

نومیالي وخندل، ویل یې:

شمشاده ! ورینداردې څه وايي، په چا خو به مینن نه یې، شمشاد غلی شو هېڅ یې ونه ویل، له ځمکې غبړ ووت خو له شمشاد نه، زړه یې ټوپونه وهل

ملاله مسکۍ شوه ویل یې:

زویه څنګه غلی شوې؟ لکه چې په چا مینن یې نو ماته یې ووایه، ریباري به یې درته وکړم

لېمې په زوره زوره وخندل، ویل یې:

د شمشاد په زړه زه پوهېږم، زه خبره یم چې څوک په ده مینه ده، څو ورځې وروسته یې لخیره ریباري پیل کوو زه له پخوا خبره یم.

ملالې ویل:

لېمې ته چې خبره وې نو زه دې ولې نه خبرولم خو خیر اوس مې خبره کړه چې شمشاد زوی ته مې د هغه په خپله خوښه واده وکړم.

درې ورځې وروسته لېمې ملالې ته کیسه وکړه چې شمشاد او سوله یو په بل مینان دي او کیسه یې د ښوونځي له وخته پیل شوې ده.

ملاله غلې شوه ، لېمې ته یې ویل :

دا د مینتوب کیسه لاپکې له کومه شوه ، په پښتو او پښتنو کې دا خبرې نشته ، د شمشاد دې وچې سترګې څنګه شي چې مینن شوی دی او بیا زمونږ غریبي او د فتح خان خاني کله سره

جوړیږي چې د هغه په لور شمشاد مینن شوی دی ، ریښتیا خبره ده چې لوستې نجونې او هلکان چې په پچه وخیژي کشمیر ویني او له پوهنتونه چې په فارغېدو وي نو آسمان ته زینې ږدي .

شپږ ورځې یې په همدې سوچ وکړ چې څنګه وکړي؟

یوه اونۍ تېره شوه، بله ورځ ملاله له خپلو پنځو نګورګانو سره د ملک فتح خان کور ته ورغله، ملاله وروسته تر شپږو کلونو د ملک فتح خان کور ته ورغلې وه، وروسته د ډوډۍ تر خوړولو ملاله او غوټۍ د سولې د مور کوټې ته لاړې، دې وخت کې ملک فتح خان کور ته راغی، ملالې سره یې ستړې مه شې وکړه ورته ویل یې:

ملالې ورینداري دا لمر له کومې خوا راختلی چې ته زمونږ کورته راغلې، لار خو به دې نه وي ورکه کړې؟

ملاله په خندا شوه ویل یې:

ملکه وروره زه به لخیره ډېره درته راشم، دې وخت کې فتح خان خپلې مېرمنې غوټۍ ته وکتل، حیران شو چې ملاله څه وايي او په زړه کې یې کومه خبره ده؟ غوټۍ غلې شوه خو فتح خان ویل:

ورینداري هر وخت راشې قدمونه مو په لېمو

ملالې وخندل، ویل یې:

ملکه وروره زه په نیمه نه پوهېږم اوته بیا په یوه نیمه، د ملالې ددې خبرو په اورېدو سره غوټۍ او فتح خان وخندل ویل یې:

هههههه زه بیا هم پوه نه شوم، سپینه خبره راته وکړه چې پوه شم.

ملالې ویل:

فتح خانه وروره لور چې پېغله او هلک په کور کې ځوان شو ساتل یې نه دي پکار، باید کوژده ورته وشي نو زه ستا د

نازولې لور سولې ربیارۍ ته راغلې یم چې شمشاد ته یې وکړم.
فتح خان چې پښتنې دودونو او میلمه پالنې ته ډېر ژمن سړی و
ملالۍ ته یې وکتل، کټ کټ وېې خندل، ویل یې:
ورینداري خیښي به وشي او یا به ونه شي خو دغه زما کور ته دې
راتګ او میلمه کېدل ښه شول، زما میلمانه ډېر خوښېږي چې
کور ته مې راشي، بې میلمه کور ته پیکه او بدرنګه ښکاري.
د هغه خبرې نه وې خلاصې چې غوټۍ فتح خان ته وکتل، ویل
یې:
سوله خو وړه ده اوس یې نه ورکوو، فتح خان وپښېده ویل یې:
ملالې ورینداري سوله خو له پوهنتونه هم نه ده خلاصه شوې،
هغه خو لوستې ده پوښتنه به ترې وکړم که یې خوښه وه ولې نه،
تر تا ښه خواښې او تر شمشاد ښه ځوان په دې ولایت کې کله
پیدا کېږي.
ملالۍ ویل:
مخصد ما نا امېده له کوره ونه لېږئ، زه په ډېرې تمې او پوره
باور وروکه ستا کور ته راغلې یم، ته خان یې او زه غریبه خو
خیښي به راسره کوې.
غوټۍ هېڅ نه ویل خو فتح خان ویل:
ورېنداري سمه ده مونږ به کور کې سلامشورې وکړو او بیا به
تاسو ته د هو او نه په اړه خبر درکړو.
اتم سمستر پیل شو، بله ورځ سوله اوشمشاد په ټولګي کې سره
څنګ په څنګ ناست و، شمشاد ویل:
زما کورنۍ خو سولې ستا سو کور ته د ربیارۍ لپاره درغلې وه،
مور او پلار دې څه ویل؟

هغه موسکۍ شوه، په ټولګي کې یې یوخوا او بل خواته وکتل،
ویل یې:
ته نو په دومره آسانۍ سره غواړې چې د ملک فتح خان لور
کوژده کړې؟
هغه غلی شو، یو دوه شېبې یې هېڅ خبرې ونه کړې، بیا یې ویل:
ته لکه چې په ما باندې د اوسپنو پنې زړوې او بیا راسره کوژده
کوې؟
سولې سترګې د شمشاد سترګو ته ښخې ونیولې ویل یې:
نو زړه دې څه غواړي؟
دې وخت کې ټولګي ته د هغوی ټولګیوال راننوتل، ملګرې یې
تلوسې ورته وکتل چې سوله او شمشاد بوخ د ټولګي په کُنج
کې ناست، یو او بل سره یې مرکه ډېره خوږه پیل کړې، ویل یې:
کیسې مو خلاصې دي که مونږ له ټولګي بېرته ووځو؟
شمشاد وخندل ویل یې:
تلوسې ته څومره له خبرو ډکه یې، مونږ به د څه شي خبرې وکړو،
هسې مو د پایلیک لیکلو ته اندېښنه ده، خپلو کې یې په اړه
وغږېدو چې څه وکړو؟
د اتم سمستر دا ورځې هم تېرې شوې، شمشاد ته استادانو د
مونوګراف لیکلو موضوع د عرفاني ادبیاتو په برخه کې او
سولې ته یې د ښځو ونډه د لنډیو په لیکلو او ویلو کې ورکړه.
درسونه همداسې په عادي توګه روان و، د نورو ټولګیوالو نه
وړاندې سولې او شمشاد خپل پایلیکونه تیار کړل، د منې
علامې په ځینو ونو باندې راڅرګندې شوې، میوې پخې وې،
په کلي کې د مڼو یوې ونې ته ودرېده، یوه زېړه مڼه یې ترې

راوشکوله، له منهي سره یوه زېړه پانه هم له ونې راولوېده، شمشاد حیران دې پاڼې ته وکتل، بیا یې ژر له خپله جېبه هنداره راووېسته، په چپه لاس کې یې خپل مخ ته مخامخ هنداره ونیوله، په ښي لاس یې په وېښتو کې د ګومنځي په څېر ګوتې کش کړې، وېې لیدل چې خپله هم د میینتوب درد اود ورونو غم لکه د مني پاڼه زېړ کړی، ژر د یوې غټې ونې لاندې کېناسته، پاس منهو ته یې وکتل چې په ونه کې ښکته راځوړندې دي،بیا یې د ونې په ډډ باندې تکیه وکړه، اوږ آسویلی یې ووېسته، ټیلفون ته یې لاس کړ، د خپل ګلکسي ټیلفون په ښیښه یې له خاورو ډکې ګوتې تېرې کړې، د سولې شمېره یې ډایله کړه،

هغې ټیلفون اوکې کړ ویل یې:

په ما میینه شمشاده څنګه یې؟

شمشاد ویل:

ښه یم دومره ډېر ښه نه، اوس مې د میروس اکا په بڼ کې یوه منهه له ونې وشکوله، بیا مې هنداره کې خپل مخ ته وکتل، دې مني زه هم لکه د مني پانه زېړ کړی یم.

سولې ورو ورو وخندل، ویل یې:

آه څومره ګیلې کوې، خیر دی بیرته به تیار شې او رنګ به دې تر او تازه شي

شمشاد وخندل، ویل یې:

ناا ! غم غم د میینتوب دی، درې میاشتې تېرې شوې چې زما کورنۍ ستاسې کور ته د ریبارۍ لپاره درغلي خو تاسو د هو او نه ځواب مونږ ته نه دی رالېږلی، نه پوهېږم،حیران دریان یم چې دا وړۍ به شړۍ شي کنه خو تمه مې لا په زړه کې شته او همت له

لاسه نه ورکوم، پرون هم درباندې میین وم، نن هم او سبا به هم درباندې میین واوسم.

سوله مسکۍ شوه، ویل یې:

ما د هماغې ورځې په سبا مور او پلار ته ستا په اړه وویل چې شمشاد سره مې کوژدې کولو ته زړه دی ته نو اوس زړه مه خوره چې لخیره فارغ شوو بیا به کوژده هم وشي، صبر ولره، بېړه ښه نه ده.

شمشاد ویل:

اې ! ته رېښتیا وایې؟

هغې ویل:

هو نو ما کله تاته دروغ ویلي دي چې اوس یې درته ووایم.

اړیکه دواړه سره پرې کړه، څو ورځې نورې هم تېرې شوې، منوګرافونه یې دفاع کړل او د پوهنتون د فراغت غونډه هم برابره شوه، د فراغت په ورځ شمشاد د دریځ په سر ویاندویې کوله، په تور واسکټ او سپین کالیو کې بیخي ښایسته شوی و، سولې خو څه چې نورو هم زړونه پرې بایلل، د سولې مور غوټۍ په همدې ورځ په زړه کې ومنله چې لور به یې شمشاد ته ورکوي.

درې ورځې وروسته تر فراغته، ملاله بیا د سولې دوی کور ته د ریبارۍ لپاره راغله، فتح خان په دې پلمه ځواب ورکړ چې ګنې په خپلو کې یې سلامشوره نه ده کړې، بیایې ملالې ته ویل:

وریندارې ! ښایي زمونږ او ستاسو خیښي سره ونه شي خو مونږ به بیاهم په دې اړه وغږېږو، دملالې سترګې له اوښکو ډکې شوې، په کوټه کې یې غوټۍ او فتح خان ته په خیر خیر

وکتل، په زړه ماتې توګه د فتح خان له کوره د خپل کور پر لور روانه شوه.

له مني تر پسرلي شمشاد ددې سربېره چې د ځان لپاره د دندې پيدا کولو په هڅه کې و د سولې په خپلولو پسې يې هم په ځان شپه او ورځ يوه کړې وه، تر پسرلي پورې يې ملالۍ، نوميالی او جانباز پرې ستړي کړل، څوارلس واره يې د سولې ريباري وکړه خو فتح خان خپلې دوه پښې په يوه موزه کې اچولې وې چې شمشاد ته يې لور نه ورکوي.

دوه شپې وروسته بيا ملالۍ، نوميالی او جانباز په توره شپه د ملک فتح خان کور ته راغلل، جانباز ويل:

مونږ ريبارۍ ته راغلي يو او دا وار به خامخا مونږ ته سم ځواب راکوې

پرته له سولې او مور يې نور هېڅوک راضي نه و چې دا کوژده دې وشي، ملک فتح خان نورې پلمې پيدا نه کړې، ويل يې:

جانبازه ياره ! شمشاد ښه هلک دی، دنده نه لري او زه مې لور داسې چا ته نه ورکوم چې څوک دنده ونلري، او بله خبره داده چې زه لس لکه افغانۍ ولور غواړم، خپه نه شئ، تاسو زما د خيښۍ زور نه لرئ

د سولې زړه هم نور کور ونيوه، داسې وه لکه په تاوده طبخې چې ولاړه وي، کور او کوټو ځای نه ورکاوه، هره شېبه به يې دشمشاد په اړه فکرونه کول، ورځ په ورځې يې رنګ زېړېده، څو واره يې مور په ښار کې تر ډاکتره بوتله خو پنډ پنډ درملو پرې هېڅ تاثير نه کاوه او ورځ په ورځ د ميينتوب درد نوره هم کمزورې کوله، بله ورځ يې مور ته ويل:

زه يو خاوند حق لرم او غواړم چې له شمشاد سره واده وکړم، پلار مې په دوه درې کلو کې تر ټولو شتمن سړی دی، دی نو پيسو ته څه اړتيا لري چې لس لکه ولور غواړي، اخر ما په پيسو خرڅوي؟

مور يې غلې شوه، سر يې په زنګنو کېښوده، ويل يې:

سمه ده، زه دې د پلار سره په دې اړه خبرې کوم

دوه شپې وروسته ملالۍ خپل زوی شمشاد ته ويل:

زويه د سولې پلار آسمان په ډبرو ولي، تمه نلرم چې هغه دې له مونږ سره خېښي وکړي، ډول ډول پلمې کوي، راځه زويه د يو بل چا کور ته به د ريبارۍ لپاره لاړ شم، څه يې کوې، سوله ښه جلۍ ده خو مونږ ته يې نه راکوي.

شمشاد خپل سر په زنګنو کېښوده، ويل يې:

مورې! پرته له سولې زه هېڅ بله نجلۍ نه کوم، دوی په همدې خبرو بوخت و چې سولې د شمشاد ټيلفون ته زنګ وواهه، شمشاد يې له موره يو څه لرې لاړ، سولې سره يې په ټيلفون کې خبرې پيل کړې، سولې ويل:

شمشاده ! قربان دې شم، پلار مې نه درکوي او ما درسره ژمنه کړې، راته ګران يې، بې تا راته ژوند ناشونی دی، نه شم کولای يوائې واوسم او يا له بل چا سره کوژده وکړم.

شمشاد ويل:

خورې ! پنځلس ځلې مې کورنۍ ستاسو کور ته د ريبارۍ لپاره درغله، څه وکړم، ته راته يوه لاره راوښيه چې څه وکړم او له کومو لارو مخ ته لاړ شم.

سولې د زړه په زور وویل:

مینینه یم منکره نه یم
که شینکی خال مې د چړو په څوکو ځینه

شمشاد غلی شو، سولې ویل:

غم مه کوه دوی چې ما خرڅوي ماته یې هم لارې معلومې دي چې څه وکړم، دوه لکه افغانۍ لرم او طلایي لاکټ به مې هم خرڅ کړم او دواړه به کوم بل هېواد ته پټ وتښتو.

شمشاد د زړه په زور وخندل ویل یې:

خپل کچکول به گرځومه خپل رباب به ټنگومه
باباگان به رالړزومه شاه زلمي بیداروومه

دقام خیر به ټولومه د پښتو پت به ساتمه
خپل کچکول به گرځومه

سولې ویل:

ښه نوچې داسې ده، ته کوم ملاته لاړ شه او زما په لار باندې تاویذونه وکړه څو چې په تا مهربانه شي او مادرته درکړي.

دا دا مې نه درکوي تاله
راشه زما په دا دا وکړه تاویزونه

هغه ویل سمه ده.

د همدې شپې په سبا باندې کوز کلي ته لاړه او هلته ملا برېتور ورته تاویذونه وکړل، هغه لاپې زیاتې وکړې چې فتح خان به یې تاویذونه ژر مهربانه کړي.

لس ورځې همدا تاویذ سولې د خپل پلار د کوټې په دروازه باندې راځوړند کړ، بیا یې شمشاد ته ویل چې بیا ریباران راولیږه، جانباز، ملاله او نومیالی بیا ورغلل، د ریباري یادونه یې ورته وکړه خو فتح خان چې په خپل خره سپور و او د هېڅ خبره یې نه منله ټینگار یې کاوه چې شمشاد ته خپل لور نه ورکوي او بیا یې ریباران ځواب کړل چې خپښي ورسره نه کوي.

یوه ورځ وروسته سولې شمشاد ته په پیغام خونه کې ولیکل:

دادا په هېڅ نه رضا کېږي
د درواغجن ملا دې ورک شي تاویزونه

دوه میاشتې نورې هم تېرې شوې، دا ورځې نور په شمشاد او سولې داسې تېرېدې لکه د دوزخ په منځ کې چې ولاړ واوسي، ورځ پرې اونۍ، اونۍ پرې میاشت او میاشت پرې لکه د کال په څېر تېرېده.

۲۹ ځلې د شمشاد کورنۍ ریباري وکړه، د کلي ټول مخور کسان یې په فتح خان سترې کړل خو هغه لا په خپله خبره ولاړ و.

دېرشم ځل ریباري ته د شمشاد دوی د څانگې امر استاد جهانزیب، جانباز، د جومات امام مولوي جمعه دین او ملاله ورغلل، مولوي جمع الدین په خپلو ږیره لاس وواهه، دوه درې آیتونه او حدیثونه یې تلاوت کړل، نصیحتونه یې وکړل، فتح خان په کوټه کې سر ټیټ نیولی و او سترگې یې په قالینه خښې کړې وې، په تروش تندي یې جانباز ته وکتل، ویل یې:

جانبازه! زه به مې لور شمشاد ته ورکړم خو لس لکه روپۍ غواړم

جانباز ژر خوله راټوله کړه، نصوار يې د قالينې له څنډې لاندې توف کړل، په کوټه کې اِيسته اِيسته وکتل، ټول غلي و، ويل يې:
فتح خانه هوښيار سړی يې، په کلي او کور کې درې لکه ولور دی نو تا ولې دوه پښې په يوه موزه کې کړې او د بل چا خبره نه اورې؟
د شمشاد او سولې دوی آمر استاد جهانزيب ويل:
ګورئ! شمشاد او سوله دواړه زما محصلين و، زحمت مې ورسره ګاللی حق لرم چې ولور زيات يا کم کړم، اوه لکه افغانۍ سمې دي، فتح خان هېڅ ونه ويل:
جانباز په خپل ځای کې له غصې تور او شين واوښته، ويل يې:
سمه ده فتح خانه ورشه، دستمال راوړه، د خپل زاړه واسکټ د چپ اړخ له جېبه يو لک افغانۍ راوويستې او د فتح خان په مخ کې يې کېښودې.
د سولې ورور پاڅون ژر کورته منډه کړه، غوټۍ او سولې ته يې ويل:
ريبارانو سره جوړ راغلو په اوه لکه روپيو مو خبښي وشوه، يو دستمال راکړئ چې ور يې کړو.
دستمال دوی د فتح خان له کوره بيرون کړ، چای څکلو او مجلس کولو ته هم تم نه شول، جانباز له ټولو ځان مخکې کړ، دستمال يې په اوږو اچولی و، د شمشاد دوی په کور ورننوته، د حويلۍ په انګړ کې يې په لوړ غږ نارې کړې چې چيرته ياستئ دستمال مې راوړ.

ملاله نوميالي له لاسه ونيوله اوله کوټې يې بيرون راوويستـه، ويې ليدل چې د جانباز په اوږو دستمال پروت دی، لېمې د چاکليتو ډک پاکټ راوړ او په جانباز يې وشينده، زرکې خپل بکس په بېړه خلاص کړ، د څو کلونو وړاندې ګلان يې راوړل او د شمشاد په غاړه کې يې ور واچول.
خوشالي وه، شمشاد او سوله دومره خوښ و چې حد يې نه و، لېمې چمبه راوړه، ملالې په ناستې له چمبې غړونه ووېستل، نوميالی يې د شمشاد په مخ کې ګډه کړ، بيا د شمشاد دوی د سولې مشر استاد جهانزيب او مولوي جمعه الدين دننه د حويلۍ انګړ ته راغلل، ملالې ته يې مبارکه ورکړه، مولوي جمعه دين ويل:
خدای ج دې دواړه سره واړه او زاړه کړي،نور هغوی روان شول د همدې ورځې په سبا سولې او شمشاد دواړو په ټيلفون سره خبرې پيل کړې، د خوشالۍ او مينې خبرې، شمشاد ويل:
سولې ! ديرش واره مې ريباران کور ته درولېږل، اوس د اوسپنې پښې نشته که هغه هم وای نو زړېدې
هغې کټ کټ وخندل ويل يې:
شمشاده ! که دې همداسې ژر ژر ريباران نه وای رالېږي او جانباز اکا زيات ټينګار نه کولای زما او ستا کوژده هېڅ سره نه کېده، پلار مې هېڅ نه راضي کېده، ته ګوره آن د ملايانو تاويذونو هم پرې تاثير ونه کړ، شمشاد ورو وخندل ويل يې:
ټول ټولګيوال خبر شوي چې ما او تا سره کوژده وکړه، ټول زنګونه وهي، بيا يې آسمان ته وکتل چې وريځې په حرکت کې دي، کله د لمر سترګه پناه کړي، ويل يې:

سولې ! آسمان ته ګورم کله کله وربځې د لمر سترګه پناه کوي، داسې وخت دې رانه شي چې تا څوک له مانه پناه کړي او رانه لرې شي.

هغې په کړس وخندل، ویل یې:

اوه لکه روپۍ پیدا کول آسانه کار نه دی، یو لک روپۍ مو زما پلار ته ورکړي د شپږ لکه افغانیو نورو پیدا کول به دې یا په کلي کې زوږ کړي او یا به دې له هېواده ورک کړي.

شمشاد غلی شو هېڅ یې نه ویل، دې وخت کې د شمشاد ملګری ښایسته خان د هغه خواته راغی، ویل یې:

شمشاده ! مبارک د ملک فتح خان له لور سره دې کوژده وکړه، پرته له دې چې له سولې سره شمشاد مخه ښه وکړي اړیکه یې پرې کړه.

دوه شپې وروسته جانباز، نومیالي او ملالې یو لک افغانۍ نورې هم ملک فتح خان ته ور وړې، دپاتې پنځه لکه افغانیو پیدا کولو ته د ملالې توره تبه وه، تر هر لمانځه وروسته به یې دعا ګانې کولې چې خدایه ج ته پخیر د شمشاد واده وکړې، وختونه همداسې تېرېدل، منی راورسېده .

بله ورځ شمشاد چې لوستی و خپل وریرونو ته یې زده کړه ورکول پیل کړه ، خپلو بې پلاره وریرو ته یې ویل:

لوستی کاکا دې درنه ځار شي درس ووایئ ، زده کړې مو له سیالانو سره سیال کولای شي ، بیا یې خپلې وریرې بسو ته ویل
:

خوږې بسو ته به ډېر درس وایې زه غواړم له تا په راتلونکې کې ډاکټره جوړه کړم او له وراره ګل مې نعمت جان انجنیر.......

د مني په لومړیو ورځو کې شمشاد او مور یې ملالۍ د څرګند خان کور ته په میلمستیا تللي و، ناڅاپه کلي کې د جګړې آوازه خپره شوه، یوه بل ته ویل چې نن شپه جګړه کېږي،دا خبره په کلي کې زیاته شوه، ورو ورو له کلي کورنۍ په وتو شوې، ځینو خو آن خپل څاروي هم په مخکې واچول او هغه کلو ته روان شول چې د جګړې آوازه پکې نه وه.

نومیالي شمشاد ته زنګ وواهه، ویل یې:

شمشاده ! رانه شئ چې په کلي کې د جګړې آوازه توده ده مونږ هم ښار ته درځو

هغه ویل:

پخیر راشئ

مازدیګر مهال یې نومیالي خپله مېرمن، ورېرونه او درېواړه وریندارګانې په خپل موټر کې کېنولې او د ښار پر لور روان شول، د نومیالي په ګډون یولس ماشومان او ښځې په دې موټر کې سپرې وې، له خپل کلي تېر شول څو ښار ته ځان ورسوي، دوی له دې وېرې تښتېدل چې په کور یې مرمۍ ونه لږېږي، څوک مړه او ټپیان نه شي خو دوی له په خپل هغه قسمت ناخبره و چې لا دمخه یې انتظار باسي، په لاره کې ددوی موټر یوه خښ کړل شوي ماین ته برابر شو، درز شول، سراچه موټر ټوټې ټوټې شو، د بل کلي خلکو رامنډې کړې، ګوري چې د انسانانو د غوښو او د موټر ټوټې پرتې دي، کلیوالو د مړو ټوټې راټولې کړې، د ټولو له سترګو اوښکې روانې وې، حیران حیران یوه بل ته کتل، ټول کلي هڅه کوله چې په ماین چاودنه کې وژل شوي کسان وپېژني چې څوک دي، د ماین له ځایه سل متره لرې یوه

ټوټه ښکارېده، ددې کلي یوه اوسېدونکي چې تر لسم ټولګي
یې ښوونځي لوستی و ورمنډې یې کړې، واسکټ نیم پاتې و،
جېب یې وکوت چې پکې پېژند پاڼه پرته ده، ژر یې په پېژند پاڼه
سترګې ورخښې کړې، بیا یې خپل تندي ته پړق ورکړ، ویل یې:
وا خلکو! معلوم شول چې دا وژل شوي څوک دي، دغه ده
پېژندپاڼه یې، یو وژل شوی نومیالی نومیږي د کوز کلي
اوسېدونکی دی، هغه چې دا دوه درې کلونو کې یې څلور
ورونه مړل شول.

ماښام شو، د برکلي ملک انارګل د کوز کلي ملک فتح خان ته
زنګ وواهه، ویل یې:

څو دقیقې وړاندې یو سراچه موټر زمونږ کلي سره نژدې ماین
والوزاوه، سپاره کسان پکې لکه چې ښځې او ماشومان دي،
ټول مړه شوي دي، هېڅ نه پېژندل کېږي، بیا یې ویل:

د واسکټ یوه ټوټه مو پیدا کړه، پېژند پاڼه پکې پرته وه، یو
وژل شوی نومیالی نومیږي ستاسې د کلي دي.

فتح خان په بېړه ویل:

اوس ریښتیا وایې؟

هغه ویل:

هو زمونږ کلي خواته ژر له څو نفرو سره راشه.

د سولې په سترګو تور ماښام شو، ژر یې د شمشاد ټیلفون ته
زنګ وواهه، هغه ټیلفون اوکې کړ، سولې ویل:

ته چېره یې؟

شمشاد ورته ځواب ورکړ چې زه او مور مې د څرګند په کور کې
یو او له نومیالي لالا سره مې نور ټول راروان دي، ویل یې:

ولې څه خبره ده.

سوله غلې شوه، بیا یې ویل:

همداسې په کلي کې د جګړې آوازه وه ځکه مې دې پوښتنه وکړه
بیاغږېږو.

فتح خان د ماین ځای ته ځان ورساوه، ویې لیدل چې د شمشاد
دوی ټوله کورنۍ وژل شوې، دې وخت کې یې مېرمنې غوټۍ
ورته زنګ وواهه، ویل یې:

ملکه شمشاد اوملاله د څرګند کور ته تللی و، ته دا وژل شوي
وګوره چې څوک دي

فتخ خان ویل:

سمه ده، په مخه ښه

فتح خان او جانباز دواړو د وژل شوو د غوښو ټوټې ټولې کړې،
ژر یې بل موټر راوغوښته او د یولس وژل شوو د خوښو ټوټې
یې پکې بار کړې، په وژل شوو کې د لېمې، او هوسۍ جسدونه
لږ روغ و خود نومیالي، زرکې او نورو ماشومان مړي هېڅ نه
پېژندل کېدل، مخصد یې غوښې سره راټولې کړې.

جانباز ویل:

مړي به له ښاره خښ کړو، ښایي په کلي کې جګړه وشي، مړي
یې په موټر کې بار کړل او د روغتون په لور روان شول څو هلته
هر مړی تر پېژندو وروسته په کفن کړي او تابوت کې یې
کېږدي.

فتح خان خپل ټیلفون راوویسته، څرګند ته یې زنګ وواهه،
ویل یې:

له کورنۍ دې یوځه لرې لاړ شه کار درسره لرم
هغه ویل:
سمه ده وایه لرې لاړم.
فتح خان ویل:
نومیالي دوی له جګړې درتښتېدل، موټر یې ماین ته برابر شوی او ټول پکې وژل شوي دي، ته یې مور او شمشاد مه خبروه، یوه بانه ورته وکړه او د روغتون په لوري را روان شه مونږ مړي په موټر کې بار کړي دي او در روان یو.
ټوله شپه، ځرګند ،فتح خان او جانبار په روغتون کې هم ژړا کوله اوهم یې مړي په کفن او تابوت کړل، ځرګند به چې د خپلې لور لېمې او زوم نومیالي مړي ته ودرېده چیغې به یې بیخي په لوړ غږ شوې.
یولس جنازې یې په کفن کړې او تابوتونه یې ورلو ته تیار کړل، د سهار ملایانو چې اذانونه پیل کړل جانباز دوی مړي په امبولانسونو کې بار کړل، فتح خان سولې ته زنګ وواهه، ویل یې:
لورې شمشاد او ملاله جوړ دې نور ټول وژل شوي دي، ډېر مړي ټوټه ټوټه دي، هېڅ نه پېژندل کېږي، جنازه یې یولس بجې کوو، ته او مور دې راشئ، نور یې ټیلفون پرې کړ.
سهار یې مړي د ځرګند د کور پر لور روان کړل، ځرګند د خپلې لور لېمې او زوم نومیالی مړي چې په یوه موټر کې بار کړي و سر ته یې ناست و او تر خپل کوره یې لپې لپې اوښکې تویې کړې.

لا سمه رڼا شوې نه وه چې فتح خان او جانباز دوی د ځرګند کور ته یوولس جنازې ور وړې، جانباز دوی جنازې د ځرګند کور ته ننویستې، له مخامخ کړکۍ د شمشاد، ملالې او د ځرګند د کشرې لور شیبې سترګې په جنازو ولګېدې، یوناځاپه چیغې شوې، ټولو په چیغو جنازو ته رامنډې کړې، ملالې ویل:
جانبازه ! دا څوک مړه شوي دي؟
جانباز خړ څادر خپلو سترګو ته نیولی و او غلی ولاړ و، په دې وخت کې فتح خان او ځرګند بل تابوت د حویلۍ انګړ ته رادننه کړ، فتح خان ویل:
ملالې خورې! څه چې د خدای رضا وي، ستا زریالی، نګورګانې او لمسیان ټول په لاره کې په خښ شوي ماین وربرابر شوي، یو هم جوړ نه دی، بیخي مړي پېژندل کېږي نه، موټر یې په بم الوتی، شمشاد د خپل خسر ددې خبرو په اورېدو سره په لوړ غږ چیغې پیل کړې او ملاله په خپل ځای کې راولوېده، د ځرګند کورنۍ او شمشاد په زوره زوره کوکارې وهلې، ملاله بې هوښه پرته وه، شېبې لږ د بورې شربت په خولې کې ورڅڅاوه او نور د خپلې خور لېمې د تابوت سرته کېناسته.
فتح خان او جانباز غلي ولاړ و، له سترګو یې لارې لارې اوښکې روانې وې، د ځرګند ګاونډیان په منډه د هغوی کور ته راغلل، په دروازه کې ټول لاس تر زنې ولاړ و، عمرخوړلې ښځې تابوتونو ته حیرانې ناستې وې، دوه بوډیو د ملالې مخ ته یخې اوبه ورشیندلې او د بورې شربت یې په خوله کې ورڅڅاوه چې ببره په هوښ راشي.

فتح خان او جانباز بیرون ووتل، د ځرګند کلیوالو ته یې د کبر د کیندلو دنده ورکړه، اته بجې شوې چې د شمشاد دوی خپلوان او کلیوال هم راورسېدل، هره ډله سپین سرې ښځې به چې د ځرګند په حویلۍ راننوتې ورسره سم به چیغې په حویلۍ کې ځو برابره زیاتېدې، غوټۍ او سوله هم راورسېدې، غوټۍ ملالې ته ورمنډې کړې خو ملاله بې هوښه په خپل ځای کې پرته وه د سولې له سترګو اوښکې روانې وې، مخامخ شمشاد ته ودرېده، بیا یې یو مړی وکوت، ځو شیبې وروسته ملاله په هوښ راغله، ویې لیدل چې دنګورګانو مړي یې پېژندل کېږي خو د زریالی او لمسیانو مړي یې ټوټې ټوټې دي، په لوړ غږ یې چیغې وهلې، غوټۍ له یوه لاسه او سولې له بله لاسه نیولې وه، د هر مړي سرته به یې چې وروسته سوې سوې کوکې به یې کولې او پرې ورټیټېده به.

د مور چیغې یې چې ډېرې شوې شمشاد بې هوښه شو، سولې ژر ورمنډې کړې، نور د کلي سپین سرې ښځې او خپلوانې یې راغلې، سوله لرې ودرېده .

ټول حیران حیران ولاړ و، یولس بجې شوې، جانباز او فتح خان د ځرګند کور ته راننوتل، جانباز ویل:

هلئ ژر ژر مړي وګورئ چې وخت پوره دی جنازې کوو، مړي ډېر دي ترځو یې چې خښوو ناوخته کېږي، دوه درې شیبې غلي غلي هغوی په خپل ځای کې ودرېدل، بیا جانباز په دروازه کې ولاړ ځوانانو ته لاس وخوازاوه، ورته ویل یې جنازې پورته کړئ دې وخت کې چیغې ډېرې شوې، د ملالې، شمشاد، شیبې او سولې په ګډون ټولو خپلو او پردیو ښځو چیغې ووهلې، آن

دومره په لوړ غږ چیغې وهل کېدې چې فکر به دې کاوه آسمان کړنګیږي.

ټولې یوولس جنازې د ځرګند له کوره خاورو ته وسپارل شوې.

شپږ میاشتې تېرې شوې، شمشاد په دې موده کې هڅه وکړه چې چیرته دنده ځان ته پیدا کړي خو د زور او زر د نه شتون له امله چا دنده ورنکړه، بله ورځ تر سلا مشورو وروسته شمشاد او ملاله د جانباز کور ته ورغلل، ملالې ویل:

زه خو تباه شوم، کور مې په مرګ سپېره شو، جانبازه وروره یو لک افغانۍ به نورې مونږ فتح خان ته ورکړو، لږ زارۍ به هم ورته وکړو که مونږ ته واده راکړي، جانباز په خپل ځای کې وپشېده، ویل یې:

فتح خان ډېر بل ډول سړی دی فکر نه کوم چې د خپلې لور ولور دې درې لکه افغانۍ واخلي او نورې دې معاف کړي.

ملاله او جانباز یې په توره شپه کور ته ورغلل، یو لک افغانۍ یې ور وسپارلې، ملالې ساړه ساړه آسویلي وویستل، بیا یې ملک فتح خان ته ویل:

ملکه وروره! خپله ناروغه یم، په لاره ګرځېدی نه شم، او ورځ په ورځ مې ناروغي زیاتیږي ښایي چې ښه نه شم نو خیر دی که دا نورې پیسې مونږ ته راوبښې ځو مونږ واده وکړو؟

مخکې تر دې چې فتح خان څه وواییې جانباز په خپل ځای کې په ګونډو نیغ کیناسته، ویل یې:

ځومره د ډوډۍ لګښت چې کېږي ملک فتح خانه هغه به زه راوړم، اوس ددوی ټوله کورنۍ تباه شوه، دا ښه مونږ سره وکړه

او واده راکړه خو جانباز تندی تروش نیولی و او خپلې پښتې یې
په یوه موزه کې کړې وې چې د لور ولور یې کم نه اخلي.
یو کال نور هم تېر شو، شمشاد ټولو حکومتي ادارو ته لاړ څو
دنده پیدا کړي خو چا ورته دنده ورنه کړه ځکه د دندې معیار
د وطن په ډېرو ادارو کې د وړتیا او پوهې پرځای اړیکې، زور
او زر و، بله ورځ د سولې دوی کور ته ورغی، له ډېرې مودې
وروسته یې له خپلې کوژدنۍ سولې سره ولیدل، د شمشاد
رنګ زېړ اوښتی و او د کورنۍ د یوولسو غړو مرګ بیا بیخي
داسې تک تور اړولی و چې هېڅ پېژندل کېده نه.
سولې ته یې ویل:
چې له پوهنتون فارغه شوی یم دغه ده یو نیم کال تېر شو خو
دنده مې پیدا نکړه، بیا یې د هغې په تورو زلفو لاس وواهه،
سولې یې سترګو ته وکتل، د شمشاد سترګو کې ډنډ اوښکې
ولاړې وې، د یوې اوږدې بېوسۍ تصویر یې د سترګو په
نینیګک کې ښکارېده، نبغ نبغ یې ورته وکتل بیا یې د خپل
بکس په لور روانه شوه، په سنډو یوه ګنډل شوي سپین دستمال
کې تاوکړې یو لک روپۍ یې راوړې، شمشاد ته یې ویل:
دا پیسې واخله، سبا مې پلار ته راوړه چې دی پرې موړ شوي او
خېټه یې پرې ډکه شي.
هغه پیسې په جیب کې واچولې او د خپل کور په لور روان شو.
شپږ میاشتې نورې هم تېرې شوې، شمشاد دنده پیدا نه کړه،
ځمکې ځای نه ورکاوه، ملالې همدا یو لک روپۍ فتح خان ته
راوړې، ویل یې:

ملکه وروره دا یو لک روپۍ هم واخله خو خیر دی زمونږ واده
راکړه نورې پیسې نه لرو، زوی مې دنده نه لري، اخر څه وکړو
خو فتح خان په تریو تندي ویل:
ما خو په لومړیو کې درته ویلي و چې کم ولور نه اخلم، جانباز
شاهد دی اوس مې نو ولې غموئ.
لس واره ملاله د فتح خان کور ته راغله خو هغه په دې پلمه چې
درې لکه افغانۍ ولور یې پاتې دي نو واده یې ورنه کړ.
بله ورځ شمشاد او مور یې په کور کې ناست و، شمشاد ویل:
مورې! دنده مې پیدا نه کړه که دې خوښه وي ته یو کال د
جانباز اکا په کور کې واوسېږه او زه به ایران ته لاړ شم، درې
لکه افغانۍ به وګټم او را به یې وړم څو ولور خلاص شي او
فتح خان راته واده راکړي.
ملالۍ دا شپه په ژړا تېره کړه، د همدې شپې په سبا یې شمشاد
ته ویل:
سمه ده زویه، زه د جانباز په کور کې اوسېږم او ته نو ایران ته
لاړ شه، د خسر له غمه دې ځان بې غمه کړه.
په همدې ورځ د سولې دوی کور ته ورغی، هغې سره یې ستړې
مه شي وکړه، سولې په خپلو وښتانو مخ ته وواهه، شمشاد ته
یې کټ کټ وخندل، ویل یې:
ته څومره خوږ شوی یې، ډېر مې یادېږې، څه وکړم پلار مې ضد
نیولی او نغواړي چې ژر مې تاته در واده کړي، شمشاد غلی
شو، سولې ته یې په ځیر ځیر او په مینه وکتل، ویل یې:
تر څو به دلته بې دندې ګرځم، پلار دې پیسو ته هېڅ اړتیا نه
لري، ماته د زوم په سترګه نه ګوري دوښمني یې راسره پیل

کړې، بیا یې د کوټې چت ته وکتل، د سولې ورته پام شو چې په سترګو کې یې اوښکې ډنډ دي، ویې خندل، ویل یې:
شمشاده وخانده، څومره په سختیو دې خپله کړم او څومره په آسانۍ به مې واده کړې، غم مه کوه دا وختونه تېرېږي.
شمشاد ورته مسکی شو، وروستی ځل یې ورته له نږدې وخندل، ویل یې:
سولې خوږې ! ما اومور مې مشوره وکړه چې دا پیسې دلته نه پیدا کېږي، دنده نلرم نو زه به سبا ایران ته لاړ شم، خدای پاماني ته راغلی یم
سولې نه غوښتل چې شمشاد ته د تلو اجازه ورکړي خو د پلار فتح خان له ضده یې خپل زړه راغټ کړ، دا د زهرو غړپ یې هم وکړ، شمشاد ته یې ویل:
ورځه لاړ شه، زما قسمت به همدا و، بیا یې آسمان ته لاسونه پورته کړل، ویل یې:
خدایه! په څنګه یوه کورنۍ کې دې پیدا کړې یم چې پلرونه خپلې لوڼې د ولور په نامه خرڅوي، بیا یې آه کړل نور غلې شوه، سترګې یې پټې کړې، دا شېبه دواړو ته ډېره سخته وه، شمشاد سولې ته وکتل چې سترګې یې پټې نیولې دي، آه یې کړل او د خپل کور پر لور روان شو.
سبا د ایران په لوري وخوزېده، شل ورځې یې په لاره کې تېرې کړې، سختۍ یې په ځان وګاللې، اته میاشتې یې په ایران کې تېرې کړې، په دغه موده کې یې ۱۵۰۰۰۰ افغانۍ نورې هم راولېږلې خو لاهم ۱۵۰۰۰۰ نورې افغانۍ کمې وې څو د سولې اووه لکه افغانۍ ولورو خلاص شي.

شمشاد ته په ایران کې سوله او سولې ته په افغانستان کې شمشاد یادېده، هغه مینه چې تړون یې په ډېرو ستونزو او نتواتو شوی و خو ستونزو دواړه یوه اوږده بېلتون ته اړ کړل، څلور میاشتې نورې هم شمشاد په ایران کې تېرې کړې، د مساپرۍ یې کال پوره شو، دا یو کال په شمشاد باندې داسې تېر شو لکه سل کاله یې چې مساپري کړې وي، هره ورځ به یې سوله او خپله مور ملاله یادېده، ډېرې شپې به یې د سولې په یاد کې په رڼو سترګو سبا کولې.
ډېرو اندېښنو او غمونو ناروغ کړ، په خپله کوټه کې پروت و، تودې تبې نیولی و، سوله یې په زړه راوګرځېده، هغې ته یې زنګ وواهه، ورسره خبرې یې پیل کړې.
ویل یې:
سولې ! دعا راته کوه ناروغ یم، ستا اندېښنو بیخی داسې تک تور کړی یم لکه اور لونی، دا شل ورځې کېږي چې هېڅ کار ته هم نه یم تللی، چې سترګې پټې کړم ته او ملاله ادې مې یادېږئ، بېګا مې هم په خوب لیدې، اوف یې کړل او خپلې غزولې پښې یې راټولې کړې، بیا یې ویل:

مینه دې اور دی او په ما پور دی
رنګ مې تک تور دی غم دې زور دی مړ به شمه

سولې د شمشاد دا خبرې واورېدې، په ژړا شوه، د خپل ټیلفون په ښیښه کې یې د شمشاد انځور ته وکتل، په ډېرې ببوسي سره یې ویل:

خدای دې د خولې لاړې دارو کړه
زه د رتلى نه شمه دعا درته کومه

شمشاد ورته ويل:
سولې که ښه شوم لخيره نيت مې دی چې ترکيې ته واوړم، هلته کارونه زيات دي، يو کال ترکيه کې کار کوم او بيا افغانستان ته درځم واده کوم.
سولې خپل زړه غټ کړ، ورته ويل يې:
افرين زمريه، غم ونه کړې په نارينه دا ورځې راځي، په زحمت پسې راحت شته، مخکې تر دې چې دواړه مخه ښه وکړي اړيکه يې پرې شوه، په اصل کې همدا اړيکه د دوی وروستۍ وه.
درې ورځې وروسته شمشاد ښه شو، ملالې مور او جانباز ته يې زنګ وواهه، هغوی ته يې ويل چې غواړې ترکيې ته واوړې، خدای پاماني يې ورسره وکړه، د خپل کليوال زېړوک، لعل جان او غنمرنګ سره د ترکيې په لور روان شو، لاره کې يې زېړوک ته ويل:
چې ترکيه کې دوه لکه افغانۍ پيدا کړم يوه ورځ هم نوره پکې نه تېروم، ځم افغانستان ته او خپل واده کوم.
ترکيې ته دوی په ناقانونه لارو تلل، د سين د لارې د ترکيې خاورې ته په شپه کې تېر شول، دې وخت کې لعل جان ته زنګ راغی، ټيلفون يې وشرنګېده، د سين څنډې ته د ترکيې پوليسو پام شو، د شمشاد دوی په لور يې څو تنو رامنډې کړې، يوه يې ورباندې ډزې وکړې، د مرميو يو جاغور يې په دا توره شپه کې په دوی تش کړ، منډې شوې، شمشاد ځان بېرته سين ته واچوه، ملګرو يې دی ونه ليده، ترکي پوليس په زېړوک، لعل جان او

غنمرنګ پسې لاړل، شمشاد چې هرڅومره هڅه وکړه خو ونه توانېده چې ځان د سين څنډې ته کړې.
اوبو کې ډوب شو، په اوبو کې يې هره خواته لاس واچوه ، آن ځګونو ته يې لاس واچوه چې ځان پرې وژغوري خو بخت ورسره ياري ونکړه او اوبو ډوب کړ، کله چې د پوليسو پام شو هغه وخت شمشاد اوبو وژلی و.
شمشاد يو عالم هيلې درلودې څو له سولې سره واده وکړي ، هغې ته په مينه وګوري ، خپله راتلونکې ښه برابره کړي او د بوډۍ مور ملالۍ هيلې يې پوره کړي خو له دې نه وخبر چې په څلورو پنځو زامنو بوره شوې مور ملالۍ به يې ده هم بوره کيږي . ملاله او سولې شمشاد ته په تمه وې چې د ولور پيسې به ګټي خو د ولور پيسو يې سر وخوړ، پوليسو د هغه مړی له اوبو راوويسته، د ترکيې پوليسو بلې پوستې زېړوک، لعل جان او غنم رنګ درې واړه يې ونيول، پوليسو له هغوی ټيلفونونه هم اخيستي و، لس ورځې تېرې شوې، په دې لسو ورځو کې د شمشاد ملګري له ترکيې پوليسو سره بنديان و او دده جنازه هم په سړه خونه کې ساتل کېده، په يولسمه ورځ د شمشاد جنازه ورته پوليسو په الوتکه کې بار کړه، لعل جان، زېړوک او غنم رنګ يې هم په همدې الوتکه کې کېنول، درېواړو يوه اوبل ته رډ رډ کتل، الوتکه هوا ته پورته شوه، وروسته تر څو شېبو يې جنازه او دوی د حامد کرزي په نړېوال هوايي ډګر کې ښکته کړل، مرجان او غنم رنګ دواړه د شمشاد تابوت ته ناست و او ژړل يې، زېړوک په هوايي ډګر کې له يوه سرتېري ټيلفون واخيسته، د جانباز شمېرې ته يې زنګ وواهه، ويل يې:

زه زېړوک يم، ترکيې ته اوښتو، پوليسو په موټر باندې ډزې وکړې، وتښتېدو، شمشاد ځان سين ته اچولی و، اوبو وژلی دی، جنازه مو د کابل هوايي ډګر ته راورسوله، نن شپه يې بغلان ته دروړو ته دې خبر يې د جانباز شونډې ورپېدې، ويل يې:
هلکه دوروغ وايې که رېښتيا؟
زېړوک په ژړا شو، ويل يې:
کاکا والاکه دروغ وايم غنمرنګ او مرجان هم راسره دي، يو اځې نه يم نور يې ټيلفون پرې کړ.
ټوله شپه جانباز ويده نه شو، فتح خان يې هم خبر کړ چې په ولور پسې تللی زوم يې د ترکيې اوبو کې غرق کړی دی او مړ دی.
سبا نهه بجې د جانباز کور سره يو سراچه ډوله موټر ودرېده، په کوڅه کې منډې منډې شوې چې هله جنازه يې راوړه، زېړوک، غنم رنګ، مرجان، او بهير جنازه د جانباز کورته راننوېسته، جانباز خپل ګريوان څېرې کړ، چيغې کړې، ويل يې:
وا شمشاده ! اوف خدايه !
له کوټې ملالۍ جنازه وليده رامنډه يې کړه، جنازې ته يې ځان راورساوه، ځان يې پورته کړ او په ځمکه يې ووشته، په خپلو ويښتو کې يې ګوتې بندې کړې، غوټه ويښتان يې له غمه وشکول ،د تابوت د مخ تختته يې لرې کړه چې شمشاد مړ دی، خپل مخ يې د شمشاد په مخ يې خپل مخ کېښوده، بې اختياره يې له سترګو اوښکې روانې وې، لس دقيقې همداسې يې سر د شمشاد په مخ ورايښی و، بيا يې ځان پرمخې په تابوت ور واچوه، ټولو فکر کاوه چې ملاله ژاړي، د جانباز ميرمن رڼا په

بېړه راغله، ملاله يې له لاسو ونيوله، ويې ليدل چې د ملالې زړه درېدلی او په وجود کې يې ساه نه چلېږي.
رڼا ويل :
هله جانبازه ملاله ترور ساه نه باسي ، دې وخت کې د جانباز د ګاونډي ملک سلام بوډۍ ميرمن ښاپيرۍ حويلۍ ته راننوته ، د شمشاد د تابوت ترڅنګ يې وليدل چې ملالۍ اوږده غزېدلې او رڼا يې کله په خوله لاس ږدي او کله يې په سينې لاس ږدي چې ساه باسي او کنه ؟
ژر ژر ورته راغله ، رڼا ويل :
ښاپيرۍ مورې ته دا وګوره چې ساه باسي کنه ؟
ښاپيرۍ خپل لړزيدلي لاسونه د ملالې په خولې او سينې کېښودل ، ويل يې :
فکر کوم ساه نه باسي ، هلې هنداره راوړئ چې په خوله يې ورته کېږدم ، بيا معلوميږي چې ژوندۍ ده که مړه ؟
رڼا ژر ورته هنداره راوړه ، ښاپيرۍ چې د ملالې په خوله هنداره کېښوده ، خپل لاسونه يې وټکول ، ويل يې:
خدای ج دې وبښي دا هم مړه شوې ده .
دا وخت نو د جانباز حويلۍ له د کليوالو ډکه وه ، خپل او خپلوان يې حيران دريان ولاړ او سلګۍ يې وهلې .
د يوې دردېدلې او بورې مور د مهربان زړه په درېدو سره په کلي کې د يوې اولس کسيزې کورنۍ روښانه ډېوه په نږدې يوه لسيزه کې له يوې مخې مړه شوه، خپلوانو او کليوالو ته يې يوازې ساړه اهونه او ځوروونکي يادونه پرېښودل، ددې آهونو او دردونو په اور کې تر ټولو ډېر درد او سوی د ګلونو رنګينې

سولې ته ور ورسېده، د اور او مینې په دې جګړه کې د هغې محبوب سمندرونو واخیست او دا د خپلو اوښکو او فریادونو په سیند کې ډوبه وه.

و من الله توفیق